

Montreālas Latviešu
Biedrības

ZINOTĀJS

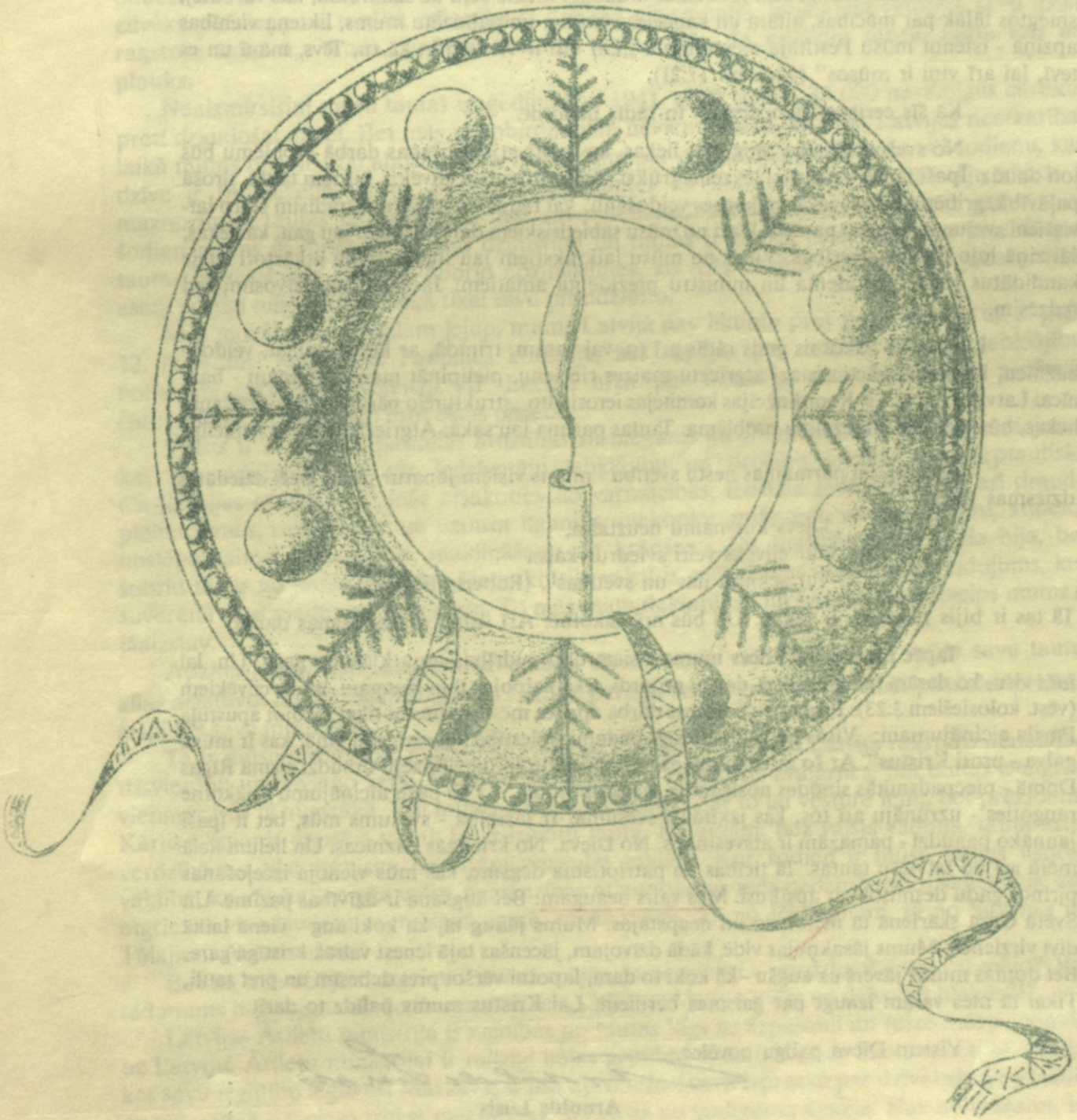
ISSN 0227 - 2423

1992. GADA DECEMBRIS

MONTREALA, KVEBEKĀ

43. GADA CĀJUMS

Nr. 12. (525.)

Arhivāts
1992. gada decembris

ĢANA RAKSTS

svešumā izkaisītām latviešu ev. lut. draudzēm.

„Patiesi būdami mīlestībā, visās lietās pieaugsim viņā, kas ir mūsu galva - proti Kristus”.

Apustuļa Pāvila vēstule efeziešiem 5:15.

Mīlie latviešu draudzēs!

Mēs pārkāpsim nākošā - 1993. gada sliekšni, auklējot daudz un dažādas cerības. Tās saistīsies gan ar mūsu personīgo dzīvi un interesēm, gan arī ar mūsu tautas un baznīcas turpmākiem likteņiem.

Mūsu tauta tēvzemē cenšas izmantot atgūto neatkarību, atjaunot demokrātisku valsti, un vēlēšanu ceļā izraudzīt tās vadītājus.

Arī mūsu evaņģēliski luteriskās draudzes meklē ceļu uz sadarbību, kas varbūtēji sniegtos tālāk par mācības, altāra un kanceles vienību, un palīdzētu mums, likteņa vienības apziņā - īstenot mūsu Pestītāja aicinājumu: „Lai visi ir viens, itin kā tu, Tēvs, manī un es tevī, lai arī viņi ir mūsos” (Jāņa ev. 17:21).

Kā šīs cerības īstenosies — to rādīs nākotne.

No svešuma kalna raugoties liekas, ka valsts atjaunošanas darbā problēmu būs ļoti daudz. Īpaši tapēc, ka tautai tēvzemē trūkst vienprātības un cilvēku, kuriem tauta, drošā pašāvērbībā, gribētu uzticēt savas nākotnes veidošanu. Vai tādus valsts-vīrus atradīsim starp latviešiem svešumā, to grūti pasacīt. Daži no mūsu sabiedriskiem darbiniekiem jau gan, kā liekas, šai ziņā lolo rožainas cerības. Viens no mūsu laikrakstiem jau ilgāku laiku atkārtoti ieteic kandidātus valsts prezidenta un ministru prezidenta amatam. Jāsaka: kad dzīvosim, tad redzēsim.

Liekas, ka nākošais gads rādīs arī to, vai varam, trimdā, ar Dieva palīgu, veidoto baznīcu, kā ar okupācijas nazi atgrieztu maizes riecieni, pielipināt maizes klaipam - baznīcai Latvijā. Arī šī, t.s. Koordinācijas komitejas ierosināto „strukturēlo pārmaiņu” izvērtēšana, liekas, būs diezgan samezglota problēma. Tautas paruna jau saka: Atgriezts riecienis nepielip.

Tomēr - lai pārmaiņas nestu svētību - mums visiem jāpatur prātā bieži dziedātās dziesmas vārdi:

„Dievs kur namu neuztaisa,
Tur cilvēks velti sviedrus kaisa
Tur sekmju nav un svētības”. (Roberts Bērziņš)

Tā tas ir bijis pagātnē. Ir tagad. Un būs arī nākotnē. Arī valsts atjaunošanas darbā.

Tapēc lūgšim, lai Dievs mums visiem dod gudrības un atklāsmes garu. Un, lai mēs visu, ko darām īpaši-baznīcā-darītu no sirds, itkā kalpojot tam Kungam, un ne cilvēkiem (vēst. kolosiešiem 3:23). Protams - baznīcas darba aprisēs mēs to varēsim tikai sekojot apustuļa Pāvila aicinājumam: „Visās lietās - patiesīgi būdami mīlestībā - pieaugsim viņā, kas ir mūsu galva - proti Kristus”. Ar šo aicinājumu es uzrunāju kuplo dievlūdēju draudzi sirmā Rīgas Domā - piecpadsmitās sinodes noslēguma dievkalpojumā. Ar šo pašu aicinājumu - nākotnē raugoties - uzrunāju arī tos, kas izklīduši svešumā. Ir tasinība - svešums mūs, bet it īpaši jaunāko paaudzi - pamazām ir atsvešinājis. No Dieva. No kristīgās baznīcas. Un lielum lielā mērā arī no latviešu tautas. Tā ticības un patriotisma degsme, kas mūs vienoja izceļošanas pirmos gadu desmitos - ir apšikusī. Mēs vairst neaugam. Bet augšana ir dzīvības pazīme. Un Svētā Gara skārienā tā nenoveco un neapstājas. Mums jāaug tā, ka koki aug - vienā laikā divi virzienos. Mums jāsakņojas vidē, kādā dzīvojam, jācenšas tajā ienest vairāk kristīga gara. Bet domas mums jāvērs uz augšu - kā koki to dara, lapotni vēršot pret debesīm un pret sauli. Tikai tā mēs varam izaugt par gaismas bērniem. Lai Kristus mums palīdz to darīt.

Visiem Dieva palīgu novēlot,

Arnolds Lūsis
Archibīskaps

SVĒTS MANTOJUMS . . . ZEME, TAUTA, VALSTS!

Sveicu Jūs Latvijas Republikas valsts svētku atcerē, atzīmējot 74. gadu kopš Latvija tika pasludināta par neatkarīgu un suverēnu valsti. Mums godbijībā ir jāsumina tie varoņi valstsvīri, kas ticēja un radīja valsts nepieciešamības gaisotni, kas iedrošinājās un spēja apvienot tautu un tautas vārdā latvju zemi, pasaules priekšā deklarējot to par Latvijas Republiku.

Šodien mums ir pamatots iemesls būt lepnēm, jo mēs esam savu senču svētu latvisku ideju mantinieki. Mūsu svētais mantojums ir dāvana: tā ir zeme un tauta kā pārdabisks radījums, kas nav cilvēku roku darbs, bet tikai veidots uzticībā latvietim uz latvieti. Valsts nav dievišķs iestādījums, bet gan racionāls cilvēku veidojums, kuŗam ir jāatspoguļo darbība, īstenojot tautas vēlmes un sapņus.

Zeme, ko pirms likumu esamības, kad fiziskā vara ar vāli, zobenu un šķēpu valdīja, mūsu tēvu tēvi ir tūkstošiem gadu aizstāvējuši un iemīlējuši. Zeme kā Dieva radīta, tā ir sviedros, asarās un asinīs gadu simteņos mazgāta. Un tomēr, ne vienu vien reizi, kad dzīvība no šīs zemes bija izskausta, ka pat ne gailis vairs nedziedāja, daba lauzās cauri pelnu kārtām un atplauka. Lai cik šī zeme svešu ļaužu un ienaidnieku bradāta, tā uztur savu augsmi, un pēc katras ledainas ziemas pavasara saule dziedē savas zemes vaigā dziļi iecirstās rētas. Arī vēl šodien mūsu zeme ir smagi ievainota, un var paiet gadi desmit pirms Daugavas viļņi spīdēs balti un Dzintara jūŗa nebūs vairs par izlietni tiem, kas to apdzīvo. Mums ir jāriķojas apzinīgi ar šo uzticēto atbildību rūpējoties un apsaimniekojot šo zemi. **Ja mīlēsim šo zemi, tad daba sadzīs.**

Tauta, tā pēdējos 50 gados ir badināta, pazemota, mocīta un kauta. Tauta ir izcietusi daudz, ar uzvaru cerībā pret bezcerību. Tauta uztur savu kopību, aug un vairojas, kad cilvēku pašcieņa un tuvākā mīlestība ir dabiskā charmonijā, labklājībā veidojot savu īpašu raksturu kultūrā, valodā, zinātnē, tikumos un parašās. **Ja mīlēsim tautu, tauta zels un plauks.**

Neaizmirsīsim mūsu tautas traģēdiju, kad 1941. gadā izveda 34 000 nevainīgus cilvēkus pretī draudošai nāvei. Bet mēs nenobirdinājām nevienu asaru, kad pat Latvijas neatkarības laikā mums bija 40 000 abortu gadā. Nerunāsim par okupācijas gadiem un vēl šodien, kad dzīve ir tik nežēlīgi grūta, bet mēs uzvedāmies kā lielvalsts, kur iedzīvotāju skaits ir maznozīmīgs tautas pastāvēšanai, mēs savu vienaldzību turpinājām divdesmit gadus – un šodien mums ir rūpes par zemo dzimstību un mums ir sāpīgs jautājums acu priekšā par tautas izdzīvošanas spējām. Šobrīd apzināsimies, ko mēs darām un kas būtu jādara. Mēs esam spējīgi mīlēt vairāk nekā tikai savu pirmdzimto.

Mēs morāli strauji slidam lejup, mums Latvijā nav likumu pret pornografiju un šī gada 12. novembrī Augstākās Padomes komisija, kas rūpējas par tirdzniecību un labklājību, nobalsoja četri:nulle, ieteicot AP Latvijā atzīt par likumīgu pasaulē vecāko profesiju (prostitūciju), jo Rīga arī esot ostas pilsēta.

Valsts ir civilizētās pasaules attīstības sasniegums kā saimnieciski politisks veidojums, kas nes atbildību par tās iedzīvotāju labklājību un drošību iekšēji un starptautiski. Civilizācijas attīstība kāpinās atsakoties no varmācības, fiziskās sadursmes, kā arī draudu pielietošanas, respektējot un uzturot līgumus, piekopjot godīgumu un taisnīgumu, atmetot noslēpumainus kārtojumus, maldināšanu un krāpšanu. Šīs īpašības mums reiz bija, bet šobrīd tās ir no jauna jāatgūst. Demokrātija valstī ir civilizācijas augstākais veidojums, kur suverēnā vara pieder tās pilsoņiem. To mēs esam deklarējuši un šis pamatu princips mums ir jāaizstāv.

Apzināsimies, kam uzticam savu zemi un tautu; ja valdības vadoņi mīlē savu tautu, allaž aizstāvēt tautas vajadzības, tad valdība parādīs savu varenību un tauta pasaules priekšā atspīdēs savā mirdzumā.

Tā ir mūsu pārlicība, mīlestības zvērests Latvijai, kur vārds Latvija raksturo nedalāmo trīsvienību un apvieno zemi, tautu un valsti. Tās ir mūsu trīs zvaigznes, bet tautas zvaigzne vienmēr būs tā augstākā. Vai mums patīk vai nepatīk, par to lai vēsture lemj, bet prezidents Kārlis Ulmanis upurēja valsti, lai izdzīvotu tauta. Kā zinām, bez valsts vadoņa, tauta krita verdzībā un tika izkaisīta pa visām pasaules malām. Kur šodien ir mūsu tautas vadoņi valdībā, ka vēl šodien pēc valsts neatkarības atjaunošanas mēs nedzirdam tos saucienus, kas atgrieztu visu latviešu tautu savā zemē, savās mājās, kā no Rietumiem, tā no Sibīrijas un Tālajiem Austrumiem?

Bet kā mēs spējam atgriezties savā mājās, ja okupanti – verdzinātāji tur vēl mājā? Vai tad mums ir pieņemama šodienas atbilde: „Ceļiet sev jaunu māju un dzīvojiet blakus?!”

Latvijas Ārlietu ministrija ir valdības un tautas logs uz ār pasauli un reizē mūsu spogulis uz Latviju. Ārlietu ministrijai ir milzīgi lielas grūtības sadarboties ar Rietumiem, jo cilvēki, kas savu izglītību ieguvuši Maskavā, ir ļoti aprobežoti savā izpratnē par dzīvi brīvajā pasaulē un vēl vairāk – viņiem trūkst pieklājības, uzticības un godīguma apziņa. Nav noliedzams, ka

šie cilvēki ir spējuši nospēlēt vienu vai vairāk ainas uz pasaules skatuves, bet, apstākļiem mainoties, šis scenārijs pārtrūkst un izmisuma brīžos cilvēks visskaidrāk parāda, par ko tas stāv un par ko tas ir gatavs krist.

Ir nožēlojami, ka Latvijas valsts pārstāvji neapzinās savu diplomātisko pakāpi. Ja pasaules lielvalstis ievēro savu pieklājības attālumu viena no otras, tad „latvieši izturas it kā viņi pārstāvētu kaut ko līdzīgu bijušai lielajai Padomju Savienībai”. Tādu liecību sniedza ASV Ārlietu ministrija. Pat šodienas Krievija ievēro reglamentu un pirms valdības galvu vizītes, ārlietu ministrijas apmainās ar jautājumiem, problēmām un deklarācijām. Abas ārlietu ministrijas attiecīgi iepazīstina un sagatavo savus valdības pārstāvjus. Latvieši to vēl nav iemācījušies.

Ir nožēlojami, kad valdības pārstāvji bez iepriekšējas pieteikšanās un sazināšanās ierodas Amērikā. Lidostā zvana uz sūtniecību un pat uz kādu Amerikas valdības iestādi, lai viņiem brauc pretī. Kaut kāda mānija viņos mājō, jo viņi patiesi tic, ka viņi šeit vienmēr gaidīti.

Gada sākumā kāds Latvijas ministrs, Amērikas valdībai nezinot, bija atbraucis uz galvas pilsētu Vašingtonu. Pēc pusnakts uz ielas, it kā laupīšanas nolūkā, viņš cieta galvas un miesas bojājumus, pavadot nedēļu slimnīcā. Šī traģēdija bija starptautisks skandāls, negods mums, kā arī šīs zemes saimniekiem un drošības dienestam. Kādu atbildi spējam mēs dot šīs valsts drošības dienestam, kad gada sākumā cits ministrs noraidīja drošības dienesta apsardzi, jo tas traucēšot viņa nakts izpriecas?!

Kad ministrs pēc viesnīcas rēķina samaksas atgriezās istabā un iztīrīja dzērienu skapīti, neapzinādamies, ka viņa viesmīlis – latvietis nedēļu vēlāk saņems vēl otru rēķinu – par „patērētiem” dzērieniem. Tad kāds cits Ārlietu ministrijas pārstāvis, kuŗš apciemoja Vāciju, atstāja viesnīcu rēķinu nesamaksājais. Kad viņu aizturēja policija, viņš apgalvoja, ka domājais kādu citu sedzam viņa izdevumus.

Ja beļģu diplomāti privāti ir izbrīnējušies par latviešu ierobežoto politisko izpratni, tad mums nevajadzētu būt pārsteigtiem, jo Latvijas goda konsuls Beļģijā nerunā nedz latviski, nedz vietējo valodu – franciski vai flāmiski. Ilustrāciju nobeidzot, pieminēšu visiem zināmo sensāciju par bijušo Latvijas 1991. gadā nozīmēto goda konsulu Vācijā, kuŗš samaksāja soda naudu par ieroču kontrabandu. Šie augšminētie notikumi ir jau vairāk vai mazāk dienas gaismu redzējuši, arī sekojošie gadījumi ir tikuši aprakstīti, bet tagadējā Latvijas valdība par tiem savas atbildes noklusē.

Īsi pēc Amērikas ziņojuma par Latvijas valsts atzīšanu, Latvijas Ārlietu ministrija paziņoja, ka tā nodibina diplomātiskos sakarus ar Kubu. Amērikas Ārlietu ministrija lūdza paskaidrojumu: „Jūs ilgus gadus esat cietuši zem komunistu jūga, vai Latvijas valdībai šāda diplomātiskā draudzība ir nepieciešama?” Kādreiz vēsturnieki atbildi uz šo jautājumu atradīs Latvijas sūtniecības Vašingtonā archīvos. Kad kuģis zem Latvijas karoga Zviedrijas ostā izlaida pasažierus, tad Zviedrijas Ārlietu ministrija iesniedza protestu par nelegālu Irānas pilsoņu transportu uz zviedru zemi. Kādas ir mūsu cerības uz paplašinātu palīdzību no Rietumu pasaules, kad Latvijas Ārlietu ministrijai nav kontroles pār savu jūras floti. Vēl vasarā Amērikas kaŗa kuģi bija apvilkuši saimniecisko blokādi ap Haiti salu. Kuģis zem Latvijas karoga ar pilnu naftas kravu no Venecuēlas bija it kā izslidējis cauri. Amērikas Ārlietu ministrija paskaidroja: „Ja tas būtu bijis lielvalsts kuģis, tas būtu atgriezts atpakaļ vai nogremdēts”, un turpinot, „Kādēļ jūs latvieši radāt apstākļus, lai būtu grūtāk jums palīdzēt?” To tik spēj atbildēt bijušais Latvijas Ārlietu ministrs Jānis Jurkāns. Ja Jānis Jurkāns nebūtu demisējis, es šo uzskaiti nebūtu sniedzis, jo politisko pašnāvību spēja veikt tikai viņš pats.

Pagājušā septembrā mēnesī, kad ASV Tautas vietnieku nams apsprieda likumu par palīdzības piešķiršanu Krievijai, Lietuvas sūtnis Amērikā personīgi apmeklēja kongresa locekļus, izklāstot, kāpēc dāvanas Krievijai būtu jāsaista ar okupācijas kaŗaspēka izvākšanu no Baltijas valstīm. Latvijas pārstāvji Amērikā to nedarīja, ar vecu paskaidrojumu, ka tas neatbilstot reglamentam. Ar nožēlu varam konstatēt, ka Latvijas vēstniecība Vašingtonā tur savu diplomātisko apziņu augstāk par latvietību.

Ir nenoliedzami, ka katra valsts pirmkārt aizstāv un vadās no savām savtīgām interesēm, tā arī mums latviešiem ir jāapzinās savas tautas gods. Ja mūsu valdības galva atvainojas Krievijas prezidentam, tad tur vajadzētu būt pamatotam iemeslam, starptautiskam pārkāpumam, citādi tauta to var saprast kā zemošanos. Šo pavasari pirms ALAs kongresa Mineapolē Augstākās Padomes priekšsēdis A. Gorbunovs publiski paskaidroja, ka viņš esot „atvainojies prezidentam Jeltsinam, ka esot bijis spiests laist apgrozībā Latvijas rubli un paliekot cerībā, ka tas netraucēšot Latvijas saimnieciskos kārtojumus ar Krieviju.” Nezinot šai lietā ko tuvāku, varam tomēr secināt, ka cilvēkam ir grūti aizmirst veco uzticību Maskavai jeb, sakot pamācoši, ir cilvēki, kam nevajadzētu uzdrīkstēties runāt ārpus sagatavotā teksta.

Sākumā Augstākās Padomes priekšsēdis gribēja mūs pārliecināt par „nulles” varianta nepieciešamību, tad par „paplašināto” balsotāju loku un šobrīd par atslēgu, ka nelatvieši Latvijā ir jāintegrē latviešu tautā. Ja puse no Latvijas iedzīvotājiem ir nelatvieši, neapmulķosim sevi ar nelogiskiem un smieklīgiem secinājumiem, ka mēs – tā „lielākā puse – uzsūksim to mazāko pusi”.

Ja Latvijas politiskā vara šodien ir latviešu rokās, tad saimnieciski mums maz kas vairs pieder. Pēdējā gada laikā Latvijas valdība ir izsaimniekojusi un palaidusi no savām rokām gandrīz visu saimniecisko pamatu. No vairākiem avotiem spriežot, kapitāls Latvijā vairs neatrodas latviešu rokās, bet gan pieder tiem, kam nerūp latviešu labklājība un Latvijas tautsaimniecības atplaukšana. Ja Latvijas valdībai šobrīd vēl ir 10% no kapitāla, kas apgrozās Latvijā, tad 85% jau pieder dažādām institūcijām, kas kalpo sveštautiešu interesēm, bet galvenām kārtām – krievu impērijai. Tātad, latviešu rokās paliek vārgi 5%.

Šis ir drūms stāstījums Latvijas valsts svētkos. Bet visi šie secinājumi izriet no mūsu tautas ienaidnieku darbības, tie glezno mums bezcerības un pārspēka ainavu, lai mēs latvieši, redzot simtu-pret-vienu pārspēku, it kā bez šāviena vēlreiz padotos. Mūs ved uz nelogisku sacensību, kuŗā mums nav jāpiedalās. Mūs izaicina stāties pretī lielajai Krievijai; mūs spiež risināt slavu tautas problēmas. Krievijas traģēdija ir tūkstoš reižu lielāka par mūsējo. Krievija griež savu kuŗi uz bezdibeni un nogrimšanu, un mūsu starpā ir vēl cilvēki, kas cer vēl izmantot kaut ko no šīs slīcēju impērijas. Mēs esam iekāpuši savā glābšanas laivā un mums ir jāiegūst tā apziņa, ka mums vajag, cik ātri vien spējam, airēt prom no šī Krievijas grimstošā kuŗa.

Mēs esam ievilināti nelogiskā ateistiskā domāšanā. Mums kā kristīgai tautai galvenais pienākums ir cīnīties **par to, kam mēs ticam. Cīņa par kaut ko ir drosmes un cerības dzīta. Cīņa pret, vienalga kam, ir rūgtuma pildījums mūsos pašos.**

Mums ir patiesi jābūt skaidrībā, par ko cīnāmies. **Mūsu cīņa ir par Dieva dotām tiesībām latvju tautai dzīvot brīvi uz savas zemes.** Neko vairāk, nedz mazāk. Tai ir jābūt mūsu pārliecībai, tam ir jābūt mūsu sauklim pasaulei!

Pareģot esot grūti, it sevišķi par nākotni, bet vērosim rītdienas pasauli vaļējām acīm, jo tur ir vīzija par Latviju. Ja mūsu izpratnē, šodien pasaulei vispār ir kāda jēga, tad Apvienotās Nācijās ir pasaules vienīgais balsts.

Apvienoto Nāciju organizācija savā chartā piešķir visām tautām suverēnas līdztiesības un pašnoteikšanās tiesības. 1945. gadā 50 valstis veidoja šo organizāciju miera un starptautiskās drošības uzturēšanai, kā arī miermīlīgas sabiedrības veicināšanai starp valstīm.

1991. gadā Latvijas Republika kā 159. valsts tika uzņemta šajā valstu savienībā. Vēsturiski šī organizācija ir bijusi bezspēcīga risināt starptautiskās sadursmes, kā arī to pierāda šodienas politiskās traģēdijas (Dienvidslavijā, Somālijā, Irakā, Lebanonā un Izraēlā). Bet politiskās ģeografijas zinātnieki pieļauj tādu varbūtību, ka nākošos 25 gados pašreizējais 190 valstu skaits pasaulē sasniegs 300 valstis.

Ja šogad Olimpiskās spēlēs Barselonā piedalījās 172 valstis, tad olimpiskie plānotāji paredz, ka jau 1996. gadā Atlantā šis dalībnieku skaits būs 200. **Šis dzinējspēks ir etniska identitāte un demokrātiskā plūsme pēc pašnoteikšanās tiesībām.** Tas pasvītro nepieciešamību mums atteikties no cietēju mentalitātes un vēsturiskās piederības kā kalpiem citiem kungiem. Mēs neesam maza valsts pie Baltijas jūras, mēs esam 20. lielākā valsts Eiropā. Valstu dzimšana paātrināsies. Sadalīšanās un atdalīšanās ir jau iesākusies no tādām ilgi pastāvošām valstu vienībām kā Čehoslovākija un Dienvidslāvija, nemaz nerunājot par bijušās Padomju Savienības un šodienas Krievijas tālāku iziršanu. Bet arī Lielbritānijai, Spānijai, Francijai, Beļģijai, kā arī Kanadai, visām ir etniskie nogrupējumi, kas nevēlas turpināt dzīvi zem līdzšinējās pārvaldes jumta.

Dabas robežas zaudē savu sākotnējo nozīmi, jo tehnoloģija kāpina sazināšanās spējas un palīdz šīm sadalīšanās tieksmēm, apejot lielvalstu uzraudzību un saimniecisko pakļautību tām. Valstis, kas nesen valdīja pasaules tirgū, noriet no saimnieciskā apvāršņa. Amerīka saredz, ka tā nespēs vairs sacensties ar Eiropas koptirgu, līdz ar to veido pamatus tirgum, kas ietvers Kanādu un Meksiku, kā arī palīdzēs atspēkot Japānas-Āzijas ietekmi.

Ja mēs vērojam pārmaiņas pasaulē, tad redzam, ka lauksaimniecības impērijas pārgāja uz rūpniecības valstīm. Mēs dzīvojam tehnoloģijas norieta posmā, pārejot uz pakalpojumu sfairu, kas tiks nomainīta ar intelektuālo dzinējspēku kopību. Tautas, kas spēs izglītēt savus pilsoņus, spēs sacensties radošā pasaules tirgū. Rītdienas pasaulē dabas bagātību piederēšana, kā naftas, rūdu un citu izrakteņu, būs maznozīmīga, bet vērtība būs cilvēku smadzenēm, viņu domu veidojumiem.

Ja latviešu zemnieks, kas izglāba tautu pēc Pirmā pasaules kaŗa, vēlreiz spēs uzturēt latviešu tautu, tad nākošais gadu simtenis dos latviešiem iespēju dzīvot zinību censoņu tautu vidū. Mums ir jāpārvar šodienas krīzes, jo rītdien mēs spēsim būt pasaules dzinējspēku lokā. **Pabarosim savu tautu šodien, bet darīsim visu, lai izglītotu tautu rītdienai.**

Pirms gada es ievadīju akciju Latvijā, lai pieprasītu līdzekļus, lai veicinātu tautiešu atgriešanos no Sibīrijas mājās Latvijā, ar īpašu norādi, ka Pasaules Brīvo Latviešu Apvienība (PBLA) piešķirs pusmiljona dolāru nozīmīgiem projektiem, Latvijas atdzimšanas pasākumiem. Šie pieprasījumi tika iesniegti, bet šie lūgumi krita uz kurlām ausīm, aklām acīm un vienaldzīgām sirdīm, jo PBLA valde septembrī noraidīja visus šos lūgumus, ieskaitot to no Repatriācijas komisijas, lemjot nepiešķirt nevienu dolāru no mūsu saziedotajiem līdzekļiem palīdzēt atgriezt tautu mājās no izsūtījuma, ciešanām un nabadzības. Atceroties,

ka mēs turpat 40 gadus vācām ziedojumus 14. jūnijā palīdzībai Latvijā, it sevišķi tiem, kas bezspēcīgi atgriezušies no Sibīrijas, rodas jautājums, vai mūsu demokrātiski nozīmētai PBLA valdei nebūtu pienākums pret mums – šī fonda līdzekļu vairotājiem – dot paskaidrojumus par šādiem lēmumiem?

Mēs ieejam laikmetīgi izšķirošā posmā. Nākošie 12 mēneši būs nozīmīgi un izšķiroši mūsu tautas un valsts nākotnei. Mēs esam iesākuši balsotāju reģistrēšanu, jo mums tiks dota tā demokratiskā priekšrocība balsot nākošajās saeimas vēlēšanās. Būsim apzinīgi par savu pienākumu reģistrēties. Būsim jo vairāk apzinīgi par savu pienākumu izraudzīt tādu politisko partiju vai savienību un tos cilvēkus, kas spēs apvienot tautu, lai vestu Latviju pretī jaunajam gadsimtam. Ja kristīgie demokrāti, ar savu stipro morālo bazi, pēc kara no gruvešiem uzcēla Vāciju, Franciju un Itāliju, tad pacelsim savā redzes lokā arī Latvijas Kristīgo Demokrātu Savienību, kas ir tā gaišākā zvaigzne šobrīd uz apvāršņa Latvijas nākotnei, kas visu konfesiju atbalstā kā pirmā cenšas apvienot citus politiskos nogrupējumus. **Mums šeit trimdā un Latvijā ir jāatbalsta politiska partija vai savienība, kas šobrīd spēs apvienot tautu nākošām vēlēšanām – radīt koalīciju, lai jaunā saeima un valdība spētu īstenot tautas vēlmes un sapņus.**

Mēs varam nešaubīgi ticēt, Dievs radīja latvju zemi un latviešu tautu. Ticībā mēs spējam apliecināt, kas Dieva radīts, tas allaž pastāvēs. Būsim drošsirdīgi cīņā par brīvu neatkarīgu valsti Latviju, tas mums ir svēts pienākums. Tā ir Dieva dāvana. Tas ir mūsu mantojums. **Tā ir Dieva mums dāvatā priekšrocība – baudīt šo pasauli kā latviešiem.**

Dievs svētī Latviju!

Aivars Jerumanis

VECA KARAVĪRA LŪGŠANA

1992. gada
18. novembrī

Kungs, Tu visu mūžus lemi,
Kungs, Tu visiem ceļu spraud,
Sargi mūsu tēvu zemi,
Kad tai posts un briesmas draud.

Paglāb mūs no krieviem, dzirdi:
Dunčus maskavieši kaļ.
Ivans Bargais, Pjotrs Lielais
Raugās atkal atpakaļ.

Jauno dienu cīņu biedri
Varoņkapos gūlušies;
Dzīvi palikušie - sirmi,
Jaunie vēl nav modušies.

Tāpēc, Kungs, kas visu spēji,
Iznīcināt, radīt ar',
Dod, ak dod, lai silti vēji
Mūsu tēvu zemi skar.

ILMĀRS ZELMENIS

BRĪVĪBAS DĒLS

Ik dzintara lāse
Mums gadsimtus stāsta -
Šī zeme, šī jūra
Mums asinīs šalc. -

Še brīvības liesmās
Reiz varoņi dega,
Še brīvības alkās
Vēl kritušie sauc:

Ciešs modrumā esi,
Gaišs stiprumā esi! -
Tu Latviju sargi,
Tu - brīvības dēls!

Kaiss ceļos kā saulē,
Kaiss atbildi dodu:
Es sirdsdedzē Latvijai
Brīvības dēls!

Dzirket dzintara lāses -
Tās gadsimtus glāstīs,
Un zeme un jūra
Mums asinīs šalks!

VALTERS BODNIEKS

NĀKS!

Ne izmisums vien mums pietužas vieta.
Tas ir ticības laiks,
Kas nes plūsmā uz augšu.
Un ne ar sveicienu vien
Es Tevi rītausmā saukšu. -
Es Tevi saules starā
Un spēkpilnā sparā tērpšu,
Lai Tavi rīti
Ar ziedoņa sapni piepildīti! -
Un mana un Tava
Svētīta vasara nāks.

VALTERS BODNIEKS

NĀC PALĪGĀ!

Māmulīt, māmulīt, palīgā nāc! -
Man elpu un smagumu atveldzēt sāc!
Lai pavežas ceļi balti kā sniegs,
Lai nesaldē ledus, lai neklāj mūs sniegs.

Māmulīt labā, Tavās rokās mans zelts,
Ar Tevi es cīņā pret varmāku celts.
Ar Tevi man taisnam un skaidram būt,
Ar mīlu Tavu man iespēju gūt.

Un draugs Tu mans tālais un tuvais, paties,
Ar Tevi mūsu Latvija ziedonī ies.
Nāc palīgā, nāc palīgā,
Nepaliecī ceļmalā!

VALTERS BODNIEKS

VALTERS BODNIEKS dzimis 1914. gada 17. janvārī, Rūjienā. Vecāki amatnieki - tēvs mūrnieka amata meistars, māte - šuvēja. 1936. gadā beidz Rūjienas Valsts ģimnāziju. Strādā celtniecības darbos. 1938. gadā iestājas Latvijas Valsts Universitātes Architektūras fakultātē, līdztekus strādājot celtniecībā, bet 1939. gadā - studentu korporācijā "Ventonia".

Jau ģimnāzijas laikā darbojas Latvijas Vanagu organizācijā, ir tās pulciņa priekšnieks, vēlāk novada valdē Rūjienā. Organizē un izdod literāru sabiedrisku žurnālu "Tekā".

1939. gadā Latvijas Vanagu Rīgas pilsētas organizācijas priekšnieka vietnieks. Sākot ar 1940. gadu Vanagu Stābs viņu ieceļ par Latvijas Vanagu organizācijas Tūrisma un tautas tradīci-

ju nodaļas vadītāju, kuŗas darbību nepaspēj noorganizēt, jo Padomju Savienības armija okupē Latviju un Vanagu organizāciju slēdz.

Sākot ar 1944. gada rudenī sastāv studentu korporācijas studentu rotā pret komunistu pagrīdes bruņotiem spēkiem Rīgā.

1944. gada rudenī kopā ar ģimeni evakuējas uz Vāciju. 1945. gada pavasarī, Padomju Savienības armijas aplenkuma rezultātā, spiests rudenī atgriezties Latvijā. Strādā Jelgavā. Vispirms par arhitektu-inspektoru Jelgavas rajonā, tad par arhitektu Komunālsaimniecības Projektu birojā līdz aiziešanai pensijā.

1990. gadā atjauno studentu korporāciju "Ventonia" pie Latvijas Lauksaimniecības Akadēmijas (tagad Latvijas Lauksaimniecības Universitātes). Līdz 1991. gada rudenim tās seniors.

MŪSU VARONI LAIKU GRIEŽOS

Ikvienas tautas vēsturē ir periodi, kad izšķiras tās liktenis. Ir svarīgi, ja tādos brīžos izceļas cilvēki, kuŗi ir spējīgi vadīt un arī ziedoties tautas labā.

Neviena tauta nevar pastāvēt un būt brīva, ja tai nav vīru, kas gatavi to aizstāvēt. Savu tautu var aizstāvēt stiprinot tās garīgo spēku, aizstāvēt tautas intereses diplomātiskā laukā, palīdzot celt tautas ekonomisko labklājību un, ja apstākļi to prasa, būt gataviem savu tautu aizstāvēt ar ieročiem rokās.

Vārdu varonis var attiecināt uz tautu vai tautas daļu, ja tā vienoti cīnās pret kautkādu pārspēku, lai nodrošinātu savu eksistenci.

Pēc manām domām, Holandes tautai var pierakstīt varonību viņu nepārtrauktajā cīņā pret Atlantijas okeāna ūdeņiem. Tāpat mūsu brāļu jatvingu un senprūšu bezkompromisa cīņās pret lielu un bruņotu armiju uzbrukumiem, ir šo baltu tautu varonības apliecinājums.

Visbiežāk, tomēr, vārdu varoni mēdz attiecināt uz atsevišķām personām. Mēs, latvieši, pieminot varoņus, vispirms, atceramies kaŗavīrus. Vārdi - kaŗavīrs un varonis - mums ir kļuvuši gandrīz sinonīmi, jo vislielākā varonība ir gatavība atdot savu dzīvību, lai glābtu citus. Ja latviešu tauta vēl eksistē, par to jāpateicas latviešu kaŗavīriem, jo vēstures kritiskos brīžos latviešu vīri lējuši savas asinis, lai tauta varētu pastāvēt un dzīvot.

Latvieši, tāpat kā citas baltu tautas, ir stratēģiski svarīgā vietā starp divām lielām un agresīvām tautām: ģermāņiem un slāviem. Tādēļ baltu tautu vēsture ir ļoti drāmatiska.

Ir svarīgi pazīt savas tautas vēsturi, lai no mūsu varoņu cīņām smeltos nacionālo spēku un no mūsu priekšgājēju kļūdām mācītos ieņemt pareizu nostāju aktuālo un arī tautas nākotnes problēmu risināšanā.

Lai labāk izprastu mūsu tautas tagadējo situāciju, aiziesim atpakaļ vēsturē un atcerēsimies baltu tautu cīņas par savu eksistenci.

Jau 2000 gadus pirms kristīgo ēras, Baltijas jūras austrumu piekrastī apdzīvoja baltu tautas. Pie šīs baltu tautu grupas piederēja jatvingi, prūši, galindi, lietuvieši un latvieši. Tagadējā latviešu tauta izveidojās no kuršiem, zemgaļiem, sēļiem un latgaļiem.

Baltu tautu apdzīvotā teritorija sniedzās dziļi iekšā austrumu Eiropā un aptvēra ļoti lielas platības. No Daugavas uz ziemeļiem tā aizņēma telpu ne tikai līdz Somu jūras līcim, bet arī Somijas dienvidu un rietumu piekrasti, un uz dienvidiem baltu teritorija sniedzās līdz Dņeprai, Pripetas purviem un Vislas upei.

Sodien no piecām baltu tautām palikušas tikai divas - latvieši un lietuvieši. No visas baltu tautu grupas iedzīvotājiem palikusi tikai viena nepilna sestā daļa. Kāpēc?

Baltu tautu grūtības iesākās vidus laiku pirmā

pusē, 6. un 7. g. s., kad, mongoļu tautu uzbrukumā dēļ, slāvi no savas pirmdzimtenes sāka spiesties uz rietumiem un ziemeļiem, arvien tālāk un dziļāk baltu zemēs. Visbiežāk viņi izmantoja ūdens ceļus, lai ielauztos baltu teritorijā un to sašķeltu. Tādā veidā, izmantojot Dņepras upes pietekas, viņiem izdevās atšķelt galindus no pārējiem baltiem un tos iznīcināt vai pārslāvot.

Tāpat kā pie baltiem, arī slāvu grupā bija vairākas tautas un ciltis. Sevišķi bīstamas tās kļuva, kad austrumslāvu tauta - krievi vikingu vadībā 9. g. s. nodibināja Pliskavas un Polockas valstis un rietumslāvu tauta - poļi 10. g. s. nodibināja savu valsti. Sākās organizēti uzbrukumi neorganizētām baltu tautām.

Prūšiem un jatvingiem bija jākaŗo, lai atstātu poļu uzbrukumus viņu zemēs. Latviešu un lietuviešu ciltīm sākās kaŗi ar krieviem, kuŗi tiem neatlaidīgi uzmācās. Kaujas bija nīkmas un asiņainas. Piemēra dēļ, pieminēsim tikai zemgaļu cīņās ar krieviem 1106. gadā, kad krita ap 9000 krievu.

Baltu ciltīm bija jācīnās pret slāvu uzbrukumiem austrumos un arī pret iebrucējiem no jūras. Skandināvu sāgas stāsta par vikingu un kuršu kaŗiem jau sākot ar septīto gadu simteni un arī par zemgaļu kaŗu pret Dānijas vikingiem 870. gadā. Rietumos prūšu ciltīm nemitīgi uzmācās ģermāņi.

13. g. s. ir liktenīgs baltu tautām. To ir jāuzskata par baltu tautu izkaušanas gadu simteni. Hipatievs savās chronikās apraksta, ka no 1248. - 1281. gadam jatvingiem bija jāizcīna 8 kaŗi pret krievu-poļu apvienoto armiju iebrukumiem. 1281. gada kauja bija pēdējā, jo jatvingu teritorija tika ieņemta un izpostīta. Vairums no dzīvi palikušajiem jatvingiem atstāja savu zemi un aizgāja pie kaimiņiem - lietuviešiem, tāpat kā to darīja prūši, kad viņus mežonīgās cīņās un vēl mežonīgākā atriebībā pēc kaujas pieveica vācu un poļu kopīgie uzbrukumi.

Uzbrucēji un viņu chronikeri baltus sauca par barbariem un mežoņiem, kuŗi dzīvojot pēc saviem mežoņu likumiem neizbrienamu purvu aizsargātos milzīgos mežos un negribot pieņemt kristīgo ticību.

Bet ko par baltu tautām saka cilvēki, kas nav ieinteresēti iekaŗot un iznīcināt baltu tautas? Kā atbildi uz šo jautājumu došu angļu mūka Bartholomaeus Anglicus aprakstu par prūšu tautu. Viņš raksta: "... šī tauta atšķiras no citām ar elegantu izskatu, gara modrību un pārspēj visus citus ar domu kvalitāti un veiklumu visās mākslās un izstrādājumos."

Un vēl viens izvilkums no Hamburgas-Brēmenes Archibīskapijas vēstures, kur Brēmenes Adams par prūšu cilti, ko sauca par sembiem, raksta: "Sembiju apdzīvo viena no vishumānākām tautām, kuŗa vienmēr iet palīgā tiem, kas ir briesmās uz jūras vai tiek apdraudēti no pirātiem..."

Par jatvingu un prūšu varonību cīņās pat viņu pretinieki raksta ar respektu un apbrīnu. Piemēram, poļu prelāts Dlugosz raksta: "... Jatvingu tauta ir ārkārtīgi varonīga... Desmit no viņiem bez bailēm uzsāks cīņu ar simts pretiniekiem, tikai cerot, ka viņu nāve tiks slavēta viņu kom-patriotu dziesmās."

Līdzīgas liecības ir arī par prūšiem. Piemēram, "Quellen zur Deutchen Volkskunde" par tiem ir rakstīts: "... Viņi ir vienreizīgi ar savu varonību. Ja viņiem uzbrūk naidīga armija, neviens no prūšu vīriem negaida, lai redzētu, vai brālis viņam piebiedrosies, bet uzbrūk ienaidniekiem un cīnās, kamēr mirst."

13. g. s. bija liktenīgs arī Latvijas teritorijā dzīvojošiem baltiem. Pēc simts gadu ilgām cīņām dzelzs bruņās tērptie vācu iebrucēji uzvarēja. Vispirms tika pieveikti latgaļi, tad kurši un visubeidzot zemgaļi. Pēc zaudētās, pēdējās kaujas pret Teutoņu ordeni, daudzi zemgaļi kopā ar savu vadoni Viesturu aizgāja pie kaimiņiem - lietuviešiem.

Kaut gan balti bija varonīgi kaŗotāji, viņi tomēr zaudēja, jo neprata apvienoties. Katra cilts, katra grupa cīnījās nesaskaŗoti, un tā gadu simteŗu ilgajās cīņās tauta noasiŗoja un ienaidnieki, kuŗi bija izveidojuŗi apvienotas armijas, ieņēma vienu novadu pēc otra.

Lietuvieŗi bija vairāk aizsargāti, jo viņi atrodas baltu teritorijas centrālajā daļā. Kad vienam no pieciem lietuvieŗu vadotiem, Mindaugas, 1248. gadā izdevās lietuvieŗus apvienot vienā valstī, viņi bija spējīgi atsist Teutoŗu ordeŗa uzbrukumus un izveidoja Lietuvas lielvalsti, kuŗas robežas sniedzās līdz Melnajai jūrai un ietvēra visu Dņepras baseinu līdz Maskavai. Šī Lietuvas lielvalsts pastāvēja ilgāk kā divus gadu simteŗus.

I pasaules kaŗa laikā latvieŗu tauta atmodās un vienprātīgi nostājās aiz saviem kaŗavīriem - latvieŗu strēlniekiem. Pateicoties strēlnieku varonīgajām cīņām, no Latvijas teritorijas tika izdzīti sarkanās armijas pulki un arī vācu armijas divīzijas. 1918. g. 18. novembrī dzima brīvā Latvijas valsts. Ar ņo brīdi Latvijas teritorijā izbeidzās latvieŗu pārkrievoŗana. Daŗos gados latvju tauta pierādīja, ka tā ir spējīga intelektuāli un saimnieciski sasniegt augstu līmeni un ierindoties starp sociāli un ekonomiski attīstītākām Eiropas valstīm.

Diemŗēl, ņis labklājības ceļš izbeidzās ātri, jo 1939. gadā Padomju Savienības tanki ņķērsoja Latvijas robeŗu. Iesākās Baigais gads... Ar āziātisku brutalitāti un neŗēlību krievi sāka iznīdēt latvieŗu tautu. ņo genocīdu pārtrauca vācu armijas ienākŗana Latvijā, 1941. gadā.

Kad 1943. gada pavasarī vācu bruņotie spēki austrumu frontē zaudēja kauju pēc kaujas, latvju vīriem bija jāizšķīŗas, vai sekot mobilizācijas pavēlei un iestāties latvieŗu leģionā, vai doties meŗā. Latvju vīri izšķīŗās doties cīņā, kaut arī sveŗas armijas uniformās, jo Latvijas robeŗai atkal tuvojās sarkanā armija.

Grāmatā "LATVIEŗU LEGIONS" plkv. Silgailis saka, ka 1944 g. zem ieroŗiem daŗādās vācu armijas vienībās bija 146 000 latvieŗu vīru.

Jau 1944. gada 16. martā abas latvieŗu divīzijas (15. un 19.) tika iesvietas vienā no smagākajām atvaires kaujām Veļikajas upes krastos. 19. martā kauja beidzās, un latvieŗi no tās iznāca kā uzvarētāji. "Sodien mēs redzam, cik ņi izšķīŗšanās, turpat pirms pus gadu simta, bija nozīmīga ņodienas Latvijai. Leģiona cīņu aizsegā daļa tautas paglābās Rietumu pasaulē. Kā trimdīnieki tieveidoja nacionālās kopības organizācijas, un tās visus ņos gadus neļāva Latvijas brīvības lietai nogrimt aizmirstībā," saka Alfrēds Puķīte savā rakstā "Leģiona dienā", kas publicēts DV mēneŗraksta 2. numurā (1992.).

No Volchovas purviem līdz Kurzemei un līdz Vācijai latvieŗu kaŗavīriem bija jāizcīna daudzas atvaires kaujas, lai vācu armija droŗāk varētu atkāpties. Kad sarkanā armija bija izlauzies cauri Lietavai, neieņemta vēl pretojās Kurzeme. Tur cīnoties pret masveidīgiem krievu armijas uzbrukumiem, latvieŗu 19. divīzijas vīri atkal pierādīja jau leģendāro latvieŗu kaŗavīra varonību.

1944. gada rudenī un ziemā krievi pret Kurzemes cietoksni vērsa 6 lieluzbrukumus. 200 km frontes līnijai krievu pusē bija sakoncentrētas 80 divīzijas, un otrā pusē bija 25 vācu un viena latvieŗu. Krievu skaitliskais pārsvars bija liels. Piemēram, 3. lielkaujā, kuŗa iesākās 23. decembrī, latvieŗu divīzijas sektorā, ziemeļos no Dobeles, pavisam uzbruka 10 padomju divīzijas un 3 tanku brigādes. Kaujas plosījās līdz pat Jaungadam. Vēl 31. decembrī latvieŗu divīzija atsīta 27 uzbrukumus. Pēdējā lielkauja beidzās 3. aprīlī. Ainu par Kurzemes kauju smagumu rāda pārskats par krievu zaudējumiem; 374 000 krituŗu, ievainotu un gūstekņu, nerunājot par materiāliem zaudējumiem.

Kurzemes cietoksnis palika neieņemts.

Kapitulācijas pavēle 8. maijā fronti pārsteidza tur, kur tā bija. 1945. g. 8. maija naktī, kad visā pasaulē iezvanīja miera dienas atnākŗanu, 14 000 dzīvi palikuŗie latvieŗu kaŗavīri bija spiesti aiziet mocekļu ceļu, un līdz ar viņiem visa latvieŗu tauta.

Plkv. Januma vadītajam pulkam izdevās atkāpties cauri Vācijai un sasniegt rietumu Sabiedroto frontes līniju visā apbrupojumā un tur nolikt savus ieroŗus. ņo cīnītāju ceļš vēl nebija galā. Viņiem bija jāpārdzīvo smagais un pazemoŗoŗais gūsts Cēdelheimā. Cēdelheimā dzima latvieŗu kaŗavīru palīdzības organizācija "Daugavas Vanagi", kuŗa izauga par vienu no spēcīgākām palīdzības un politiskām organizācijām trimdā, jo kaŗavīriem pievienojās daudzi latvieŗu bēgļu no Eiropas, Austrālijas un Amerikas kontinentiem. Šī organizācija kļuva vēl stiprāka, kad pie tās izveidojās sievieŗu nodaļa - vanadzies.

Mēs visi zinām ņis organizācijas lielos nopelnus Latvijas un latvieŗu tautas labā. Būtu lieki un arī neiespējami visu ņeit uzskaitīt, bet man tomēr gribas pieminēt vienu personīgu novērojumu, kas uz mani atstāja dziļu un neaizmirstamu iespaidu.

Šī gada 20. oktobrī biju ieradies Latvieŗu Centrā, lai nosūtītu pakas uz Latviju. Paku pieņēŗji bija Jāņa Norvela vadītie DV vīri un Ēriķas Vītiņas vadītās vanadzies. Vīri, kuŗu rokas toreiz droŗi cilāja ieroŗus, lai aizstāvētu Latviju pret mūsu vēsturiskā ienaidnieka iebrukumiem, tagad dreboŗas rokās turēja mēru un zīmuli, lai izmēŗītu un pierakstītu mūsu tautas palīdzībai domātos sūtījumus.

Daudzi no ņiem vīriem ar iedragātu veselību, bāli, it kā no veļiem atgrīezuŗies, vēl atdod savus pēdējos spēkus savai tautai, neprasot, kas viņiem par to būs.

Būsim pateicīgi un sekosim viņu piemēram, jo cīņa vēl nav galā!

Kad sabruka Berlīnes mūris un Dzelzs priekŗkars atvērās, mēs, ar ņausmām, redzējam postu, kādu bolŗevīku reŗīms bija nodarījis mūsu zemei un tautai. Mēs arī redzējam, ka visus ņos sarkanā terrora gadus bija cilvēki, latvju sievietes un vīri, kuŗi veda bezkompromīsa cīņu par Latvijas tiesībām un brīvību, kaut arī bija jāiet moku ceļš vergu nometnēs un cietumos.

Pietrūkst laika, lai ņajā runā uzskaitītu visus tautas sirdsapziņas modinātāju vārdus, bet atcerēsimies tikai 1987. gada 14. jūnijā notikuŗo gājienu uz Brīvības pieminekli, kad cilvēku tiesību grupa Helsinki 86, ar Silaraupu priekŗgalā, uzstādīja pirmās prasības par latvieŗu politisko neatkarību. Ar ņo gājienu iesākās otrā visas latvju tautas atmoda. Tauta atbrīvojās no baiļu ņpaugiem, kuŗus, piecdesmit gados, sarkanie tirrāni mēŗināja tai uzspiest. Sāka iedarboties demokrātiskais process, kuŗa rezultātā 1991. gada 21. augustā Augstākās Padomes priekŗsēdis Anatolijs Gorbunovs deklarēja Latviju par neatkarīgu valsti.

Neatkarība ir deklarēta un no 90 pasaules valstīm atzīta, bet brīvības latvieŗiem Latvijā vēl nav. Latvija vēl ir okupēta zeme.

Mēs nedrīkstam pieņemt, ka ar neatkarības deklarāciju brīvības lieta ir nokārtota. Mēs nedrīkstam kļūt par pasīviem verotājiem, vai arī pilnīgi novērsties no pēdējā latvju tautas cīņu posma un rūpēties tikai par savu labklājību, ja ceļš uz brīvību liekas garŗ un sareŗģīts. Viena gada laikā nav iespējams izlabot to, kas 50 gadus ir postīts un grauts.

Brīvo Rietumu latvieŗu piedalīŗanās Latvijas atjaunotnes procesā ir ārkārtīgi svarīga! Nav neviena sektora, kur mūsu palīdzība būtu lieka.

Ir svarīgi saprast, ka Latvijas pagaidu valdība viņai uzticētos pienākumus varēs sekmīgi veikt, ja tauta un tās ievēlētie pārstāvji to pozitīvi atbalstīs. Atbalstīt pozitīvi nenozīmē, ka mums akli būtu jāpieņem viss bez kritikas.

Gluži otrādi - mums ir jābūt nomodā un jāvēro ikviena valdības locekļa rīcība un politiskā nosliece, lai netiktu izvēsta aktivitāte pret latviešu tautas interesēm.

Šī gada 31 oktobra laikrakstā "Laiks" lasīju, ka Latvijas premjers Godmanis ir panācis Jāņa Jurkāna atteikšanos no ārlietu ministra amata. Jau sen, nevis Latvijas goda konsulu Kalifornijā, bet gan Jurkānu vajadzēja atstādināt, lai viņš ar savām deklarācijām ārzemju preses izdevumos negrautu latviešu tautas godu un neizmantotu ārlietu ministra posteni krievu imperialistu politikas aizstāvēšanai.

Pēc manām domām, būtu jāveltī vairāk uzmanības un līdzekļu informācijas darbam. Informācijai ārzemju žurnālos ir jābūt precīzai un labi tēmētai, lai bez kavēšanās atspēkotu latviešu tautas ienaidnieku melus. Šo darbu vislabāk varētu veikt Rietumu latvieši. Latvijas goda konsuls Kalifornijā to bija izpratis un iesacis darīt labu un iespaidīgu Latvijas interešu aizstāvēšanas darbu, bet viņš tika sodīts.

Ir laiks likt visiem saprast, ka krievi nav minoritāte Latvijā, bet okupanti, kuri drīz pārsniegs pamattautu. Krievi, kuri dzīvoja Latvijā pirms okupācijas, ir Latvijas iedzīvotāju minoritāte.

Kanada tiek uzskatīta kā imigrantu paradīze un neviens viņai nepārmet cilvēku tiesību neievērošanu, kad tā nelegālos imigrantus izraida.

Šveice, kas ir visvecākā demokrātiskā valsts, nevienam ārzemniekam pilsoņa tiesības nepiešķir, kaut arī tas Šveicē būtu dzīvojis visu mūžu.

Simtiem Haiti politisko bēgļu tika iedzīti atpakaļ jūrā, kad tie meklēja glābiņu ASV.

Kāpēc Latvijā visiem okupantiem, visiem tautas ienaidniekiem būtu jāpiešķir pilsoņu tiesības?

Maskava grib paturēt krievus Latvijā, lai mūs matemātiski iznīcinātu un mūsu dzimteni pārvērstu par Krievijas novadu.

Šī gada 23. oktobrī, CBC programmā, bija raidījums "Via Baltica". Latvijas daļā žurnālists izjautāja krievu pensionēto virsnieku pārstāvi, kurš latviešus apsūdzēja cilvēku tiesību pārkāpumos, jo tie gribot atņemt krieviem "dačas". Latviešus pārstāvēja LAP priekšsēdētājs vietnieks Andrejs Krastiņš. Viņš žurnālistam kautrīgi paskaidroja, ka krievu virsniekiem visu laiku esot bijušas dažādas privilēģijas un tagad viņi no tām negribot atteikties.

Kāpēc Krastiņa kungs nevarēja pateikt, ka šie virsnieki nav Latvijas armijas kara veterāni, un kāpēc viņš neuzdrošinājās pateikt, ka mājās, kurās krievi sauc par savām dačām, kādreiz dzīvoja latviešu ģimenes un ka tās tika noslepkavotas vai aizsūtītas uz Sibīrijas vergu nometnēm?

Runāsim skaidru valodu un sauksim lietas īstos vārdos, un varbūt tad brīvā pasaule mūs dzirdēs un arī sapratīs!

Visus šos jautājumus par okupantu armijas un viņu piederīgo izvešanu, par pilsonību un par valodu biežāk un skaidrāk ir jāatzīmē ārzemju žurnālos. Tas ir svarīgi, lai dotu pareizu problēmu izpratni. Darīsim visu, kas ir mūsu spēkos, lai Rietumu brīvās tautas un to valdības neaizmirstu baltu tautu traģēdiju un iestātos par okupācijas armiju izvešanu no baltu teritorijas. Baltiem, tāpat kā citām tautām, ir tiesības būt brīviem savā zemē un runāt savu valodu.

Visām tautām ceļš uz brīvību ir bijis garš un grūts. Ja mēs vienoti strādāsim un nezaudēsim ticību brīvai Latvijai, tad mēs uzvarēsim, un latvju tauta dzīvos.

Prof. Dr. S. JERUMANIS

• Runa DV Montrealas nodaļas Lāčplēšu dienas un dibināšanas atceres sarīkojumā 1992. gada 14. novembrī, Montrealas latviešu sabiedriskajā centrā. Prof. Dr. Staņislavs Jerumanis ir ķīmijas profesors Šerbrukas Universitātē, Kvebekā. Šerbrukas pilsēta atrodas ap 150 km uz dienvidaustrumiem no Montrealas.

DARIUS AUSTRĀLIJĀ.

PBLA valde nolēmusi šī gada Latvijas 74. gada dibināšanas atcerē piešķirt 1992. gada PBLA TRIMDAS TAUTAS BALVU choreografei SKAIDRĪTEI DARIUS Austrālijā.

Skaidrītes Darius choreografētie astoņi SAULES JOSTAS uzvedumi nav ne etniski demonstrējumi, ne baletveida izrādes, bet gan kāds latviešu dzīves posms, apvīts ar latviešu dzīves ziņu - darba prieku, bēdas palikšanu zem akmens, godu līksmību dziesmās un dejās.

Uzvedumos ir neparasta pieeja - sasaistīt mūsu seno kultūras devumu ap vienu temu, turpinot folkloru jaunradītos tekstos un deju kustību izteiktos tēlojumos. Tādējādi stāstījums vienā tvērumā ir devis gan tālās senatnes, gan tagadnes izjūtas, izteicot nedalītu latviešu tautas garu. Skatītājiem uzvedumi izvērtušies par lielu, gaišu pārsteigumu un pārdzīvojumu.

SAULES JOSTAS ansambļa izrādes ir paudušas latviešu kultūru un vārdu visās pasaules malās, gan atgādinot trimdas latviešiem savu izcelsmi, gan iepazīstinot cittautiešus ar mūsu tradīcijām, gan arī paliecinot tautiešiem Latvijā, ka trimdā izaugusi īsta patiesa jauno latviešu paaudze. Ansambļa īpatnējie, profesionālie uzvedumi ir ietekmējušo latviešu tautas deju kopu darbu nevien Austrālijā, bet arī Amerikā un Eiropā.

SAULES JOSTAS ansamblis ir izveidojies no gadiem ilgas draudzības un sadarbības starp divām deju kopām - Sidnejas JAUTRĀ PĀRĀ un Skaidrītes Darius dibinātā Kanberas SPRIGULĪŠA.

Ar pirmo lielāko uzvedumu RUDENS SAULE 1974. gadā ansamblis apceļoja tikai Austrāliju. Pirmā ārzemju turnejā devās 1976. gadā ar uzvedumu SAULES JOSTA, no kura pieņēma ansambļa nosaukumu. Sekoja MĀRIETAS DZIESMA 1979. gadā ar piedalīšanos PBLA Dziesmu dienās Gotlandē. Ar izrādi VASARAS ZIEDS 1980. gadā ansamblis atklāja Austrālijas Latviešu 30. kultūras dienas Pertā, bet 1982. gadā ar uzvedumu UPMAJU SAIMNIECE devās uz Ziemeļameriku un Venecuēlu. Drīz pēc tam 1984. gadā ar MĀRPUKĻI tas piedalījās 2. PBLA Dziesmu dienās Minsterē, pa ceļam uzstājoties Ziemeļamerikā. Līdzīgs maršruts bija 1987. gadā, kad ansamblis ceļoja ar ČAPIŅU JAŅA PRECĪBU uzvedumu. 1988. gadā ar uzvedumu IZ PŪRA LĀDES piedalījās Austrālijas Latviešu 38. kultūras dienās Brisbanē un apciemoja arī citas pilsētas. Ansambļa garākais ceļojums notika 1990. gadā ar uzvedumu MEŽAVOTS - 26 izrādes Austrālijā, Ziemeļamerikā un Latvijā. Ansamblis arī piedalījās 10. deju svētkos Daugavas stadionā, Rīgā. Nākošgad ansamblis ar uzvedumu ŠŪPULIS viesosies Ziemeļamerikā un Latvijā.

Ansamblis apbalvots: 1975. gadā ar Goppera fonda, 1976. un 1980. gadā ar PBLA Kultūras fonda, 1979. gadā ar Veras Rullīņas un 1980. gadā ar Viļa Januma fonda balvu.

Skaidrītes Darius dzimusi Balvu pagastā, Aizpurves pamatskolā, skolotāju Skrīveru ģimenē. Aizpurvē sāktās skolas gaitas turpinās Balvu vidusskolā, un tās pabeigtas Saules ģimnazijā, Vācijā.

Pēc pāris Anglijā pavadītiem gadiem, Skaidrīte ar vecākiem un brāli izceļo uz Austrāliju, apmetoties uz dzīvi galvas pilsētā Kanberā. 1953. gadā nodibina tautas deju kopu SPRIGULĪTIS, kuru vada vēl šodien. Kopā ar vīru, lietuvieti, nodibina pirmo latviešu kokļu ansambli Austrālijā. 1960. gadā iegūst akadēmisko grādu (B. A.) humānitarās zinības un strādā Austrālijas Nacionālās universitātes Kanberā datoru nodaļā. Ir korporācijas Dzintra locekle. Ģimenē ir meita Maruta.

Viņas choreografēto deju pirmais sējums izdots 1990. gadā, un viņas ALKU DEJA bija uzņemta 10. deju svētku programmā 1990. gadā Latvijā.

Skaidrītes Darius choreografētajās jaundejās

ir ievītas senas paražas, ticējumi, mītoloģija, bet tajās nav svešu elementu.

G. MEIEROVICS,
PBLA valdes priekšsēdis.

Dr. ULAFA JĀNSONA ATZĪMĒJUMI

Zviedru valdības labvēlīgo nostāju pret atjaunotajām Baltijas valstīm oktobra vidū atkārtoti pauda karaļa Kārļa XVI Gustava un karalienes Silvijas oficiālā viesošanās Lietuvā. Komentējot šo apmeklējumu, laikraksts "Svenska Dagbladet" (17. 10. 1992) politiskais redaktors rakstīja:

"Ar Lietuvas apciemojumu nobeidzas karaļpāra braucieni uz patstāvīgajām Baltijas valstīm. Ka Lietuva bija pēc kārtas pēdējā, ir savā ziņā loģiski, jo kontakti ar šo valsti nav bijuši tik intensīvi kā ar Igauniju un Latviju. Taču, kaut arī sakari ar Zviedriju agrāk nebija tik cieši, Lietuva ātri nonāca zviedru redzes lokā, kad sākās baltiešu atbrīvošanās no Padomijas. Prezidents VITAUTS LANDSBERĢIS iecirtīgi vadīja šo cīņu un sapēma no rietumvalstīm kritiku par to, ka viņš steigšoties par ātru. Tomēr izrādījās, ka tā bija veiksmīga taktika, kaut arī lietuvieši dabūja just, ka brīvībai ir sava cena. Barikādes pie Lietuvas parlamenta stāv joprojām un atgādina asins upurus, ko prasīja padomju iekšlietu ministrijas kaņšpēka uzbrukums TV tornim 1991. gada janvārī. Pēc tam attīstība ir gājusi uz priekšu turbulentā ātrumā."

Kādā citā zviedru preses ziņojumā atzīmēts Landsberģa aprādījums, ka barikādes pie AP ēkas nojauks tikai tad, kad pēdējais krievu zaldāts būs atstājis lietuviešu zemi.

Var piebilst, ka Lietuva bija vienīgā okupētā Baltijas republika, kur, t. s., pārbūves laikā par prezidija priekšsēdi izdevās nākt vīram, kas nepiederēja pie kompartijas nomenklatūras. Tas toreiz radīja ārkārtīgu satraukumu Maskavā, kas iesāka niknu propagandas kampaņu pret Landsberģi kā iekšzemē, tā, it īpaši, ārzemēs, kur tā, diemžēl, nepalika bez ietekmes. Bet Landsberģis neļāva sevi izsist no sliedēm un tagad var ievākt atzinības augļus par savu mērķtiecīgo un gudro nostāju un rīcību. Lai viņš sumināts ar kādas senas dziesmas vārdiem:

Tev taisnais ceļš ir mīļš.
Pa to tu tiešām brien;
Cits mīksts un lunkanais
Kā zaltis riņķī lien.

x x x

Kādreiz, trīsdesmito gadu sākumā, kad pasaulē svārstījās dažādo valūtu kurss, brāļi Laivinieki braši dziedāja:

Anglim krīt, bet francim ceļas,
Latvietim - tam stāv uz viet!

Šis aizrādījums nāk prātā, vērojot LR valdības ap-brīnojamo stabilitāti. Kamēr abas mūsu brāļu tautas savas padomju laikā ieceltās valdības ir nomainījušas, tikmēr Latvijā - "tā

stāv uz viet". Tās mankurtizētā ievirze un veclaicīgais darba stils ir asi kritizēti, bet visi mēģinājumi to nomainīt ir atdūrušies kā pret sienu. Iekšlietu ministrija pilnīgi atklāti ir bagātīgi "nostiprināta" ar kriev-

kiem bušmeņiem, bet par Ārlietu ministriju rakstnieks Jānis Liepiņš "Rakstnieku Vārdā" (Nr. 19) bilst šādus vārdus:

"(...) bija laiks, kad Ārlietu ministrija atklāti darbojās pret latviešu tautas interesēm, nevis kā tagad, kad tā slepus dara savus negoda darbus."

Der arī ievērot, ka Latvijā ir vislielākā pretestība pret atklātumu un norēķināšanos ar pagātnes rēģiem. Šai sakarā nevajadzētu ignorēt "LPSR VDK aģenta Jāņa" aprādījumu, kas iesprucis viņa atklātajā vēstulē krievu laikrakstā "Deņ" (š. g. augusta beigās):

"Mēs, bijušie VDK aģenti... nolēmām 'nolikt Istajā vietā' tos stukačus, kas aktīvi darbojās politiskās citāddomāšanas laikā."

x x x

Kad padomju vicekonsulu Stokholmā Albertu Liepu (tagad LR Ārlietu ministrijas darbinieks) 1982. gada aprīlī par spiegošanu izraidīja no Zviedrijas, padvaras orgāni ārējā frontē kritušā cīnītāja vietā atsūtīja Daini Zelmeni. Zviedru presē Dainis ieguva iesauku "Pirmā maija spiegs", jo 1984. gada maija demonstrācijā bija fiksējis bildēs latviešu sociāldemokratu grupu, bet nelaimīgā kārtā bija pats tai brīdī "nofiksēts". Laikraksts "Expressen" publicēja par to plašu reportāžu ar foto attēliem, liekot tai virsrakstu: "Krievu spiegs atmaskots Stokholmā". Lai gan zviedru pretizlūkošanas dienests apzīmēja Daini par VDK virsnieku, valdība šai gadījumā izteica viņam tikai brīdinājumu.

1992. gada 15. oktobrī "Expressen" publicēja interviu ar Daini Zelmeni, kur virsrakstā teikts: "Mūsu laikraksta foto attēli padarīja ministru par šokolādes pārdevēju". Vēl pirms Padsavienības sabrukuma Zelmenis esot uzdienējis par Latrepublikas ārlietu viceministru, bet viņam nācies šo amatu atstāt, kad atkal uzvandīta "spiega afēra" Stokholmā. Tagad viņš vadot fabrikas "Laima" eksporta nodaļu. Spiegojis viņš neesot, bet gan centies izplatīt komunistisko ideoloģiju, ko Zviedrijā darījuši arī visi viņa priekšteči. Bet vai tad "zviedru zēni" Maskavā tikai dzerot alu un spēlējot kārtis?" Viņa intervētājs Leifs Brennstrēms (Leif Brännström) paskaidro:

"Dainis Zelmenis un viņa vecais skolotājs Nīks Neilands, kas agrāk bija AP Novosti šefs Stokholmā un tika atkailināts kā VDK aģents, šodien darbojas Latvijas Demokrātiskajā darba partijā, kas ir kompartija jaunā pildījumā. Dainis sapņo par atgriešanos Ārlietu ministrijas darbā. Viņš saka, ka būtu jauki atkal ierasties Stokholmā un kļūt par vēstnieku. Tas, tiešām, būtu kaut kas! Taču viņa aizdomīgā pagātne ir smags apgrūtinājums."

Un tomēr š. g. oktobrī Dainim radās iespēja nokļūt Stokholmā kā "Laima" eksporta nodaļas vadītājam. Tai dienā (15. oktobrī), kad "Expressen" nāca klajā ar minēto interviu, Dainis piedalījās Latvijas vēstniecības pieņemšanā, kas bija sarīko-

Autors ar lapsu.

ta sakarā ar Stokholmas universitātes Baltijas studiju centra organizēto starptautisko simpoziju "Baltijas valstis starptautiskajā ekonomijā 1918.-1940. g.". Tur Dr. U. J. bija iespējams kādu brīdi aprunāties ar bijušo diplomātu. Šeit jāpiebilst, ka visi Daiņa priekštecī diplomātiskajā darbā Stokholmā bija tūlīt akreditējušies (pieteikušies) pie ārējā frontē plaši pazīstamā vēstures zinātņu doktora, lai "mācītos gudrību" (tā viņi to mēdza motivēt). Taču Dainis šo

teicamo un abpusīgi izdevīgo tradīciju lauza. Kāpēc? Uz šo doktora vaicājumu Dainis diplomātiski izvairījās dot noteiktu atbildi. Ļoti iespējams, ka, laužot minēto tradīciju, Dainis izdarīja liktenīgu kļūdu. Bet izlietu ūdeni vairs nesasmelt.

Ar to savus atzīmējumus beidz diplomātiskā dienesta īstenais padomnieks

Dr. ULAFS JĀNSONS

O Starplaikā Lietuvas parlamenta vēlēšanās Landsberģi izbalsoja, kas nemazina viņa lielos nopelnus Lietuvas neatkarības virzienā. Red.

ATZINUMI UN APRĀDĪJUMI

Šis un tas vērā liekams pēdējo mēnešu Latvijas presē.

Rakstnieks Viktors Avotiņš: "Nule ir skaidrs, ka pirms 21. augusta (1991. g.) neviens valsts resors uz neatkarību pamatīgi nebija gatavojies" (Latvijas Jaunatne, - 92, Nr. 4).

Valsts uzņēmuma "Antikvars" direktors Valentīns Paramonovs: "Atceros pirmo grāmatu izsoli 1988. gadā, kad saņēmu rīkojumu Baigo gadu pārdot Valsts bibliotēkai, lai iznīcinātu. Izdevās paglābt..." (LuM, -92, Nr. 15).

RS kopsapulcē š. g. aprīlī Jānis Peters teica, ka pašreiz svarīgākais RS uzdevums ir cīnīties ar mūsu valsts jauno nomenklatūru. Bet viņš aprādīja, ka "no šādas rīcības attur arī katra paša sirdsapziņas balss, kad daudziem jo daudziem, kas dzīvojuši un strādājuši padvaras apstākļos, sirdsapziņa nevar būt kristaltīra, tā ir lāsumaina, tā ir ar traipiem" (LuM, Nr. 16).

Rakstnieks Laimonis Pūrs: "Neviena iekārta un neviens laikmets nav radījis tik masveidīgu slīmestošanos kā padvara. Literatūrā vispār un jo īpaši padliteratūrā saskrībelēts tik daudz maku-latūras" (LuM, Nr. 20).

Bij. LMA marksisma-ļepinisma katedras vadītājs Pēteris Zeile: "Ir daži lokāla rakstura faktori (tie neskaņ lielākas cilvēku grupas), ka neļaus atgriezties Latvijā tiem vēl dzīvi palikušajiem žurnālistiem, literātiem un citiem ebrēju iznīcināšanas aktīvajiem veicinātājiem, kaņ noziedzniekiem, kuņus Andrejs Ezergailis nosauc (protams, ne jau absolūti visus) žurnāla 'Jaunā Gaita' 184. numurā publicētajā rakstā" (Rakstnieka Vārds, Nr. 11).

Olģerts Biete: "Aizraušanās ar diezgan novalkātajām Rietumu avangarda formām man liekas patukša... Amerikāņu kultūras drāžas pludo pa visu pasauli un ir tikpat vājas kā Maskavas 'reālisms'..." (LuM, Nr. 21).

Žurnālists Jānis Kučinskis: "52 okupācijas

Kas šo nacionālo zīmi nepazīst?! Simboliski aiz tās Latvijas Nacionālā Fonda portāla dzīvo un darbojas dzejnieks ANDREJS EGLĪTIS, fonda ģenerālsekretārs, rosinātājs un izveidotājs. Viņš nesen apsteidza 80. mūža gads. Gadījumu plašāk atzīmēja Rīgas kultūras darbinieki svinīgā sarīkojumā Nacionālā teātrī. Tautas dzejniekam visu pasaka viņa vārds.

Novēlam dzejniekam turpināt savu misiju tādā pašā pravietiskā spēkā kā līdz šim, kas patreizējos apstākļos ir tikpat nepieciešams kā sāls un maize.

ED.

Var gadus pieminēt, var arī nepieminēt —

Gan māte prasītu — ko esi veicis?

Tad sacītu, tos vārdus mīļākos no mīļiem
pie asins laukiem tēvzemei es esmu teicis.

Un tos, ko sevi glabāju un neesmu teicis,
tos teikšu mūžībā un klusot, kad sajutis

man roka labā pie sevis tēvu zemi mierā
dusot,

un kreisā teiks — pie sirds tā nemirstīgas
tautas sāpes glabā.

Tā mūsu zeme — vienīgā un labā.

Tas — sveiciens no manis jums.

Andrejs Eglītis

Dzejnieka sveiciens, kas ievietots viņa un Veronikas Strēlertes DZEJAS VAKARA (Latvijas Nacionālajā teātrī, 1992. gada 12. oktobrī) programmas lapiņā un kas uzrakstīts 1992. gada 14. septembrī, Stokholmā.

Red.

gadī ir atstājuši milzīgu ietekmi, izaudzinot verdzisku, nedomājušu, svešas valsts interesēm kalpojošu latviešu slāni. Svešas varas cenšas mūs paverdzināt ar mūsu pašu rokām" (Pilsonis, Nr. 21).

Dr. med. Ilmārs Lazovskis: "Prasmīgi izkārtējot mācības un taisnīgi novērtējot sekmes, pamatzināšanas par pasauli var iegūt 6-7 gadus. Pēc tam tie, kas nespēj vai negrib tālāk cītīgi skoloties, var izmācīties par dažādas kvalitā-

DZĪVES VIRPULĪ

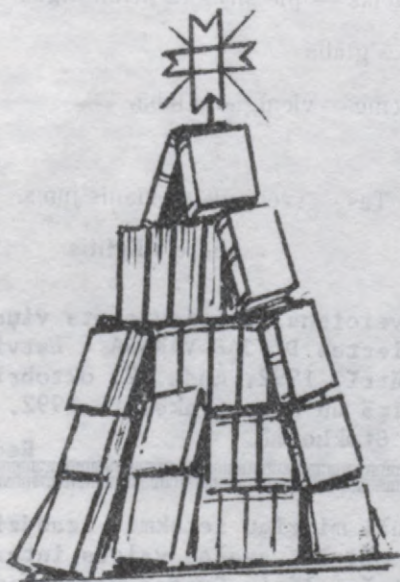
- Sarunās ar Maskavu Sprīdītīm no tālienes vieglāk ir melot un teikt net, un viņi to respektē visvairāk.

- Kā tu domā, vai mēs to druku izturēsīm?

Rakstnieces Veronikas Janelsiņas PBLA Kultūras fonda godalgotā dīvainā putna dīvainie ceļi.

Lasiet Anšlava Eglīša Ziemsvētku stāstu grāmatu "Viesis no dzimtenes"! Būs priecīgāks prāts.

/ Turpinājums sekos /

tes amatniekiem, tādējādi dzīves cīņā nebūt nekļūdami mazāk izdevīgākā stāvoklī. (...) Pašreizējā pēcsociāla ērā mēs stāvam pie izglītības lauskām. (...) Jākāpina prasīgums zināšanās, stājā un rīcībspējā visos izglītības posmos, sākot ar pamatskolas klasītēm" (LuM, Nr. 23).

Par bij. ekonomikas ministru Jāni Āboltiņu, kas rakstījis grāmatu "Biju biedrs, tagad kungs", lit. kritiķis Jānis Čākurs saka: "Āboltiņš audzis absolūti bez, t. s., latviskās audzināšanas, pat bez tautasdziesmām. Viņš iestājies par nulles variantu pilsonības jautājumā, nostājies pret Aizsardzības ministrijas veidošanu. Viņš pārāk ilgi grozījies stagnācijas gadu nelatviskajā gaisotnē..." (LuM, Nr. 27).

Dzejnieks Leons Briedis: " (...) dzeju izdot ir finansiāli neizdevīgi. Mēģinu rakstīt prozu. Bet tai vajadzīgs laiks, vajadzīga nomierināšanās" (Atmoda Atpūtai, Nr. 31).

Dzejnieci Veroniku Strēlerti šī gada augustā Latvijā intervējusi Anita Ukrīna. Dzejniece par saviem vērojumiem starp citu saka: "Cilvēki brīvībai nav gatavi. Šeit pārāk daudz krievu. Paši cilvēki ir iekšēji nesakārtoti un nedisciplinēti, viņi nezina, ko ar šo brīvību iesākt. Pašreizējā valdība ir kaut kas neīsts. (...) Mēs esam iebaidīti un glēvi, pārāk ilgi esam baidījušies no komunistiem un krieviem, bet viņi nemaz tik spēcīgi nav, vajadzīga drosmē, pašcieņa, katra garīgā brīvība, lai varētu cīnīties par tautas brīvību" (Atmoda Atpūtai, Nr. 31).

Foto mākslinieks Gunārs Janaitis piebilst par pasaules latgaliešu konferenci Rēzeknē (11.-12. augustam): "Ne ar pušplēstu vārdu nedzirdēju vēsturisku grēksūdzi par temu 'Latgalieši un Padlatvija'. Vai tieši Latgalē savulaik nebija izdevīgi apstākļi (Krievijas robežas tuvums, nabadzība) ieperināties komūnisma utopiskajām idejām, kas padomju režīma apstākļos daudziem latgaliešiem deva priekšrocības uz augstiem amatiem un valdīšanu? Varbūt šodien taujāt pēc šādas temas ir vienkārši netaktiski?" (LuM, Nr. 31).

Trīmdā uz līdzīgu vaicājumu savā laikā ir saņemta atbilde: "Tie nebija latgalieši, tie bija nodevēji."

Jurists Dr. Juris Bojārs divos "Atmodas Atpūtai" numuros (32-33) ļoti skarbi vērsas pret pašreizējās LR valdības izdarībām. Šeit dažī viņa aprādījumi:

"Daži valdības vadītāji vairākos aspektos atklāti vai slepeni darbojas pret neatkarīgās Latvijas nacionālās valsts atjaunošanu. Egaldam Godmanis nav apstrīdējis, ka nelatviešiem izdevies pārņemt 85-95% Latvijas izcelsmes kapitāla. Visu savā vietā noliek klajā Krievijas atgriešanās vecajā 'Ģeržavas' veidolā, pasludinot par savu vēsturisko interešu sfairu 'tuvējo pierobežu' un pamatojot militāro klātbūtni ar krievu 'cilvēku tiesību aizstāvību'. Šo kārti pret paša pārstāvētu valsti izspēlē neviens cits kā ārlietu ministrs Jurkāns. Jebkurā demokrātiskā valstī tas maksātu amatu. Ja pret to ne vārda neiebilst premjērs, tātad ministrs pauž premjēra viedokli. Tādā gadījumā abi kaitē Latvijas kā nacionālas valsts interesēm. Valdība arī nepiedodami novilcina uzticamu spēka struktūru izveidošanu un atpaliēk diplomātijā. Vislielākā mērā apšaubāma ir valdības aizraušāns ar kredītu ubagošanu ārvalstīs. Pēdējā budžeta pieņemšanas laikā Godmanis vairs nevarēja pateikt, kas, kur un cik kopumā aizpēmieš. Gada laikā būs ietaisīti tādi parādi, ko nespēs atmaksāt paudzes, kuŗas vēl nav dzimušas."

Nobeigumā mazliet negribēta humora. Stokholmā jau vairākus gadus uzturas Maskavā izeksaminēta žurnāliste Sandra Veinberga, kas palaikam sūta "Literātūrai un Mākslai" gluži neticamus savārstījumus par kultūras un literātūras jautājumiem ārzemēs, kas saucerēti nožēlojami samocītā un kroplā padlatviskā valodā. Šais dzimtenes tautiešu "apgaismes rakstos noveles meistars Edgars Alans Po un kriminālžanra klasiķis Arturs Konans-Doils ierindoti "lubenieku" saimē, bet par Viljamu Šekspīru teikts: "Neskatoties uz laika biedru neizpratni, literātūras vēsture ir saglabājusi barbara Šekspīra darbus. Zviedru jaunieši nemīl lasīt drāmas, tāpēc viņiem tiek piedāvātas Šekspīra pasakas. Viņi lasa šīs biezās Šekspīra pasaku grāmatas..." (LuM, Nr. 25).

Nav nemaz viegli dažās rindās ietilpināt tik daudz muļķību, bet S. Veinbergai tas ir nieks. Nez vai viņa pati arī lasa tās "biezās Šekspīra pasaku grāmatas"?

Par atlasīti atbild

Dr. ULAFS JĀNŠONS

Izvilumi no Latvijas Valsts Statistikas Komitejas ZIŅOJUMA par Latvijas Republikas tautas saimniecības darba rezultātiem 1992. gada I pusgadā.

Tirdzniecība

Mazumtirdzniecības apgrozījums 1992. g. janvārī-jūnijā bija 17583 milj. rbļ. Salīdzinot ar iepr. g. janv.-jūn., faktiskajās cenās preču apgrozījums pieaudzis 3,7 reizes jeb par 12836 milj. rbļ., kas panākts uz cenu palielināšanās rēķina. Š. g. jūnijā salīdzinājumā ar maiju preču apgrozījums pieaudzis faktiskajās cenās par 677 milj. rbļ. jeb 21 %. Salīdzināmās cenās preču apgrozījums š. g. janv.-jūn. attiecībā pret 1991. g. to pašu periodu samazinājies par 2173 milj. rbļ. jeb par 46 %, bet apgrozījums jūnijā salīdzinājumā ar maiju, palielinājies par 293,2 milj. rbļ. jeb 9,0 %.

Kopējais mazumtirdzniecības cenu indekss š. g. jūnijā, salīdzinot ar maiju, bija 110,8 %, tai skaitā pārtikas precēm (bez alkoholiskajiem dzērieniem) - 116,6 %, alkoholiskajiem dzērieniem - 111,0 % un nepārtikas precēm - 107,1 %. Galveno pārtikas produktu cenas turpināja palielināties: gaļai un putniem cenas vidēji palielinājās par 9,8 %, desām - par 30,4 %, zivīm - par 16,8 %, pienam un piena produkcijai - par 20,1 %, sieram - par 23,4 %, cukuram - par 26,8 %, makaroniem - par 14,4 %, maizei - par 44,9 %, putrainiem - par 17,3 %, miltiem - par 61,9 %.

Cenu līmeņi dažādos rajonos atsevišķiem produktiem joprojām ir atšķirīgi. Tā, piemēram, 1 litrs pasterizēta piena Rīgā maksāja 16 rbļ, Bauskā un Liepājā - 14, Talsos - 10,32, Jēkabpilī - 7,60 rbļ.; 1 kg skābā krējuma Bauskā - 76, Talsos - 73,20, Rīgā un Liepājā - 70 rbļ.; 1 kg vājpiena biezpiena Jēkabpilī - 26, Liepājā un Bauskā - 24, Rīgā - 23, Talsos - 16,44 rbļ.; 1 kg sviesta Jēkabpilī maksāja 168, Talsos un Bauskā - 166,75, Rīgā - 164,74, Daugavpilī - 149,50 rbļ.

Turpina palielināties nepārtikas preču cenas. Apģērbiem un veļai, salīdzinot ar maiju, cenas palielinājās par 9,3 %, trikotāžas apģērbiem - par 4,3 %, veļas trikotāžai - par 3,4 %, zeķēm - par 5,7 %, gumijas apaviem - par 14,4 %, metāla traukiem - par 31,8 %, celtniecības materiāliem - par 33,8 %.

Tirdzniecības organizācijās uz 1992. g. 1. jūliju preču krājumi bija 4363,3 milj. rbļ. vērtībā, kas salīdzināmās cenās ir par 790,5 milj. rbļ. jeb 16 % mazāk nekā uz š. g. 1. jūniju.

Gaļas un putnu gaļas krājumi mazumtirdzniecībā uz 1. jūliju naturālajā izteiksmē bija 365 t jeb par 80 t mazāk kā uz 1. jūniju un par 194 t mazāk nekā uz 1. maiju; desu izstrādājumu un žāvējumu - 99 t jeb attiecīgi par 46 un 104 t mazāk; sviesta - 297 t jeb par 41 un 105 t mazāk, cukura 1560 t jeb par 265 un 1198 t mazāk, siera - 154 t jeb par 65 un 129 t mazāk, degvīna un degvīna-likiežu izstrādājumu - 45,4 tūkst. deka 1 jeb par 13,5 un 32,1 tūkst. deka 1 mazāk, vīnu - 39,3 tūkst. deka 1 jeb attiecīgi par 3,2 deka 1 vairāk un 10,6 tūkst. deka 1 mazāk, konjaka - 12,8 tūkst. deka 1 jeb par 1,9 un 4,7 tūkst. deka 1 mazāk, šampānieša - 4,6 tūkst. deka 1 jeb par 10,0 un 22,2 tūkst. deka 1 mazāk.

1992. g. janv.-jūn. Republikas tirdzniecībai bija piegādāts 44,5 tūkst. t. gaļas un gaļas produktu, pārrēķinātu gaļā - par 13,7 tūkst. t jeb par 24 % mazāk nekā pag. g. attiecīgajā periodā, tai skaitā gaļas un putnu - 22,5 tūkst. t jeb par 10 tūkst. t (31 %) mazāk, desu izstrādājumu - 16,7 tūkst. t jeb par 2,8 t tūkst. t (14 %) mazāk, gaļas konservu - 2330 tūkst. nosacīto kārbu jeb par 678 tūkst. nosacīto kārbu (23 %) mazāk. Piena un piena produktu, pārrēķinot pienā, bija piegādāts 299,2 tūkst. t - par 205,1 tūkst. t jeb par 41 % mazāk nekā attiecīgajā periodā pērn; tai skaitā pilnpiena produkcija - 118,6 tūkst. t jeb par 102,5 tūkst. t (46 %) mazāk, sviesta - 5,9 tūkst. t jeb par 4,1 tūkst. t (41 %) mazāk, siera - 5,6 tūkst. t jeb par 1,2 tūkst. t (18 %) mazāk, piena konservu 3737 tūkst. nosacīto kārbu jeb par 6689 tūkst. nosacīto kārbu (64 %) mazāk.

Š. g. janv.-jūn. ārpus Republikas izvests 3,8 tūkst. t gaļas produktu, tai skaitā Krievijai - 3,5 tūkst. t (no tā Krievijas armijai Latvijas teritorijā - 1,5 tūkst. t) un Grūzijai - 0,3 tūkst. t. Piena produktu izvedums bija 61,3 tūkst. t, tai skaitā Krievijai - 45,2 tūkst. t (no tā Krievijas armijai Latvijas teritorijā - 7,6 tūkst. t), Uzbekijai - 2,7 tūkst. t, Turkmēnijai - 7,0 tūkst. t, Kubai - 6,3 tūkst. t un Holandai - 0,1 tūkst. t.

Augstais cenu līmenis tirdzniecībā ievērojami ietekmēja pārdoto pārtikas produktu apjomus. Jūnijā pārdots 3,2 tūkst. t gaļas un putnu (t. i., aptuveni 1,2 kg uz vienu republikas iedzīvotāju) - par 8,4 % mazāk nekā š. g. maijā un arī aprīlī; desu izstrādājumu pārdots 2,6 tūkst. t - par 12,1 % mazāk nekā maijā un par 10,9 % mazāk nekā aprīlī, sviesta - 673 t jeb par 6,0 % vairāk nekā maijā un par 8,6 % vairāk nekā aprīlī. Siera pārdots 781

Ilggadīgā ALAs ģenerālsekretāre Anita Tērauda tautiešus informē no krasta līdz krastam un drīzumā Anita sarunas laikā parādīsies arī tālruņa lodzīpā.

Ed. šaržs

BRUNO LOGINS

LNAK ilggadīgs valdes loceklis un viens no priekšzīmīgākiem kasieņiem. Visi zin, ka viņa vienā kofērī ir nauda, otrajā - projekti, un abi ir piesieti pie ķēdītēm.

Ed. šaržs

Lūdzam MLB Zīpotāja lasītājus nokārtot abonementa maksas, lai varam uzturēt izdevuma saimniecību.

Red.

t jeb par 9,7 % vairāk nekā maijā un par 7,4 % mazāk nekā aprīlī. Ja š. g. martā un aprīlī augsto cenu dēļ degvīna un degvīnliķiera izstrādājumu pārdošana pakāpeniski samazinājās, tad maijā salīdzinājumā ar aprīli pieauga par 50 %, bet ar martu - par 18 %. Arī jūnijā šo izstrādājumu pārdošana salīdzinājumā ar maiju pieaugusi par 17 %, bet ar aprīli - par 75 % un ar martu - par 38 %. 1992. g. janv.-jūn. iedzīvotāji iegādājušies degvīnu un degvīnliķiera dzērienus par 1770 milj. rubļu, tai skaitā jūnijā - par 376 milj. rbļ.

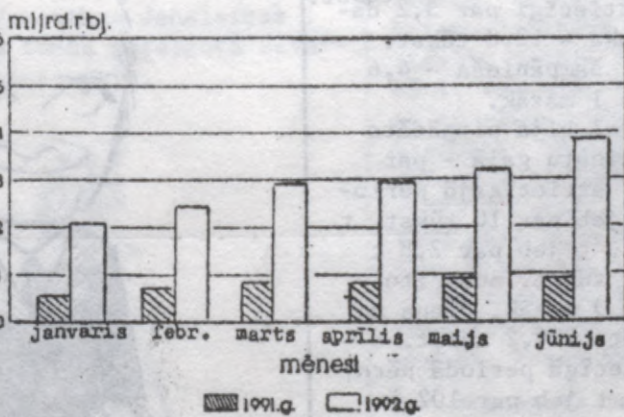
Kopējo visu alkoholisko dzērienu realizāciju pa veidiem naturālajā izteiksmē raksturo sekojoši rādītāji (tūkst. dekalitru):

Pārdots 1992.g. tai paņvāri,skaitā	Jūnijā vairāk (+), mazāk (-) nekā					
	janvārī	februārī	martā	aprīlī	maijā	skaitā
Degvīns un degvīnliķiera izstrādājumi	804,9	153,6	+ 6,1	- 20,6	+ 42,5	+ 66,1 + 22,6
Vini	418,6	93,2	+ 27,6	+ 37,7	+ 21,6	+ 38,8 + 14,9
Konjaks	48,5	13,4	+ 9,9	+ 8,4	+ 6,0	+ 8,2 - 0,6
Šampanietis	197,6	31,9	+ 14,6	+ 4,9	- 5,9	- 7,9 - 11,9
Alus	2451,6	540,0	+ 202,4	+ 209,1	+ 159,2	+ 102,9 + 114,8

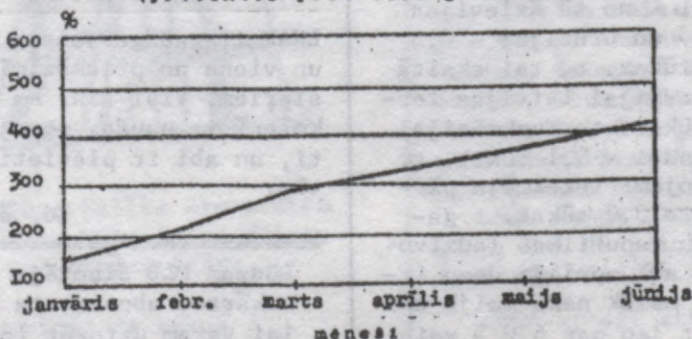
1992. g. janv.-jūn. pārdoti 1135 tūkst. deka l visu veidu alkoholisko dzērienu, pārrēķinot absolūtā alkoholā, jeb par 2825 milj. rbļ., t. i., 4,3 l jeb 1058 rbļ. uz vienu valsts iedzīvotāju.

Lai gan pārtikas produkti tirdzniecības tīklā ir pieejami, tomēr daļa iedzīvotāju dod priekšroku pirkumiem tirgos. Tajos pārdoto produktu apjoms palielinājies. Kopējais lauksaimniecības produktu pārdošanas apjoms Rīgas, Daugavpils, Liepājas un Ventspils tirgos 1992. g. janv.-jūn. sasniedza 388,7 milj. rbļ. un, salīdzinot ar iepr. g. janv.-jūn., palielinājās salīdzināmās cenās par 11 %. Pārdošanas apjoms š. g. jūnijā, salīdzinot ar 1991. g. jūniju palielinājies par 13 %, bet salīdzinājumā ar š. g. maiju, pieaudzis par 23 %. Joprojām paaugstinājās cenas atsevišķiem produktiem. 1992. g. jūnijā, salīdzinot ar š. g. maiju, cenas svaigiem kāpostiem palielinājušās 2,8 reizes, bet salīdzinājumā ar 1991. g. jūniju - 10 reizes; skābētiem kāpostiem - attiecīgi par 22 % un 5, 5 reizes; bietēm - 2,0 reizes un 6,4 reizes; burkāniem - 3,0 un 4,5 reizes; svaigiem gurķiem - par 15,2 % un 6,2 reizes; sālītiem gurķiem - par 72 % un 4,3 reizes; citrus augļiem - par 43 % un 6,8 reizes; kartupeļiem - par 3,2 % un 6,3 reizes; liellopu gaļai - par 24 % un 6,0 reizes; cūkgaļai - par 26 % un 5,5 reizes; putnu gaļai - par 16 % un 5,3 reizes; pienam - par 17 % un 6,5 reizes; krējumam - par 7,4 % un 8,6 reizes; sviestam - par 2,5 % un 4,5 reizes; biezpienam - par 13 % un 4,8 reizes; sieram - par 79 % un 10 reizes. Olu cenas, salīdzinot ar š. g. maiju, jūnijā samazinājušās par 3,3 %; medus - par 1,3 %, sīpolu - par 8,6 %, svaigo tomātu - par 21 %.

Mazumtirdzniecības preču apgrozījums (faktiskajās cenās)

Mazumtirdzniecības cenu un maksas pakalpojumu tarifu indekss 1992.gadā (procentos pret 1991.g. decembri)

SLUDINĀJUMI MŪSU PUSĒ

Ja vēlies, lai tevi karaliski apkalpo visu mūžu, raksti viesīlim Fredim...

Materiāli nodrošināts vīrs sešdesmitos vēlas grāmatu draugu apmainīt pret mūža draugu...

Vēlos partneri - sievišķi, kas palīdzētu sajaukt krāsas. Sastrādāšanās gadījumā kāzu ceļojums uz dzimteni.

Meklēju sievieti, kas varētu piepalīdzēt apkopties, bet neesmu spējīgs maksāt "graudā".

Esam snieguši vairākus izvilikumus no Latvijas saimniecības pārskata. Pirms turpinām, vēlamies uzzināt, vai šādas ziņas Jūs lasītājus interesē. Rakstiet!

POLĪTISKAIS PRETUZBRUKUMS KRIEVIJAI

Presē plaši izplatījās ziņojums no Maskavas, ka prezidents Boriss Jeļcins parakstījis rīkojumu pārtraukt Krievijas armijas izvākšanu no visām Baltijas valstīm, kamēr nebūs nodrošinātas krievu minoritātes, respektīvi, okupantu pilsonības un sociālās tiesības. Šis nekaunīgais uzbrukums Baltijas valstu neatkarības atjaunošanai bija gaidāms, jo pēdējā laikā pienāca daudz ziņu no dzimtenes un rietumu avīzēm, ka Krievija ir iesākusi plānotu politisku uzbrukumu Baltijas valstīm, lai ierobežotu to nacionālās struktūras atjaunošanu. Krievijas mērķis ir nepārprotami skaidrs: - pārņemt atkal visas Baltijas valstis kā vecās Krievijas guberņas, atstājot zināmu etnisko un saimniecisko neatkarību/autonomiju.

Krievijas ofensīvo stratēģiju labi raksturo regulārie uzbrukumi internacionālajās sanāksmēs, kur valdības vīri attēlo latviešus un igaušus kā "bandītus", kas nerespektē krievu un citu tautu minoritātes pilsoņtiesības un nelaižot šos cilvēkus pie parlamentārām vēlēšanām. Šī propaganda ir bijusi sekmīga, un tā Rietumu sabiedrībā ir jau jūtams, ka Padomju Savienības okupanti un migranti ir normāli pastāvīgi Latvijas iedzīvotāji. Piemēram, Eiropas Padomes rudens sesijā nolēma atlikt Igaunijas uzņemšanu, pamatojoties uz to, ka Igaunijā notikušajā parlamenta vēlēšanās bijis liegts piedalīties nepilsoņiem. Neviens Eiropas Padomes sēdē Strasburgā nepieminēja ilggadīgo Baltijas tautu apspiešanu.

Ko tagad darīt? Kā aizsargāties pret šiem nepamatotiem, nekaunīgajiem politiskajiem uzbrukumiem internacionālā apjomā? Mana atbilde ir vienkārša: - pretuzbrukums Baltijas mērogā. Militāristi vienmēr ir uzsvēruši, ka labākā aizsardzība pret uzbrukumiem ir pretuzbrukums.

Mūsu politiskajam pretuzbrukumam ir jānāk drīz un vairākos virzienos.

Pirmkārt, internacionālajā vidē jāgriežas tieši pie valdībām un preses ar juridiskiem pierādījumiem par Padomju Savienības plānveidīgo Baltijas tautu genosīdu, sākot ar 1941. gada deportācijām. Labs ievads šinī virzienā bija AP priekšsēža A. Gorbunova runa ANO plenārsēdē. Mūsu runām jābūt asām krievu stilā un jāuzsver, ka krievu čekisti nerunāja latviski, kad veda mātes un bērnus preču vagonos uz Sibīriju.

Otrkārt, mums jāorganizē arī tiešs pretuzbrukums Latvijā, kad okupantu paliekas sāk pacelt balsis. Jāaplata krieviskas skrejlapas ar genosīda bildēm, parādot, ko Ivana Ivanoviča vectēvs izdarīja Latvijā.

Treškārt, jāveido klusas "Kisingera tipa" sarunas ar krievu valdības sakarniekiem par nākotnes politisko un saimniecisko sadarbību. Daudzreiz klusās ķēķa sarunas ir bijušas sekmīgākas kā debates pie lielā galda. Man ir arī citas idejas, kas pagaidām nav publicējamas, jo jākārtoto Latvijas valdībai.

Minētie politiskie darbi būtu jākārtoto kopīgi ar Igauniju un Lietuvu. Šinī laukā mums būs grūtības, jo līdz šim neko praktisku neesam kopā veidojuši. Tā ir Baltijas valstu politiskā šķērslība, kas var novest atkal pie jaunas traģēdijas, tāpat kā 1940. gada jūnijā. Kad esmu jau agrāk rakstījis un runājis par Baltijas valstu savienības dibināšanu, manu ideju daudzi tautieši uzskatījuši par utopiju, - ideālu, bet nerasniedzamu. Kāpēc? Kāpēc utopija, ja redz jau negaisa mākoņus pie apvārsņa?

Ir taču nepārprotami skaidrs, ka Krievija grib paturēt armiju Baltijā, lai tad to lietotu piemērotā laikā Baltijas valstu iekļaušanai krievu imperijā. Ir taču naivi domāt, ka krievi atteiksies no Baltijas jūras. Mēs, latvieši, jau tagad esam tikai puse no iedzīvotājiem Latvijā. Mēs varam atjaunot latvisko Latviju tikai Baltijas valstu savienības ietvaros. Mums ir jāsāk nekavējotī jauna politiska reformācija un jāgriežas pie lietuviešiem

un igaušiem ar jaunu degsmi: - Roku rokā pie krievu robežām! -

Šo jauno Baltijas lāpu var vislabāk aizdedzināt jaunās paaudzes, kas nenes vecās politiskās rētas. Šinī virzienā mums, ārzemniekiem, jāiet palīgā, jo dzīvojot dzimtenē un kaimiņatuvumā, bieži nav saskatāms viss tas, ko var redzēt no attāluma. Tāpēc mūsu Amerikas un Kanadas lielorganizāciju vadībām būtu jāveido politiskās triecienvienības, kas dodas uz Rīgu, Viļņu un Tallinu, lai sētu Baltijas valstu savienības sēklu. Kad tās sēklas sāks zaļot, atdzims arī latviska Latvija.

JĀNIS GABLIKS,
Bostonā

LATVIJAS TAUTĪBU JAUTĀJUMS

Ko varētu darīt Rietumu latvieši?

VIŅI. Viņi ir - netto daudzumā, jo ļaudis ir braukuši un brauc uz Latviju un atkal no tās projām - 880 000 cilvēku. 80 % viņu latviski runā slikti, nemaz un - katrā ziņā - ļoti nelabprāt. 60 % viņu strādāja Latvijas okupācijas iestādēs ar svarīgu uzdevumu: iznīcināt latviešu tautu, to pārkrievojot. Pašlaik viņiem "pieder" ap 96 % Latvijas uzņēmumu. Runa, protams, ir par milzīgo krievu skaitu Latvijā.

PĀRKRIEVOŠANA. Viņu darbs bija sekmīgs. Latvija oficiālajā jomā bija tā pārkrievota, ka tikai tās kultūras dzīve bija relatīvi neskārta, bet to tāpēc rūpīgi uzmanīja. Visi dokumenti Latvijā toties bija (un vēl arvien pa daļai ir) krievu valodā, un krievu valodā arī notika lielākā tiesa valsts darbu. Septiņdesmitajos gados Latvijas vidusskolās ievada gala pārbaudījumus krievu valodā. Un astoņdesmito gadu sākumā okupantu izglītības iestādes mēģināja atcelt gala pārbaudījumus latviešu valodā. Tikai asi latviešu protesti šo nodomu izjauca, bet, saprotams, tikai uz laiku. Nav nekādu šaubu, ka Latvijā turpinoties krievu spiedienam, bet ārpus tās - arvien straujākai asimilācijai, latviešu tauta būtu pazudusi, un nebūtu jau ne pirmā, ne pēdējā tāda.

MINORITĀTE? Ir ļoti skaidrs, ka jau tā izmocītajai latviešu tautai šis milzīgais slogs nav vajadzīgs. Braucot Rīgas sabiedriskā transporta līdzekļos, reizēm nedzird neviena latviešu vārda. Katrs krieviski (tas, starp citu, ir neprecīzs termins, jo krieviski runā arī lielā daļā Latvijas latviešu daļa, tāpat runa varētu būt par tikai krieviski runājošiem!) runātājs Rīgā parasti katru cilvēku uzrunā krieviski. Un, lai arī Latvijas Valodas likums ir panācis to, ka veikalu apkalpošana tagad visumā ir latviešu valodā, pretējā virzienā tas nedarbojas un tikai krieviski runājošie pastāv uz to, ka viņus apkalpo krieviski. Un nešķīstī lamājas, ja to nedara. Protams, vainīgi ir arī paši latvieši, bet te jāsaprot, ka agrākos mēģinājumus atbildēt latviski parasti atsita ar teicienu: es jūsu suņu valodu nesaprotu! Esmu bijis klāt vairākkārt, kad pārdevējs mēģina gan runāt latviski un tad kapitulē. Daļa latviešu (ko šī problēma ārkārtīgi nospiež, bet kas visumā ir ļoti klusi par to jauktā sabiedrībā) saka, ka krievi ir par dumjiem; bet citi saka, ka tā ir tīra arogance, un, man liekas, ka šim viedoklim ir taisnība. Kaut gan ir jāpabrīnās, par ko šī sabiedrība var būt aroganta, jo tā ir visumā neizglītota lauku sabiedrība (mužiki) un migranti, kam nav nekādu patriotisma vai tautības jūtu. Un tad ir savādi klausīties, kā Krievijas ārlietu ministrs Kozirevs apvaino Latviju par cilvēku tiesību neievērošanu pret etniskajām minoritātēm. Tā, kas dzīvo mūsu zemē, nav nekāda minoritāte!

KOLONIĀLISMS. Latvieši ļoti cer, ka kopā ar

armiju aizies vismaz 250 000 tikai krieviski runājošo. Bet vismaz liekas, ka Krievija ar armiju nesaprot atvaļinātos virsniekus, kas ar visām ģimenēm dzīvo Rīgas labākajos rajonos. Te jāzina, ka sarkanarmijas virsnieki varēja izvēlēties to PSRS daļu, kur tie pavadītu savus pensijas gadus. Un ļoti liela daļa izvēlējās Latviju, kur viņiem, starp citu, bija daudz dažādu priekšrocību. Liekas, ka Latvijas valdība vēl maksā viņiem pensijas, un virsnieku kundzes kā grupa ir visniknākās neatkarīgās Latvijas ienaidnieces. Krieviem ļoti nepatīk, ja viņus sauc par kolonistiem. Taču ap 36 miljoni viņu pašlaik pēkšņi atrodas svešās valstīs. Un visur viņi lieto tikai savu valodu: kolonisti nemācas pat attālu valodas; varbūt, ka viņu lielākais noziegums ir tas, ka viņi, tik ļoti ilgi dzīvojot latviešu tautas vidū, nekad nepapūlējās ievērot, ka tā ir tauta ar citu valodu. Visātrāk to izdara bērni. Latvijas krievu bērni runā konsekventi tikai krieviski. Latvieši daudz runā par Alžīriju un Indiju. No šīm zemēm, pēc neatkarības iegūšanas, franču un angļu kolonistu vairums izbrauca. Daļa Latvijas kolonistu arī veido efektīvu piekto kolonnu Krievijas imperālistiskajiem spēkiem.

VALODA. Diemžēl, arī armijas izvešana apstājusies, jo pats Jeļcins - rupji iejaucoties neatkarīgas valsts lietās - teicis, ka Latvijai jāmainot tās likumi. Vispirms, jau valodas likums, kas tikai krieviski runājošos ļoti nervozē gan Latvijā, gan Igaunijā. Bet es gribētu zināt, ko teiktu kāds Krievijas uzņēmums, kurā kāds gribētu runāt, piemēram, latviski. Taču ik kuŗas valsts imigrantiem vienmēr ir jāprot šīs valsts valoda! Pašlaik Latvijā diezgan liels krievu skaits valodas neprasaņas dēļ ir pazaudējis darbu. Un zināms viņu skaits ir Latviju atstājis. Bet interesanti novērot, ka neviens Krievijā savus cilvēkus nesauc mājās! Arī kāds baltkrievu ministrs, iebrucais Latvijā, runāja par Latvijas baltkrievu kopienu, baltkrievu valodas kopšanu u. t. t. Te jāvaicā: kāpēc? Baltkrievu valoda ir gandrīz nomirusi, loģiskāk šai "kopienai" būtu atgriezties savā zemē un glābt to! Jo krievu skaitu visu citu republiku pilsoņi, kas tāpat ir tikai krieviski runājošie, tikai palielina. Bet viņiem visiem Latvijā ir ļoti labi: visur visi uzraksti ir arī (vai tikai) krieviski, visi ar viņiem šai valodā runā. Lai arī uzraksti krievu valodā tomēr sāk arvien ātrāk pazust. Latvijai, protams, nav naudas visu šo attīrīšanas procesu izdarīt, bet vismaz dažām ielām (īpaši Vecrīgā) to krievu valodas nosaukumi ir aizkrāsoti ar zilu krāsu. Taču, piemēram, satiksmes līdzekļu iekšpusēs ir vairāk krievu, nekā latviešu uzrakstu. Un nesen satiksmes līdzekļos parādījās jauni uzraksti - abās valodās, kas, protams, ir pret Valodas likumu. Jāpiezīmē, ka Valodas likuma galvenais dzinējkrāts ir bijis AP deputāts Dzintars Abiķis, kam tāpēc pienākas visas latviešu tautas pateicība.

CITAS PROBLĒMAS. Viņu dēļ mēs nevaram iekļūt mūsu satiksmes līdzekļos. Latvijas valstij būtu daudz vieglāk pabarot, apgādāt un apsildīt tautu, kas ir zem 2 miljonu un nevis 2,7 miljonu liela. Rīgai nekad nebija problēmu ar attīrīšanu tad, kad tajā dzīvoja 350 000 iedzīvotāju. Un viņu vaina ir tā, ka mūsu skaistās Rīgas profils ir tā izķēzīts ar viņu dzīvojamām ēkām, kuŗas viņi dzīvokļus dabūja uz vietas, kamēr latvieši vēl tagad gaida savu kārtu. Šīm dzīvokļu augstceltnēm ir vēl divas nevēlamas īpašības: tajās dzīvojošie latvieši ir izklaidēti, ka tiem nav izdevības iepazīties. Un latviešu bērniem tāpat nav citu rotaļu biedru, kā skāļie un tikai krieviski runājošie krievu bērni.

ATRISINĀJUMS. Bet, lai arī Latvijas valsts un tās kultūras dzīve nevar attīstīties pareizi, ja tajā dzīvo tik milzīgs skaits svešā valodā runājošu cilvēku, tad nav nekāda ātra veida, kā Latvija var no tiem atbrīvoties, jo "etnisko tīrīša-

nu" serbi ir padarījuši par noziegumu. Mūsu tauta arī nav serbi. Tas, kas darāms, jādara pastāvīgi un tūlī: Latvija jāpadara tik latviska, ka tajā nebūs iespējams dzīvot tam milzīgajam kolonistu skaitam, kas latviski mācīties netaisās. Vismaz jāpanāk, ka krievi dara to pašu, ko dara visu zemju imigranti: konsekventi runā latviešu valodu visur, atskaitot savu ģimeni un draugu loku; uztur paši savas baznīcas, teātri un citus sabiedriskus pasākumus. Krievu skolās tagad gan māca latviešu valodu, bet citās stundās arī kailu imperiālismu. Šīm skolām vismas ir vajadzīgi latviešu inspektori, un Latvijas valsts izglītības iestādēm jāizvēlas un jāapstiprina šo skolu mācības grāmatas. Lai nenotiktu tā, kā tās Latvijas vēstures grāmatas gadījumā, ko lieto krievu skolās, bet kam diezgan maz sakara ar patiesību.

Ļoti latviskai Latvijai vajadzētu varēt attīrīties no 60 - 70 % nevajadzīgo iebraucēju. Tas ir ļoti steidzams un neatliekams darbs, kas aizēno daudzus tādus, kam Rietumu latvieši ir ar mieru ziedot naudu. Latvijas presē ir parādījušās domas, ka latviešu tauta neizturēs, jo, noliekot to uz zemākā kopējā saucēja, ir grūti zemē, kur - īpaši Rīgā - nevar kuŗu katru pretimnācēju uzrunāt latviski!

Kā summēt visu šo komplekso situāciju? Latviešiem ārzemēs jācenšas:

. Visur vienmēr atspēkot Krievijas nepamatoto propagandu par cilvēka tiesību neievērošanu Baltijas valstīs.

. Panākt visu sarkanarmijas vienību, arī rezervistu un atvaļināto virsnieku un viņu piederīgo/ģimeņu izraidīšanu no Latvijas.

. Savākt un ziedot naudu, to īpaši paredzot krievu uzrakstu noņemšanai visos veikalos, iestādēs un satiksmes līdzekļos. Nelikt Latvijas valdībai miera par šo jautājumu.

. Gādāt, lai krievu skolas māca priekšmetus tā, ka tas nāk par labu Latvijas nākotnei. Un gādāt, lai Latvijas valdībai ir pilnīga kontrole pār krievu skolām.

. Izstrādāt un ieviest programmas, kas salauž krievu valodas chronisko lietošanu veikalnieciskos un citos sadzīves darījumos.

LAIMONIS STREIPS,
Rīgā

NU, KĀ BIJA LATVIJĀ?

Rakstīts Rīgā, no 28. augusta līdz 28. septembrim.

Es jau dzirdu šo jautājumu - visi prasīs, kad atgriezīšos Kanadā.

Īstas atbildes nav. Labi un slikti - paradokss, ko nav iespējams izskaidrot.

Uz ielas, vilcienos, tramvajos - visur skan kā krievu, tā arī latviešu valoda. Tas man vēl joprojām pārsteigsm - es tiešām esmu Latvijā. Bet kad ieklausos tuvāk, dzirdu, ka runātāji bieži pārslīd no vienas valodas uz otru; kaut kas ausij arī ir ļoti svešs, klausoties latviešus runājot latviski. Kas tas varētu būt? Krievu valodas akcents - tas ir, ko es visapkārt dzirdu, vot kas (to akcentu arī saklausījis Juris Mazutis no Otavas - to lasu viņa rakstā, kas nosūtīts Baltijas republiku diskusiju sarakstei 1992. g. 18. jūlijā.)!

Un tomēr - man ir bijusi iespēja iepazīties ar Latvijas Universitātes filoloģijas doktoru un katedras vadītāju. Viņas specialitāte ir valodas fonētika. Skaista, stalta - liela dziedātāja, četru dēlu māte, spējīga, inteliģenta, nacionālistiska. Viņas pašas valoda ir dzidra un bagāta. Viņa ir četrdesmit trīs gadus veca - varbūt ka viņa un viņai līdzīgi cilvēki latviešu valodu saglābs - un ne sen mirušu valodnieku iesaldētās

un nelokamās gudrības. Varbūt arī neviens to vairs nespēs - cilvēki jau visur ir slinki. Te, Latvijā, daudziem ir tikai trīs aprakstāmie vārdi - vot cik kolosāli! - Vai arī - tas tak ārprāts! Trešais vārds ir unikāls - tas man patīk vismazāk, jo norāda uz prāta aprobežotību un nevajadzīgu uzpūtību.

Vienu dienu Brīvības ielā satiku cilvēku, ar ko kopā braucu no Ņujorkas. Viņš Latviju apciemo jau otro reizi. Garīdznieks - vai teoloģijas students - nezinu. Viņš, tāpat kā es, dzimis Rīgā. Tagad es pasniedzu angļu valodu Latvijas Universitātē, viņš - teoloģiju. Aizmugurē mums ir Brīvības piemineklis. Man ļoti gribas uz mājām, viņš saka. Es atbildu - man arī. Laimīgā kārtā pēc divām nedēļām braukšu atpakaļ. Māju mums, t. s., Amerikas latviešiem te nav. Tomēr gadu gadiem esam saukuši Latviju par mājām, un "vecie labie laiki" Latvijā nozīmē pavisam ko citu, ko Kanadā - tie cilvēki, kas piedzīvoja pirmās neatkarības laikus, ir apmiruši, un "labie laiki" nākošajai paaudzei ir Brežņeva periods! Valoda mums ir Latvijā sveša, ir arī sveša turienes latviešu domāšana. Tomēr daba - meži pilni ar daudzām, daudzām sēnēm - man ir tik tuva un pazīstama. Manas vecmāmiņas māja ir uzreiz pazīstama, kaut izskatās daudz mazāka kā atmiņās. Un kā izliekas "mantojumu tiesību atdošana" no šīs puses? Ne visai labi - dzirdu bažas, redz, īstais īpašnieks atradies, kur es dzīvošu, viņš aizbrauca divdesmitajos gados, neviens nespieda, un nu grib fermu atpakaļ (vārds saimniecība te netiek lietots - ir vai nu ferma vai kolchozs).

Pretstats - smalkie, rūpīgi izstrādātie latviešu mākslinieku daiļdarbi (ko tikpat kā nevar nopirkt šai atrast) un mans logs, kas tik rupji uztaisīts un tik pavirši nokrāsots, ka ārējo nevar dabūt vaļā un iekšējo nevar dabūt ciet. Vai tad tiešām tikai krievi tie strādnieki būtu bijuši?

Liekas, ka nevajadzīgi teikt, ka katras valsts nākotne ir tās jaunatne. Te redzama divēja veida jaunatne. Rupji zēni ar apdauzītām seļām un narkomānu acīm vada privātos taksometrus, ādas jakās gērbušies. Redzu meitenes pieklāvīgās biksēs (tādās, ko Kanadā valkā tikai vingrošanai), izbužinātiem matiem - pavisam atklāti nodarbojoties ar prostitūciju. Lielā pretstatā šiem dūzoņām ir mīļi, mazi latviešu bērniņi ar gaišiem matiem, skaistas meitenes pašu šūtos un aptamborētos apģērbos, meitenes ar skaistām, smagām bizēm, jaunie puīši ļoti pieklājīgi - lūdzu, mani ļoti atvainojiet, es gribētu, ka Jūs man paskaidrotu to un to.

Mūsu pašu iecienītais Montrealas mācītājs Hūnaks ir pielīdzinājis latviešu tautu žīdu tautai. Abas viņas briesmīgi cietušas, citi tās apspieduši un mēģinājuši iznīcināt; abas ir tomēr vienmēr izdzīvojušas un paturējušas savu kultūru un savas parašas (ja ne valodu žīdu gadījumā). Un tomēr - Latvijā antisemitisms daudz redzams vecākajā un vidējā paaudzē (cerams, ka ne jaunajā). "Viņi tādi blēdīgi"; "Viņi taisa rebes". Tā saka visādā ziņā jauki un labi cilvēki!

Es apciemoju profesoru Jāni Stradiņu, kas ir ķīmiķis, Latvijas Zinātņu Akadēmijas akademiķis, zinātniskās asociācijas "Latvija un latvieši pasaulē" priekšsēdētājs. Gadiem viņš ir sarakstījis ar manu tēvu, nelaiķi profesoru Tauriņu. Profesors Stradiņš ir ļoti erūdīts un zinājošs cilvēks, un viņš teica tā - latviešiem kā tautai nekad nav bijušas nekādas spējas "biznesā" (mums pat tā vārda nav). Šajā ekonomiskajā brīdī, kad visādi naudinieki skatas, kā te izdevīgāki ieguldīt naudu, naidis un neuzticība pret žīdiem augs. Runājot par cilvēku tiesībām, nerunāsim par krieviem. Cilvēka tiesībās neietilpst atļauja citiem atņemt un piekēzīt mājas, splaut uz ielas, streipuļot ap dzērienu veikalos, nemaz nerunājot par omoniešu briesmīgajām slepkavībām. Bet kā pasaulei patīks žīdu, čigānu, melno cilvēku (kam nav zilu acu un gaišu matu - nemaz nerunājot par neģeriem) nicināšana? - Latvieši sevi uzskata par gaišiem cilvēkiem -

bet es tomēr saskatu šajos aizspriedumos lielu tumsonību.

Vēl viens pretstats - cik gan laipni un mīļi bija mani sen neredzētie radi Latvijā! Cik gan laipni mani uzņēma, visu to labāko deva gan redzēt, gan vest atpakaļ uz Kanadu kā dāvanas. Bet apkalpošana veikalos bija neiedomājami rupja - vienkārši aizsūtīt durvis ciet - veikals slēgts! Tomēr jāsaka, ka šur tur paspīd kaut kas labāks - Siguldā, kur pārdod ļoti skaistus dzintara izstrādājumus, un Rīgā - jaunos veikalos, kuņģus sauc par saloniem.

Nerakstīšu par maizes cenām, par nožēlojamiem sadzīves apstākļiem, par netīrību, par nolaidību. Viss tas jau "Laiks" tiek sīki aprakstīts. Daudz kā Latvijā ir negatīva un slikta. Tomēr tikai slikta redzēšana ir tikpat nepareiza, kā skatīšanās caur rozā brillēm, saskatot Latviju pirms piecdesmit gadiem, kad skatītāji paši bija jauni un pilni ar prieku un dzīves optimismu. Laba vai slikta, Latvija nav vairs mūsu zeme, un ar naivu paciņu sūtīšanu mēs neizpirksim to faktu, ka vai vai nu mēs, vai mūsu vecāki to atstājam - vienalga, brīvrātīgi vai piespiedu kārtā.

EGINA NICHOLSON - TAURIŅA
Montrealā

ATMIŅU DRUSKAS

par Brīvības pieminekļa tapšanu Rīgā.

Kam tas varētu interesēt? Man pašam ir jau labi pāri astoņdesmitiem, tāpat toreizējiem līdzstrādniekiem, kas vēl nav atstājuši skatuves dēļus. Tiem ilggadniekiem šeit, trimdā, ir mazsvarīgi zināt par bijušiem sīkumiem dzimtenē, un tēvzemes pilngadīgiem citas svarīgākas rūpes prātā, nekā interesēties, vai piemineklis celts no vienas šķiras vai otras zortes akmeņiem, no kurienes tie nākuši un cik tie maksāja. Man pašam vienīgās rūpes atstāt garīgo mantojumu par lietām un notikumiem, kur esmu bijis klāt.

Ļoti labu aprakstu un izsmelošas ziņas par Brīvības pieminekli sniedz "Literātūra un Māksla" vairākos izdevumos, var teikt, īsi pirms tā lielā patstāvības vai brīvības "blīkšķa" dzimtenē. Ar to pietiek visiem, kam ir kāda interese par minēto objektu un viņa tapšanu no pašam sākuma dienām. Turpretim man pašam nav nekāds piezīmju blociņš ar vēsturiskiem faktiem, vai notikumiem par tēvzemes atdzimšanu pēc pirmā pasaules kara. Viss nāk pēc atmiņas. Tā esmu atcerējies un šo to aprakstījis manis izdotā grāmatiņā par pirmo pasaules karu un laiku īsi pēc tā no Rīgas zēna redzes viedokļa.

Kad dzimtene bija izkūpojusies no zīdaiņa lupatiņām, tā sāka domāt un spriedelēt, ka vajadzīgs kautkas monumentāls, izteiksmīgs un simbolisks par mūsu tautas likteni. Un tā no vairākiem iesniegumiem Žūrijas komiteja izšķīrās par Kārļa Zāles projektu. Starp citu zīlēšanu, nu sākās liela tautas spriedelēšana, no kāda akmeņa celt pieminekli? Visa tauta piedalījās ar ziedojumiem. "No Latvijas granīta!" sauca patrioti. "Neder," teica speciālisti. Varbūt pa visu dzimteni varētu sameklēt tādas milzu laukakmeņu blūkus, kas būtu lieli diezgan vienai figūru grupai vai atsevišķam tēlam, bet tie noteikti būs ar dažādu graudu, savādāku nokrāsu kā jau gabaliem, kas rullējušies miljoniem gadu no dažādiem "Alpiem" vai "Himalajiem" un, ilgi tā veldamies, varbūt, ieguvuši plaisas. "Neder" - vēlreiz teica speci. Pēc tam spriedelētāji ņēma priekšā Allažu šūnakmeni. Pēc pētījumiem un piedzīvojumiem to varēja iegūt vajadzīgā lielumā un vairumā, norokot zemes virskārtu. Bet atkal speci brīdināja, ka tas akmens nav viendabīgs, blīvs it ka viena laika "lējums", bet būs ar tukšām ligzdām un caurumiem, kas, apstrādājot

akmeni figūrai, var gadīties deguna, auss vai citas svarīgas ķermeņa daļas vietā. Ko tad? Spriedums - arī neder! Nav lietojams! Vēl vairāk tāpēc, ka caurumos, vai iedobumos ar gadiem var sakrāties putekļi, smilts vējainā laikā, dažādas sīkas sēkliņas, kas laika gājienā apstrādāto, gludo akmens virsu apaudzētu ar nevēlamajiem zaļumiem. Tādā veidā to pašu zemē dabonamiem materiāliem nekas nesanāca un domas griezās uz ārzemēm. Ziemeļu kaimiņu granīts dārgs, grūti apstrādājams. Tā sāka skatīties uz Itālijas pusi, kur visas pilsētas pilnas ar akmeņu pieminekļiem, statujām un figūram. Pēc dažādo marmora akmeņu izbrāķēšanas mūsu aukstā klimata dēļ, izvēle krita uz travertīnu. Tas ir tāds pat kā mūsu Allažu šūnakmens, tikai daudz blīvāks, bez lielām ligzdām un caurumiem. Tas tika izvēlēts un pasūtīnāts. Uz rudens pusi Daugavas malā, apmēram, pretī pilij, kuģis izlika uz bruģa divus milzīgus klučus-kubikus, apmēram, 7 pēdu samērā. Ar to sākās mana tieša līdzdalība Brīvības pieminekļa tapšanā, jo saņēmu rīkojumu abus akmeņus klučus apsegt ar stalažu dēļiem no sāniem un virsas pārziemošanai, lai pavasarī tos nogādātu uz Brāļu kapu šķūņiem - akmeņu zāģētavām, kas reizē bija arī tēlnieka Zāles darbnīcas.

Tās toreiz atradās Miera ielas galā, tūlīt pāri dzelzceļa sliedēm, labā pusē. Mans uzdevums bija agrā pavasarī, svētdienas rītā, kad maza satiksme, asistēt abu akmeņus kubu uzcelšanā ar krānu uz tramvaja platformas nogādāšanai Miera ielas galā, Zāles darbnīcā. Kopā sanācām mazs bariņš vīru, strādnieki un viņu rīkotāji, daži agrīnie skatītāji un kādi valdības vīri, kas vēlējās redzēt, kā akmeņi blūķi pārziemojuši pēc dēļu apšuvuma noņemšanas. Tādā vizē gadījās kā liecinieks cilvēku ālošanai, dodot spriedumu par lietām, kur nav nekādu iepriekšēju piedzīvojumu. Travertīna klučiem vidū apņēma stingru tērauda trosi, pacelšanai, apmēram, 6 pēdu augstumā un uzlikšanai uz tramvaja platformas.

Tad nāca tas, par ko nav bijusi ne rakstīšana, ne runāšana toreizējā presē. Paceltā augstumā, laikam, no sala, vai kādi citādi, klucis gaisā pārdalījās uz pusēm, kas abas krita zemē uz bruģa. Neviens cilvēks nebija tuvumā, izņemot darbavadiņtāju, kas atkāpjoties pakrita un kam akmeņus puse nošķēla vienai kājai pirkstus. Tas bija skandāls toreizējās Latvijas mērogā!

Pie travertīna pirkšanas nevienam nebija ienācis prātā jautāt itāliešiem par akmeņus izturību mūsu dzimtenes salā. Ar to notikumu gandrīz "sabruka" viss Brīvības pieminekļis. Bet tā kā darbs bija iesākts, valdība nāca pie slēdziena, ka jārikojas ātri, pareizā virzienā. Tūlīt, bez liekas runāšanas, pasūtīnāja no Zviedrijas smalkgraudainu pelēko granītu atsevišķiem tēliem un grupām, bet travertīnu izlietoja pieminekļa sānos vēl šodien redzamiem bareljefiem un platēm, kas par tiem gadiem ir jau mazliet apauguši, ka tas jau bija zināms, ka tā notiks.

Tas nu būtu, apmēram, viss par Brīvības pieminekļa tapšanas sākuma druskām. Vēlāk, varbūt, vēl par to jautājumu, jo gadījās būt klāt tajā procesā no paša sākuma līdz pat beigām.

Ar cienišanu:

ED. TILTIŅŠ

ZEM PILSONKARĀ DRAUDA I

"Latvijai vislielākās briesmas draud no latviešu-krievu pilsoņu kara, ko varētu izsaukt viens politisks pistoles šāviens. Karš ilgtu 10 gadus, un tad būtu no Maskavas neatkarīga, bet krievu huntas pārvaldīta Latvija, kurā latvieši praktiski būtu dzimtcilvēki. Šie draudi liek Godmaņa politiku novērtēt pozitīvi."

Sāds ir izvilkums no Leona Gabriela Taivāna runas, kas atreferēta Laikā (1992. 12. 9.).

Ja runa pareizi atreferēta, jājautā, kāpēc

lai karš ilgtu 10 gadus? Zinot Latvijas ģeogrāfiju un demogrāfiju, viss varētu beigties daudz īsākā laika periodā. Lietas varētu nokārtoties arī bez pilsoņu kara, kaut ar līdzīgiem rezultātiem.

Kādā no Prediktabilitātes (šī raksta autora izdevums - red.) iepriekšējiem izdevumiem minēju latviešu teologus, kas vēl arvien turpina iepriekšējā gadsimta domāšanu. Kā piemēru devu Latvijas Universitātes Teoloģijas fakultātes Zinātniskās padomes priekšsēdi L. G. Taivānu. Šī ir otrā reize, kad atkal sastopos ar viņa idejām.

Vispirms par pozitīvo viņa runās un rakstos.

Vērtējums, ka Latvijai vislielākās briesmas draud no latviešu-krievu pilsoņu kara, ir pareizs. Šai ziņā viņš ir tuvāk realitātei, nekā runātāji un rakstītāji Latvijā un ārzemēs. Lielākais grēks šai ziņā gulstās uz latviešu periodikas redaktoriem un izdevējiem.

Pozitīvs elements Taivāna runā ir arī brīdināt latviešus par krievu huntas pārvaldītas Latvijas iespējamību nākotnē. Šādu iespējamību pašreiz neviens nevēlas pārrunāt. Nāk atmiņā nesenā pagātne, kad trīsdesmitajos gados neviens nevēlējās pārrunāt Maskavas draudu un kā uz to sagatavoties.

Nevēlēšanās pārrunāt draudus un sagatavoties ļaunākās iespējas gadījumā, latvieši dārgi samaksāja nākošajos 10 gados gan ar negaidītas deportācijas upuriem, gan cita veida dzīvā spēka un materiāliem zaudējumiem.

Stāvoklis Latvijā mūsu dienās būtu citāds, ja trīsdesmitajos gados prese un zinātnes aprindās būtu nopietni pārrunāta rīcība ļaunākas alternatīvas gadījumā. Ar Hitlera nākšanu pie varas Vācijā, ar notikumiem Zārā un Sudetijā, latviešu Dziesmu Svētki un citi tautas balagāni varēja uzgaidīt.

ASV prese bieži daudzina kā sensacionālisma prese. Noklusēta ir šīs preses spēja vērst sabiedrības uzmanību uz iespējamiem draudiem un briesmām, kas valstij varētu rasties. Pašreizējā aktualitāte ASV presē un televīzijā ir saimnieciskais stāvoklis - drauds, kas rodas, ja valda bezdarbs.

Šādi ASV prese un televīzija veicina informācijas izplatīšanu un debates. Aicinu Latvijas lielāko laikrakstu redaktorus apmeklēt Prediktabilitātes vadīto lekciju sēriju Viskonsīnā - ASV prese kā sabiedrības labklājības veidotāja".

L. G. Taivāns dara lielu un nozīmīgu pakalpojumu savai sabiedrībai, runādams par pilsoņkara draudu un tā iespējami ļaunāko iznākumu.

Kur mūsu uzskati atšķiras? Tie atšķiras starptautiskā stāvokļa izvērtēšanā un metodē, kā pilsoņkara draudu novērst.

Starptautiskā stāvokļa vērtējums.

Sākamam būtu jānoskaidro Rietumu un Austrumu pasaules jēdzieni, kas minēti kādā Taivāna rakstā. Tieši šeit slēpjas šī teologa un citu latviešu filozofu klupšanas cīnis. Baznīcas Gada Grāmatā, 1992 (Ev. Lut.) viņš par Rietumu un Austrumu pasaules jēdzieniem raksta: "Austrumi ir irracionāli, Rietumi - racionāli. Eiropas racionālisms veidojās reliģijas vēstures metamorfozes gaitā" (48. lpp.).

Nekas nav tālāk no patiesības, kā šāds spriedums. Ja irracionalitāti definējam kā loģikas un apsvērtas spriestspējas trūkumu, tad tieši Rietumu Eiropā ar Vāciju priekšgalā šī parādība vērojama jau sākot ar 18. g. s., pierādot L. G. Taivāna teoloģijas nepilnību.

Tieši kontinentālajā Rietumeiropā piedzima, attīstījās un nobrieda irracionālās pret Dieva likumiem un Kristus mācību vērstās kustības: naturālisms (J. Rousseau), nacionālisms (J. v. Herder) un sekulārais sociālisms (K. Marx). Ar F. Nietzsche's, A. Hitlera un citiem ideologiem un militāristiem kontinentālā Rietumeiropa sasniedza savus irracionalitātes kalngalus. Šiem ideologiem trūka ne tikai inteliģentas spriestspējas par humanitāriem jautājumiem, bet arī par ģeopolitiku.

Kādēļ runāju par "kontinentālo" Rietumeiropu? Anglijas, vēlāk ASV, Kanadas un Austrālijas Rietumspauļe jāsaka atsevišķi. So zemju pasaules skatījums un ideoloģijas stāv tālu no kontinentālās Rietumeiropas. Tā ir cita Rietumu pasaule.

Pēc Otrā pasaules kara Vācijā dzirdēju dažus vāciešus sakām, ka Lielvācijas austrumsatelīti esot dažreiz pārsnieguši viņus pašus irracionālā nacionālismā un antisemitismā. Toreiz pieņemu šādu runāšanu kā vāciešu taisnošanos pasaules priekšā, neņemot to nopietni.

Pēdējā laika notikumi man liek savu nostāju mainīt. Varbūt, tomēr šiem dažiem vācu runātājiem ir bijusi sava taisnība.

Pārlasot 1991. un 1992. gadā Latvijā un ārzmēs iznākušos latviešu valodas laikrakstus un žurnālus, esmu ievērojis, ka tie gandrīz visi pārpildīti irracionālām idejām un līdz galam neizdomātām rīcībām. Pārņemtas no kontinentālās Rietumeiropas ideoloģijām, tās īsredzībā pārspēj viena otru. Jo sevišķi tas atklājas, kā pie vārda nāk latviešu "samuraji" un militaristi.

Konstatējis L. G. Taivāna un savas atšķirības starptautiskā stāvokļa izvērtējumā, pāriešu uz nākošo tematu.

Kā novērst Latvijā pilsoņkara draudu?

No iepriekš minētās runas atreferējuma Laikā šādas rindas:

"Bet tas nozīmē arī to, ka Latvijas eksistencei var nodrošināt tikai tāda latviešu tauta, kurā atguvusi Rietumu kristietības vērtības - dievišķi sankcionētas ētikas normas, cenšanos pēc izglītības, īsta darba tikumu, ticību, cerību, Dieva un cilvēku mīlestību. Tāda tauta varētu arī asimilēt daļu Latvijā dzīvojošo krievu."

Šāda abstrakta, vispārināta runāšana par "tādu tautu" un "Rietumu kristietības vērtībām" latviešu tautai nepalīdzēs novērst pilsoņkara draudus. Attiecībā uz Taivāna runā minētajām vērtībām, esmu novērojis, ka liela latviešu tautas daļa dodas tieši pretējā virzienā.

Kas varēs asimilēt kuŗu? 1992. gadā iepazīnos ar diviem cilvēkiem no Rīgas. Pirmajam, ar ko iepazīnos, dievišķi sankcionētas ētikas normas bija absolūti svešas. Tikpat svešs viņam bija arī darba tikums un Dieva un cilvēku mīlestība. Otrais bija cilvēks ar izteiktu dievišķo normu atziņu un īstu darba tikumu. Tāpat viņam bija arī tuva mīlestība uz Dievu un līdzcīlvēku. Abi bija no Rīgas. Pirmais bija latviešu tautai pieredzīgais, otrs - krievu.

Kāda ģimene Viskonsīnā liecina par līdzīgu pieredzi, kad 1992. gadā pie viņiem uzturējās grupa cilvēku no Latvijas.

Lasot lielākos izdevumus Latvijā un ārzmēs, nevar neievērot šīs sabiedrības noslieci atsāties no Radītāja likumiem un mērķiem. Mūsu sabiedrības galvenās nodarbības runā pretī Kristus mīlestības mācības principiem.

Pat Taivāna asimilācijas ideja ir pretī Kristus mācības principiem: "Nedari tu otram to, ko tu nevēlies, lai kāds dara tev." Ja mēs nevēlamies tikt asimilēti, kāpēc mums tas būtu jādara ar citiem?

J. PURVIŅŠ JURJĀNS

LASĪTĀJU FORUMS:

VĒL PAR ABRENEŠ LIETU

I. Cāzeres raksts ' 'Vai iespējams glābt Abreni?') novembra 'Ziņotājā' ir tendenciozs un ar Straumēnu pārvaldnieka A. Sīļa piezīmi palīdzību it kā 'liek manīt', ka pie visām Abrenes problēmām vainīgi ir 'iesūdzētāji', nevis patreizējā īpašuma vadība. Tā nu gluži nav. Pēc sarakstes ar A. Lediņu (galveno 'iesūdzētāju') un viņas advokātu (M. Sereģe), kā arī tiesas lēmuma izlasīšanas, man, kā apjukušam pajniekam, parādās mazliet citāda 'bilde'.

Vispirms jau, vēsturiskais: Abrenes dibināša-

naī pretojās laba daļa Eiropas latviešu sabiedrības, it īpaši, tie, kas bija aktīvi saistījušies ar citiem 'centriem' - Minsteri, Straumēniem u. t. t. Tāpēc drusku salkanas liekas piezīmes, kas 'negrīb kritizēt', 'staties vienā, vai otrā pusē' un t. j. Lai kā toreiz risinājās intrigas, patiesāk šo cilvēku stāju Abrenes likstu laikā raksturotu 'nu, ko es teicu?', 'to viņi bija pelnījuši' un 'nu reiz iemācīsies'. Tāda ir aizmugure Abrenes neveiksmei tieši EIROPAS latviešu sabiedrībā, un tās 'politiskais' sīktirgus pasākumam kaitējis, nevis palīdzējis.

Iziesim no vispārīgi zināmā: Abrene, par spīti sabiedrības ziedojumiem, piecu gadu laikā nav nomaksāta; lai gan īpašumā strādājuši algoti darbinieki un talcinieki, pils un apkārtnē nav labākā kārtībā; lai arī notikušas ievērojamas sabiedriskas rosmes, Abrene netiek pilnīgi izmantota un ienākumi nespēj segt izdevumus. Runa, tātad, ir par neveiksmīgu saimniekošanu.

Saimniekošanu, neapšaubāmi, ietekmējuši apstākļi - un mērķu sadursmes. Iepļānāta kā trimdas 'tikšanās vieta', vai 'kultūras pils', kāda Abrenei loma tagad, ņemot vērā neatkarīgu Latviju? Par cik, viscauri, tā varētu pastāvēt tikai no latviešu 'satiksmes', par cik jāpieņem vietējos, svešniekus, turistus - un vai tas neatšķaida Abrenes gaisotni, 'jēgu'? Ar pāris izņēmumiem, ir diezgan skaidrs, ka Abrenes vadībai nebija labi kontakti ar vietējo sabiedrību, reizēm, - piemēram, tiesas procesa laikā - īpašumā pat nemājoja kāds, kas mācētu franciski sarunāties. Tāda izolācija nav ne veselīga, nepievilcīga. Līdzsvarojumam nenesa arī bieža Latvijas cilvēku ierašanās uz sanāksmēm, vai 'tāpat', un arvien gaisā karājās jautājums - vai (un par cik) uz šiem pasākumiem aizgāja līdzekļi, kas bija nozīmēti bankas parāda dzēšanai? Tātad, runa ir arī par mērķtiecīgu saimniekošanu. Liekas, ka tieši svaidīgie mērķi (un grūtības ar franču valodu), nevis kaut kāda 'izēšana', mudinājuši minēto A. Dāli un citus 'techniskos' saimniekus uz staigāšanu.

Parūpēsimies arī par demokratiju. Sākumā, lai pievilktu atsaucību no visas latviešu diasporas, Abrenes statūti paredzēja 'viens pajnieks, viena balss' kārtību - neviena 'grupa', vai pāris multi-paju īpašnieki nespētu viegli pārņemt noteikšanu un rīkoties pēc savas patikas. Cik zināms, vēlāk statūti mainīti - bez pajnieku piekrišanas - uz 'viena paja, viena balss', un, t. s., 'Graša bloks' tālāk rīkojies neiegrozots (un tāpēc šodien ir pilnīgi atbildīgs). Arī tas nav veselīgi, un nav jābrīnas, ka izcēlušās domstarpības, dzirdēti dažādi pārmetumi. Skaidrs, ka sabiedriska īpašuma vadīšanas darbs ir grūts un nepateicīgs, bet pareizais atrisinājums noteikti nav tāda veida 'privatizēšana'. Tāpēc runa ir arī par iecelto saimnieku atsaucību un turēšanos pie dibināšanas principiem.

Turklāt, jāatgādina Cāzerei un citiem, ka neklātienē pajniekiem nav bijis iespējams stāvokli pārbaudīt, jo tie ne vienu reizi nav saņēmuši finanču pārskatu. Absurds liekas A. Sīļa teiktais, ka 'vajadzēja visu nokārtot savā starpā' (bez tiesas procesa): uz kādas informācijas pamatiem? (Straumēni, sapratīsim ir primāri veco ļaužu mītne ar krodziņu un izīrējamām telpām, organizācijas īpašums ar iekšējiem norēķiniem.). Vai fiziski jābrauc uz Abrenes pilnsapulcēm, lai tiktu pie patiesības? Tātad, visubeidzot, ir runa par informācijas trūkumu, ne tikai par 'koprezultātiem', bet arī pat atsevišķu pasākumu sekmēm.

Aktuālais: pajnieku grupas gājiens uz tiesu izraisījās no pēkšņa Abrenes vadības plikas izvēles pieteikuma - īpašumu jāpārdod līdz šim nezināmai Latvijas firmai 'Kore', vai to jālaiž bankrotā. Arī tas pie pajniekiem ieradās bez finanču pārskata un bez 'Kores' piedāvājuma detaļām. Nekur nebija teikts, ka Abrenes padome paredz vēl citu projektu/pieteikumu apskati un/vai otrreizēju balsošanu - kā min Cāzere - bet gan, ka šī ir tā 'būt,

vai nebūt' reize. Ņemot vērā informācijas trūkumu un sasteigto balsošanas terminu pajnieku grupai, šķiet, neatlika cita izvēle, kā 'tiešā rīcība'. Iespējams - redzēsīm! - ka tā mums izdarījusi lielu pakalpojumu. Cāzere nemin, ka Abrene gandrīz droši šodien būtu 'Kores' ģipšums, ja tiesas process straujā pārpemšanu nebūtu piebremzējis.

Nepareiz ir Cāzeres apgalvojums, ka tiesa ielikusi franču administrātoru Abrenei 'mīļā miera dēļ'. Lai gan lemums saka, ka Abrenes pajniekiem pašiem jāieceļ 'atsaucīga' un atklāta ģipšuma vadība, tas arī dod administrātoram pilnvaras izsaukt dienas gaismā visus vajadzīgos finanču dokumentus - un tieši to viņš ir darījis. Vai tādēļ divi revīzijas komisijas locekļi atteikušies? Pavisam ačgārnī tālāk sūdzēties par administratora algu, dokumentu sagatavošanas grūtībām, izdevumiem un tt - jo nekas no tā nebūtu bijis vajadzīgs (tikai ar tiesas procesu panākts!), ja Abrenes vadība būtu pajniekus savlaicīgi un pilīgi informējusi. Nevar rīkoties neprofesionāli un tad uzreiz būt 'pārsteigtiem', ka lietas iet grīstē.

Ja gribam 'objektīvi' uz Abrenes nākotni skatīties - viedokli, kuŗu Cāzere cenšas panākt, intervējot cita (konkurējoša) ģipšuma saimnieku - tad gaidīsim (beidzot) atklātu finanču pārskatu, iesim atpakaļ pie oriģināliem statūtiem, apskatīsim visus pieteiktos projektus un tikai tad, pilnīgi informēti, lemsim.

JURIS MAZUTIS,
Otavā

TE NU BIJ

T. P. MLB Ziņotājā raksta, ka Arnolds Burģis kritizējot K. Zvejnieku par tā saudzīgumu attiecībā uz šīs dienas politiku un politiskiem vadītājiem Latvijā. Par to nu T. P. sabaļ A. Burģi.

Tiktāl jāpievienojas T. P., jo nav nekāda māksla kritizēt darītājus.

Bet tad nāk T. P. "bumba". Gorbunovam esot ģipša nelaime, jo viņš esot dzimis nepareizā vietā. Ja viņš būtot dzimis Vidzemē, vai Kurzemē (nez' kā ir ar Zemgali?), tad Burģa spriedumi mirdzētu savādākās krāsās. Cik zināms, A. Gorbunovs ir dzimis Latgalē. T. P. saka, ka no turienes esot drīkstējuši (!) nākt tikai gani, kalpi, grāvrači un linu trepči (vai kulstītāji?). Un tas nu esot iedzimtais grēks. Jā, nāca jau gan kādreiz T. P. nosauktie darbinieki, un nāca arī valsts vīri, direktori, skolu inspektori, agronomi, kaŗavīri un citi. Nāca arī tādi kā Noviks. Vai T. P. ir no tās pašas puses kā A. Gorbunovs? Tādā gadījumā T. P. ir ar mazvērtības kompleksu. Cerams, ka Gorbunovam tāda kompleksa nav.

Un liela muiŗa, kur nu Gorbunovs, vai kāds cits dzimis.

Negribas ticēt, ka T. P. tīŗu prātu grib kurdīt, lai radītu Balkānus. Tad jau nebūtu starpība ar viņa (jeb viņas) sabārto A. Burģi.

K. DAUGMALIS

18. NOVEMBĀ RUNA TORONTO

Aivars Jerumanis savā 18. novembra runā Toronto nopulgoja Latvijas valdības locekļus kā neģēgas diplomātijā, dzērienu skapīŗu tukŗotājus, viesnīcu rēķīnu nemaksātājus un nakts izpriecu tīkotājus.

Pat tad, ja Jerumanim būtu simtprocentīga taisnība, svinīgs valstssvētku akts tomēr noteikti nav īstais laiks un vieta samazgu spaiŗu izgāŗšanai pār paŗu valsts pārstāvju galvām. Tas tikai liecina par bijuŗā konsula pietātes un diplomātiskā takta trūkumu - tieŗi to, ko viņš pats pāŗmet Latvijas valdības locekļiem, kuŗi strāda un pūlas neapskauŗamos apstākļos.

Vai Jerumaŗa nomelnoŗanas tirāde un aģitācija pret darba darītājiem runātāju atalgos ar vēlētāju balsīm?

ŗoti jāŗaubas!

Dienŗēļ, godkāres velniŗa dīdītie, paŗkritikas trūkumā bieŗi apmet ačgārnus kuleŗus arī trimdā.

ARVĪDS ZAĶIS,
Stouffville, Ontario

SMIRDOŗI PODI

1934. gada pirmo ceturksni es pavadīju 9. Rēzeknes kājnieku pulka instruktoru rotā Rēzeknē, kur mani apmācīja un labi apdīdīja kaŗa mākslā. Viens no mūsu priekŗniekiem bija virsniekvietnieks Kr., ļoti strups, kareivisks, mazrunīgs, bet caurcaurim simpatisks un godīgs vīrs. Savu sakāmo viņš pateica pāŗa vārdos un to noslēdza, piebilzdam "..." velna milti!"

Reiz paredzētā teorētiskā stundā īstais pārsniedzējs nebija ieradies, viņu aizvietot nācās virsniekvietniekam Kr. Savu lekciju viņš iesāka bez gaŗiem pāŗariem, cik atceros, ŗādi: "Kaujas gāzes ir bijuŗas pazīstamas jau sirmā senatnē. Kad ķīnai uzbruka kāds ienaidnieks, ķīnieŗi no savas mūŗa augŗas svieda tam virsū kādus tur smirdoŗus podus, velna milti!"

Tādus smirdoŗus podus man bez ŗēlastības gāŗ virsū J. Purviņŗ Jurjāns "Labas periodikas standartu" ietvaros "Ziņotāja" novembra numurā. "Uzbrukumā" Tatjānai Vālenai es esot lietojis "Bankrotējuŗā komūnisma rakstīŗanas stilu un metodes", jo "paradumus ir grūti atmet". Ar ŗiem pēdīņās iespraustiem paŗa autora vārdiem viņš ir pīŗļu pīŗļos satriecis savus "labās periodikas standartus", jo viņa apgalvojumi ir pilnīgi no gaisa grābti vai izvilkti no kūtspakaļas. Es nekad neesmu "uzbrucis" Tatjānai Vālenai; es nekad nevienu vārdu neesmu rakstījis komūnistu izdevumos, neesmu nekad piemērojis viņu stilam vai prasībām, tālab man nav ŗī "paraduma", ko grūti aizmirst. Ja es būtu virsniekvietnieks Kr., es teiktu, ŗoreiz J. Purviņŗ Jurjāns ir izgāzis pats savu naktspodu, velna milti!

Pēkŗņi ne par ŗo, ne par to kādu uzrunāt par "kungu" vai "kundzi" esot apvainojums "augstākā mēŗā", saka J. Purviņŗ Jurjāns. Nevar saprast, kur viņš audzis: Latvijā taŗu mūs jau no bērna kājas mācīja visus sveŗākus un nepazīstamus cilvēkus uzrunāt tādā veidā. Un raugi Bībelē: Ģenezes 1. nodaļā strādā un rīkojas tikai Dievs; 2. nodaļas pirmajās trijās rindkopās vēl rīkojas Dievs, bet ceturtajā rindkopā "pēkŗņi" - kā J. P. J. saka - parādās Dievs tas Kungs, un ŗis apzīmējums Vecajā Derībā atkārtojas kādas 6800 reizes. - Vai tas ir "apvainojums augstākā mēŗā?" J. Purviņŗ Jurjāna uztverē "kungs" un "kundze", laikam, ir lamu vārdi.

Beidzot J. Purviņŗ Jurjāns ir tik piesardzīgs, ka tos smirdoŗos podus negāŗ virsū akurāt Osānu Kārlim; mans vārds viņa rakstā nav nemaz minēts. Viņš tikai apzīmē ŗurnāla numuru, lappusi un ŗai lappusē lasāmā raksta saturu, un tur nu katrs var pāŗliecināties, ka vaininieks ir Osānu Kārlis.

Pēdēja laikā J. P. Jurjāns savus sacerējumus sācis parakstīt "draudzībā". Viņš zina, ka es no viņa draudzības negaidu, tāpēc savus podus nav man gāzis virsū "draudzībā". Arī man nav ne mazākas patikas draudzēties ar cilvēku, kas saka: "20. gadsimts ir latvieŗu atgrieŗšanās pie pagānticības siles. Par jaunu godā celtas blēŗu dziesmas, pagānsvētki, celti akmens pieminekļi elki. Rezultāti: ŗai gadsimtā latvieŗi pamatīgi postīti gan kaŗos, gan deportācijās un gulagos, gan masveida Latvijas atstāŗšanā." - Citēts no J. Purviņŗ Jurjāna sacerējuma "YHVH varenības izpausmes" "Ziņotāja" 1991. g. jūlija numurā.

Līdz jostas vietai iestīdzis nesaprostos rakstos un "standartos", J. Purviņŗ Jurjāns ir aizgājis no latvietības garā un patiesībā.

OSĀNU KĀRLIS

Redakcija gaida lasītāju vēstules!

Gribu jums pastāstīt, kā šodien Rīgā izskatas. Jāsaka, ka mūsu galvenā iela sāk pārvērsties par tādu kā sīkumtirgu. Gandrīz vai katrā ielas stūrī paceļas būda pie būdas. Dažs gan to uzcēlis greznāku, cits vienkāršāku. Cits izkrāsojis spilgtās krāsās, lai pa gabalu pievilinātu pircējus. Kā guļņciemā! Precēm gan tikai vai nu Eiropas, vai Amerikas firmu etiķetes. Gatavās žīdu bodītes. Un pircēji atrodas, lai gan mantas ir dārgas. Piemēram, "džīnsu" bikšu cena esot 2000 rbļ. Arī dažādi konzervi tuņas cenā. Bet agrāk neviens neiedomājās šos "privātos" tirgoņus kontrolēt, ar kādu precī viņi tirgojas, vai tā atbilst standartam. Dažs labs ar tiem konzerviem jau esot saindējies, jo izrādās, ka tie 5-6 gadus veci. Arī zālēm termiņš bieži vien esot beidzies. Bet cilvēki tik pērk, tāpēc ka tā ir ārzemju manta. Nu kontrolieži darbojas aktīvi, tikai viņu skaits varētu būt lielāks.

Blakus nu lielie veikali stāv tukšā. Pašreiz remontē. Ko tur pēc tam varēs nopirkt, neviens nezina. Vismazāk jau ticams, ka starp tiem būs kāds pārtikas veikals. Ar pārtikas precēm peļņa maza. Visi privātie tirgotāji skatās, kur gūt lielāku peļņu. Pēc maizes un piena, laikam, būs jāiet patālu.

Arī jaunie zemnieki sūdzas, ka gaļu un pienu vairs neatmaksājoties ražot. Viņi ciešot pat zaudējumus. Sakarā ar dārgajām benzīna cenām pašizmaksas esot dārga. Tātad, atkal vainīgs tas pats benzīns! Bet ko lai zemnieciņš dara, ja viņam zirdziņa vairs nav? Pat pienu dažu labu reizi nevar nogādāt pienotavā, jo nav benzīna. Reizēm gadās, ka uz laukiem to nevar nopirkt pat par naudu. Nesen jau benzīna cenas atkal pamatīgi pasugstināja. Tas atkal atsauksies uz lauksaimnieka ražoto produkciju, jo viņš savu zemi ar traktoru, sēj un plauj ar mašīnu, kuļa "ēd" degvielu.

Tāpat arī ceļu darbinieki norūpējušies, kā ziemā spēš uzturēt tos kārtībā. Notīrīt sniegu, nokaisīt ar smiltīm apledojušos ceļus. Ja benzīns ir kļuvis dārgāks, viņiem nepietiks naudas veikt visus nepieciešamos darbus. Daudzi autobusu maršruti jau ir atcelti. Tas, savukārt, sarežģī skolniekiem nokļūšanu uz skolu un no tās mājup, jo lielākā daļa mazo lauku skoliņu ir likvidētas. To vietā uzceltas "centra" skolas. Visa dzīve tā iekārtota, ka vienam mazam posmiņam samezglojoties, apstājas visa "mašīna".

Taču, neskatoties uz visām nedienām, Dziesmu svētkiem ļautiņi gatavojas. Koņos uz mēģinājumiem gan vairāk ierodoties sievietes. Vīriešu pamaz. Kāds no diriģentiem izteicās, ka nākotnē varot notikt tā, ka Dziesmu svētkos piedalīšoties tikai sieviešu koņi. Nu, cerēsīm, ka tas izrādīsies aplams pareģojums un arī mūsu vīrieši sāks atkal dziedāt. Pašreiz tie vairāk sporto kā dzied.

Televīzijā rādīja 70 gadu atceri T. Reitera korim. Tā notika Universitātes aulā. Svinībās bija ieradies labs pulciņš veco dziedātāju kopš pašā T. Reitera laikiem. Dažs labs bija krietni vecāks par mums, bet turējās braši. Kā karavīri ierindā. Prieks bija redzēt un dzirdēt. Īsti dziedātāji savu kurāžu nezaudē: "Liku bēdu zem akmeņa, pāri gāju dziedādam".

Pašreiz mūsu "Ave Sol" koristi meklē sponsorus, kas palīdzētu iegādāties lidmašīnu biļetes braucienam uz festivālu ārzemēs. Bet to bagāto firmu ienākumi arī, laikam, paliek mazāki, jo sludinājumi parādās jau ilgāku laiku. Katrs lūdz savu artavu, un tā tiem dalītājiem pašiem maks kļūst tukšāks un tukšāks.

Latgalieši vēl brauc ar kamanām. Bet pie mums, Rīgā un Zemgales pusē, zeme ir atkal kaila. Un šodien no pusdienas spīd pat spoža saulīte. Laika ziņas gan vēsta, ka temperatūra pazemināšoties un kā gaidāms slapjš sniegs. Galu galā - novembris jau tūlīt būs pusē, un īstais ziemas sākums ir klāt. Cerēsīm, ka tomēr nenosalsim. Pagaidām mūsu radiatori ir knapi silti. Arī siltais ūdens te, ceturtā

stāvā, pa krānu nāk vien tāds, kam aukstais vairs klāt nav jālej. Taukainus traukus ar tādu nomazgāt nevar.

Nu, nekas. Badā velns mušas arī ēdot. Gan izdzīvosim! Bez mušām!

Vakar bijām kapsētā. Manam vīram bija dzimšanas diena. Es vienmēr izjūtu bažas par viņa pieminēkli, jo krāsainos metālus joprojām laupa, pat no kapiem. Un viņam uzraksts un rotājums ir no vara. Paldies Dievam, nav vēl aiztikts. Tikai kapu mirtes krūmiņš gan "apstrādāts". No vidus izgriezti 4 lieli zari. Nu, tas izskatās bēdīgs. Baidos, ka viņš ziemā varētu izsalt, ja īsi pirms sala tik savainots.

1992. gada 12. novembrī

E.

GRĀMATAS:

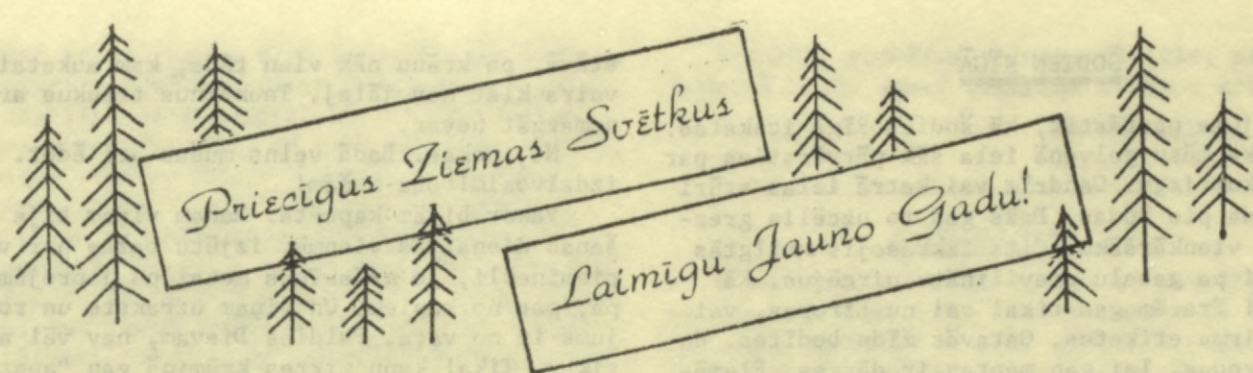
VAJĀTI UN DZĪTI

Amber spiestuve Toronto izdevusi Valdemāra Mežaka vēsturisku atmiņu romānu "Vajāti un dzīti". Parasti lielāko tiesu kaļa atmiņu apraksti jau lasīti drīz vien pēc kaļa. Šis darbs ir ievērojams ar to, ka atsauc laika un notikumu biedru atmiņas tās dienas, kad bijām jauni. Pat sāk likties, jā, jā, tak nupat tas bija, kaut no notikumiem šķiņ turpat pusgadsimts. Toreizējie jaunie kaļa zēni kļuvuši sirmi un citi apgūlušies gan dzimtenes, gan visvairāk svešuma kapu laukos. Man pašam šī grāmata ir sevišķi tuva, jo ar romāna varoni Silvānu esam no vienas puses - tikai katrs no sava Daugavas krasta. Sērene, Jaunjelgava, Aizkraukles divkuprainais pilskalns, Skrīveru stacija, drendoloģiskais (jā, kāpēc jau toreiz tik sarežģīts svešvārds) parks. Un Silvāna Skrīveru tautskolas klases biedri un biedrenes būs gan bijuši arī mani klases biedri Jaunjelgavā. Tā kā ar Silvānu esam "viengadnieki", tad pazīnu tādas pašas izjūtas 1944. gada nelaimes dienās. Arī man negribējās iet kaļā, tāpat kā Silvānam. Bet ko tad? Ienāks krievi, iesauks sarkanarmijā. To tik nē!

Kā jau kaļa beigu posmā, notiek visādas nejdzības un aplamības. Tā jaunos rekrūtus neaprupētus un badinātus bez vajadzības izvadā pa Vidzemi, lai atkal atgrieztos Rīgā. Pavisam pazīstams ir apraksts par aizbraukšanu kuģī no Rīgas. Un brīnums, ar Silvānu atkal gandrīz satiekamies Rietumprūsijā, Tuškovā. Silvāns ir 33. pulka 9. - es 12. rotā. Abi esam pa to pašu smilšaino ceļu, cauri skabāržu birzīj no Lipušu stacijas, gājuši uz Tuškovu. Sītam reižu pārstaigājuši un pārskrējuši tos pašus nabadzīgos pakalnos. Mazgājušies Tuškovas ezerā, kamēr tas nebija aizsalis. Un tā patī asā kolrābu zupa un trūcīgā sausā deva. Jā, tā jau tas bija. Ļoti labi atceros dažu instruktoru bezjēdzīgās izdarības, bet gan tikai kamēr rotā vēl nebija vīriņu. Tiesa, lielā cieņā bija abi Janumi. Vispirms jaunais leinants, vēlāk vecais - pulka komandieris. Silvānam nepaticis plkv. Januma nolaidīgais un nevīžīgais pistoles apjozums. Lai nu kas, bet nekas nevīžīgs pulkveža uzvedībā vai apģērbā nebija. Protams, viņš nemaz nemēģināja būt tāds, kā tikko no vācu kaļa kursiem iznācis jauns leitnants.

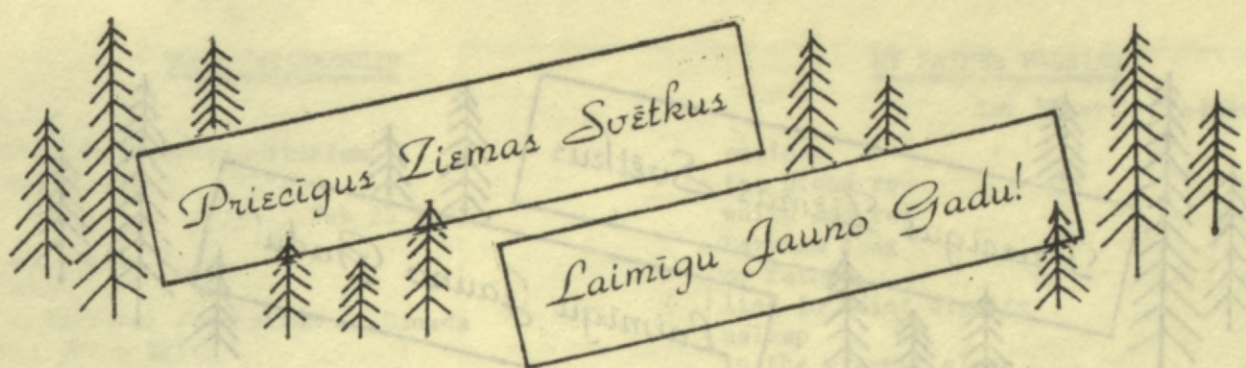
Tikai no šīs grāmatas uzzinu, kā sauca pagaidu bataljona komandieri - vācieti. Mēs 12. rotā viņu iesaucām par Skoboļevu. Viņš kaut cik saprata arī latviski.

Taisnība, ka iesaukto starpā bija arī pavisam nepiemēroti armijai. Pat ar nopietniem locekļu bojājumiem. Autors Silvāna personā uzveļ zemāko komandieņu uzpūtību. Bija jau arī tā. Bet viss, t. s., "ielikšanas" un "jāšanas" tomēr panāca to, ka pat īsts lempis izveidojās par gluži pieņemamu zaldātu. Pārestības notiek, bet, laikam, bez tām nevienā armijā neiztiek. Lai nu Silvāns žēlojas, bet viņam, izrādās, Tuškovā nemaz tik jauni neklājas. / Turpinājums 27. lpp. /

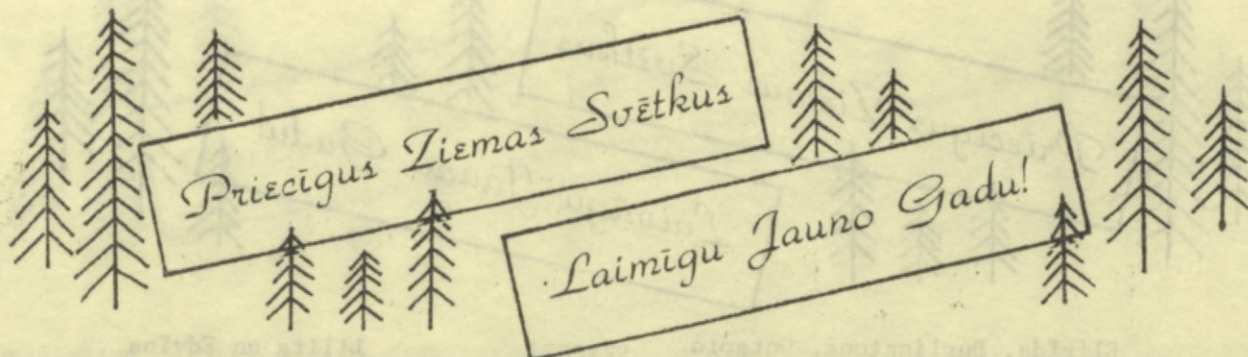

Tuviniekiem, draugiem un paziņām Montrealā un apkārtnē, Kvebekas provincē un citur - tuvumā un tālumā - piedaloties šajā kopīgajā ZIEMSVĒTKU un JAUNGADA a p s v e i k u m ā, vēl:

ĀBOLIŅŠ,	Elza	GŪTMAŅI,	Velta, Andris, Larisa un Kristīne
ABRAMS,	Alma	HOMYK,	Helēna un Myron
ALEKŠI,	Zuze un Gunārs	HŪNI,	Ausma, Gunārs un ģimene
ANDERSONI,	Daila, Sigurds, Inta un Pēteris, Otavā, Ontario	HŪNS,	Janis
ANONĪMA	sveicinātāja	HŪNS,	Viesturs
APERĀNI,	Dace, Gundārs, Anna un Aleksandrs, Bedfordā, Ņujorkā, ASV	INNUSI,	Dzidra un Bruno
APIŅI,	Vianney un Andrejs	IKVILDI,	Dzidra un Mārtiņš
BALUĻI,	B. un Eduards	IRBĪŠI,	Elfrīda un Kārlis
BĀRDIŅŠ,	Elmārs	JĀKOBSONS,	Gunārs un ģimene
BEDARDI,	Anīta, Denis, Eriks un Dāvids	JEKSTE-FREIVALDE,	Zane
BĒRZIŅI,	Astra un Alberts	JERUMAŅI,	Vija, Staņislavs un ģimene
BĒRZIŅŠ,	Helēna	KABULIS,	Aina
BILINSKU	ģimene	KALAČI,	Mirdza un Juris
BIRZES,	Olga un Jānis	KALNIŅI,	Alīse un Ludvigs
BISENIEKS,	Laimons un ģimene	KALNIŅI,	Ilze un Eižens
BLUSONOVICĪ,	Patricija, Jānis un ģimene	KANIŅA,	Alīde
BREDENFELDI,	Austra un Alberts, Creston, BC	KANIŅI,	Maira, Juris un Andris
BUNGAY,	Rīta	KARLSONI,	Linda un Roberts
ČAKS,	Konstantīns	ĶIPĒNS,	Alfrēds un ģimene
CASNO,	Helēna un Pēteris	KIRSTUKAS,	Elizabete
CAUNES,	Morag un Alberts	ĶĪVĪŠI,	Elza un Jānis
CELMIŅI,	Marija un Valdis	KLAIŠE,	Astra
ČOPS,	Elga	KLAIŠE,	Imants
DAUKSTI,	Veronika un Ronalds, Missisaugā, Ontario	KLAIŠES,	Katrīna, Roberts un Ināra, Toronto, Ontario
DEDELIS,	Leonīds ar ģimeni	KONOVĀLOVI,	Austra un Jānis
DEKMEIJERI,	Ilga un Helmūts	KRAUKĻI,	Hermīne un Arvīds
DINDZĀNI,	Linda, Vincents, Andra, Kārlis un Viktors, Viskonsīnā, ASV	KRAULE,	Alīda
DREIJERI,	Natālija un Kārlis	KRAULIS,	Tālivaldis
DREIMAŅI,	Betijs un Sergējs, Green Valley, Ontario	KREIPĀNS,	Anna
DUĻEVSKI,	Biruta un Staņislavs, Millis, Masačesutā, ASV	KRIEVI,	Marta un Alberts
ĒRGLIS,	Marta	KRŪMĀJU	ģimene
FREIBERGI,	Vaira, Imants un Indra	KRŪMĀJS,	Irēne
GABRUŠS,	Ruta	KRŪMIŅA,	Emma
GARAIS,	Nikolajs	KRŪMIŅI,	Ada un Kārlis, Valleyfield, Kvebekā
GASPAROVICĪ,	Jadviga un Pēteris	KRŪZES,	Vilma un Eriks
GEMSTS,	Gunārs un ģimene	KUPČI,	Ņina un Pēteris
GRAUDIŅŠ,	Jānis	LAIMĪTES,	Laima un Ilmārs, Sv. Katrīnās, Ontario
GREBLIS,	Antonija	LAKATI,	Valentīna un Jānis, Toronto, Ontario
GREIZIS,	Jāzeps	LAIZĀNS,	Antons
GRĪNTĀLS,	Alīse	LAPENSONS,	Laima
GROSKAUFMAŅI,	Ausma un Ojārs	LAPIŅI,	Magdalena un Teodors, Creston, Britu Kolumbijā

LAZDIŅA,	Elfrīda, Burlingtonā, Ontario	SKAPSTI,	Lilīta un Edvīns
LEIMANI,	Ināra, Andris, Daina, Māra un Karīna	SKRASTIŅI,	Tamāra un Jānis
LEIMANI,	Ruta, Eriks, Ilga un Andra	SKUJAS,	Daina un Alberts
LEIMANIS,	Rasma	SKUJIŅI,	Anna un Ēriks
LEIKUČU	ģimene	ŠMITS,	Helēna
LEITENI,	Ida un Jānis	SPRINCIS,	Edgars, Newmarket, Ontario
LŪŠI,	Marga un Uldis	SPURA,	Andris
MALIZEWSKA,	Vera	SPURMANE,	Edīte
MATEUS,	Zinta, Jānis un Kaiva	SPURMAŅI,	Izolde, Jānis un ģimene
MCGRATH,	Veneranda un Adriana	ŠTAUVERI,	Erika un Andrejs, Sietlā, Vašingtonā, ASV
MALDERIS,	Erika	ŠTAUVERI,	Ilga un Mārtiņš
MELDERIS,	Alma	ŠTAUVERS-MALONE,	Māra, Michel, Kārlis un Andris
METUMI,	Elizabete un Jūlijs	STELPS-KIRŠTEINS,	Rasma
MEŽINSKIS,	Jēkabs	STRĒLE-POLAK,	Marija un ģimene
MIGLONI,	Gerrilyn, Dzintars un Dzintra	SVILĀNI,	Sarma, Miķelis un ģimene, Otavā, Ontario
MIGLONI,	Elvīra un Jānis	TAURIŅA,	Egina
MIEŽI,	Skaidrīte un Gunārs, Toronto, Ontario	TAURIŅA,	Milija
MICHELSONE,	Herta	TĒRAUDI,	Karīna, Jānis un dēli
MIKELSONI,	Velta un Sigurds, Aleksandrijā, Ontario	THOMPSON,	Kristīne un Stephen
NORVELS,	Jānis	TIMERMAŅI,	Hilve, Kārlis, Dāvids un Stīvens
OBORUNS,	Antons	TOMSONI,	Silvija, Alģirts, Kristofers un Valdis
ODIŅŠ,	Jānis	TOMSONS,	Velta
Opolnieku	ģimene	TOMSONU	ģimene Montrealā, Vankuverā un Filadelfijā
ORTMANIS,	Andris, Toronto, Ontario	TILTIŅA,	Antonija un ģimene
ORTMANIS,	Inese	ULMAŅI,	Vilma un Jānis
OZOLIŅI,	Biruta, Laimonis un ģimene	ULMANE,	Zelma
OZOLIŅŠ,	Helga	VARSLAVĀNI,	Emilija un Egons
OZOLS,	Milda	VARSLAVĀNI,	Veronika
OZOLI,	Velta un Ilmārs	VALDMAŅU	ģimene
OZOLI,	Vera un Valdis	VALDMANIS,	Gundārs
PAEGLES,	Aina un Voldemārs	VĒJIŅŠ,	Maksis
PALEJS,	Andris	VĒRENIEKS,	Gunārs
PALEJS,	Dzidra, Mārtiņš, Andrejs un Indra	VILNIS,	Jānis
PALIEPI,	Inese un Jānis	VĪNDEDŽI,	Zinaīda un Oskars
PANGAS,	Zigrīda un Vilis	VĪTOLI,	Daina, Andrejs, Selga, Jānis un Inga
PEIZE,	Miervaldis un ģimene	WALDHEIMI,	Berta un Žanis
PONES,	Māra un Aivars, Otavā, Ontario	WIESNIEWSKI,	Zenta
PORIEŠI,	Lilija un Fridberts, Kingstonā, Ontario	ZAČI,	Maiga un Jāzeps
REISS,	Augusts	ZALINKĒVIČI,	Lidija un Jānis
ROMANI,	Margrieta un Heinrichs	ZELTIŅA,	Lūcija
PUŠPURS,	Augusts un ģimene	ZELTIŅA,	Rita
ROZENTĀLS,	Ojārs	ZARIŅI,	Denise un Arnolds
SAUSIŅI,	Lorraine, Mārtiņš un ģimene, Aylmer, Kvebekā	ZARIŅI,	Elizabete un Nikolajs

ZARIŅŠ,

Spīdola un bērni ar ģimenēm

ZIEDIŅŠ,

Dagmāra

ZOLDNERS, Nikolajs, Otavā, Ontario

Priecīgus ZIEMSVĒTKUS un LAIMĪGU JAUNGADU

visiem vēl

AVOCAS KAPU PUąU FONDS

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS

un DIEVA SVĒTĪTU JAUNGADU vēl

MONTREALAS LATVIEŠU KATOĻU DRAUDZE

Latviešu sabiedrību, mūsu vienības
nemitīgo atbalstītāju

ZIEMSVĒTKOS un JAUNGADĀ

sirsnīgi sveicina

TAUTAS DEJU VIENĪBA AČKUPS

V i s i e m Montrealas Latviešu Biedrības
biedriem, tās darba atbalstītājiem un veici-
nātājiem - latviešu sabiedrībai

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS un LAIMĪGU JAUNGADU

pateicībā un sirsnībā vēl

MONTREALAS LATVIEŠU BIEDRĪBA un tās valde

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS un LAIMĪGU JAUNGADU
visiem pensionāriem un mūsu apvienības
labvēļiem vēl

MONTREALAS LATVIEŠU PENSIONĀRU APVIENĪBA

Visiem MLB ZIŅOTĀJA lasītājiem, līdzstrādnie-
kiem, darbiniekiem un atbalstītājiem

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS un SEKMĪGU JAUNGADU

pateicībā un sirsnībā vēl

MLB ZIŅOTĀJA REDAKCIJA un
REDAKTORS

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS un LAIMĪGU JAUNGADU

visiem latviešu mūzikas draugiem un cienī-
tājiem un mūsu koŗa labvēļiem dziesmā vēl

MONTREALAS LATVIEŠU JAUKTAIS KORIS ATBALSS

Ziemassvētkus gaidīdams,
Lāstu daru alutiņu;
Gan zināju Ziemassvētki
Trīs dienīņas svētījami.

D. D. S. BURTNIEKU DRAUDZE
un
AUSTRAS PUDURS

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS un PATIESI BRĪVU un

LAIMĪGU JAUNGADU

mūsu tautai dzimtenē un svešu ceļu staigā-
tājiem ņeit. Lai Dievs dod, ka nākošajā
gadā ņis ceļš vestu mūs visus atpakaļ uz
MŪSU LATVIJU!

DV MONTREALAS NODAĻA un tās valde

Latvju jaunatni, visus mūsu jaunatnes centienu
atbalstītājus un plašāko latviešu sabiedrību

ZIEMSVĒTKOS un JAUNGADĀ

sveicina

LATVIEŠU JAUNATNES DZIESMU SVĒTKU PADOME

Visiem skolniekiem, bērnu vecākiem un skol-
las darba atbalstītājiem - latviešu sa-
biedrībai

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS un SEKMĪGU JAUNGADU

pateicībā un sirsnībā vēl

LATVIEŠU SKOLA MONTREALĀ

GAIŠUS ZIEMSVĒTKUS un BAGĀTU JAUNGADU!

vēl MONTREALAS BALTIEŠU PASTMARKU KLUBS

Metimne

ZIEMSVĒTKOS

Lugā "Burtnieks"

Vēl tālumā
Es redzu egli mirdzošu
Un bērna dienu sapnī
Visur līdzī nāk...

Kas gan var egli greznot tā,
Kā Dievs pats Ziemas svētku vakarā?!
Tur sniegs un sarma mēness staros vijās
Un dzirkst viss gaiss - tumsas-gaismas mijās...

Office of
The Minister of Multiculturalism
and Citizenship

Feb 25 1992

Viesturs Zarins
President
Latvian National Federation in Canada
4 Credit Union Drive
Toronto, Ontario
M4A 2N8

Dear Viesturs Zarins:

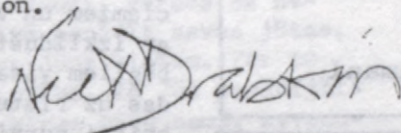
As you know, the office of the Minister of Employment and Immigration and the Office of the Honourable Kim Campbell sent the Honourable Gerry Weiner a copy of your letter of January 12 regarding dual citizenship.

I am enclosing a brochure entitled Dual Citizenship, which provides information on dual nationality. As it is explained in the pamphlet, every independent nation decides who its citizens are. Canada does not have country by country agreements regarding dual citizenship.

You will be pleased to know that, since February 15, 1977, with the coming into force of the Citizenship Act, Canada has recognized plural nationality. Consequently, Canadian citizens may acquire foreign nationality without losing their Canadian citizenship.

Thank you for taking the time to write. I trust the enclosed information will be of some use to your organization.

Yours sincerely,

Neil Drabkin
Special Assistant

Enclosure

cc: Office of the Honourable Bernard Valcourt,
P. C., M. P.
Office of the Honourable Kim Campbell, P. C.,
M. P.

The mentioned information pamphlet can be obtained at the Government Information offices in each Province of Canada.

It is understood that when a Canadian citizen having a dual citizenship is in the country of his or her dual citizenship the laws of that country apply.

~~~~~
Interested persons can now apply for the citizenship of Republic of LATVIA in the Latvian Center, 3955 Provost, Lachine, Qué.

Registration will take place on the following dates:

December 10 and 17, 1992 and
January 7, 14, 21 and 28, 1993
from 15:00 till 21:00 o'clock.

Requirements are:

A document which certifies the person - such as a Canadian passport;
Documents which certify citizenship of Latvia;
Family members of a Latvian citizen need Birth certificate, marriage licence or others.

In order to complete the registration, the registrant must have photo copies of documents which will be attached to the registration forms.

Three (3) passport size photographs (4,5 cm x 3,5 cm), black and white or colour, must be submitted.

Registrants fee is \$ 10.00

Further information: M. Valdmans, 514-484-0712

for Pēteris Kreipans

against
the blood red
white and red
Latvian flag
my father
lies in quiet dignity
asleep
in the eternal sleep
of death

his wife, Anna
covers him
with her love
in a blanket
of red and white carnations
draped over his coffin

beside his head
his granddaughter,
Adrianna, and I,
have placed
a vase of red roses
to celebrate his life
roses
that speak our love for him
that speak his love for us

she removes the thorns
from roses saying,
"my grandfather had no thorns"
places the rose on his chest
whispers to him
words of their familiar ritual,
"Ar saldu miedziņu, lai engēlīši
Tevi sargā".

His old friends
gather around him
whispering silent prayers
saying a final "Ar Dievu"
to a dear old friend
whose history
has been a part of their own life
shared in a richness of friendship
and a community spirit.

Quietly,
like a regal priestess,
a Latvian lady
leads the community
in a recital of the rosary

voices chant,
rise into Latvian song,
a religious hymn
affirming their Christian faith
and love of God
which was the core of my father's life

I sit in silence
waiting for
the emptiness
but there is none

with the pain
of my father's passing away
from our lives
he has left us his love
which, like an eternal flame,
is with me always
and with all of us,
so that his absence
is a strong presence

against
the blood red
white and red
Latvian flag
my father
lies in quiet dignity
an image of death
affirming life.

VENERANDA KREIPANS

Pēc grūtām un ilgām ciešanām
no mums šķīries mans dārgais un mīļais vīrs

P Ē T E R I S   K R E I P Ā N S

Dzimis 1912. gada 8. novembrī, Latgalē.
Miris 1992. gada 14. novembrī, Montrealā.

Manas dzīves prieks, laime, mūžīgā gaisma,
Kuŗa nekad nebij apmākusies, vienmēr spīdēja
Un spīdēdama aizgāja un nozuda
Zvaigzņu mākoņos,
Palika tikai tumša nakts, un es viena.

Viņu dārgā un mīļā piemiņā paturēs

sieva Anna,
meita Veneranda,
mazmeita Adrianna

Dieva mierā aizgājis mūsu mīļais draugs,

A K S E L I S   M A N G U L I S

dzimis 1921. gada 27 martā
Limbažos

miris 1992. gada 11. novembrī
Bostonā

Viņu mīļā piemiņā paturēs,

Aivars un Brigita Jerumaņi

Negaidīti aizsaules ceļos devusies
mūsu māte, vecmāmiņa, vecvecmāmiņa,
radniece un ģimenes sirds

gleznotāja

O L G A   Š T A U V E R E

dz. Melvickis

Dzimusī 1905. gada 18. jūnijā, Cīravā, Latvijā.
Mirusī 1992. gada 12. novembrī, Vinipegā.
Apbedīta 1992. gada 18. novembrī, Bruksaides
kapsētā, Vinipegā.

...Bij sapnis savijies ar dzīvi
Un dzīve tikai sapnis vien...

Viņu mīlestībā piemin

dēli Mārtiņš un Andrejs
vedeklas Ilga un Erika
mazmeitas Baiba, Rita
ar ģimeni, Dace ar ģimeni,
Ilze ar ģimeni, Māra ar
ģimeni, mazmāz bērni un
tuvinieki Kanadā, ASV un
Latvijā.

AIZSAULES CEĻOS:

P Ē T E R I S   K R E I P Ā N S

Viņš bija dzimis 1912. gada 8. novembrī, Latgalē, trīs
brāļu ģimenē kā jaunākais dēls. Ieguvis vidējo izglītību. Ar
savu lielo centību, dzīvo ticību, kalpojot Dievam, savai tau-
tai un ģimenei, viņš zem savām kājām izveido stiprus pamatus
un iegūst lielu draugu pulku. Dzīves iztiku pelna kā diplo-
mēts piegriezējs - drēbnieks.

Kad dzimtenei draudēja briesmas, Pēteri Kreipānu iesauc
kaŗa dienestā. Kaujās viņu smagi ievaino. Pēc izveseļošanās
priekšniecība viņu iedalīja aizmugures dienestā - Daugavpils
apriņķa policijas iecirkņa darbiniekos, kur par neatlaidīgu un
uzticīgu darbu paaugstina par virskārtībnieku.

Pēteris Kreipāns kaŗavīra tērpā

Kaŗam turpinājoties, ienaidnieks
atgriežas mūsu dzimtenē. Kreipānam
Daugavpils jāatstāj. Kopā ar ģimeni
dodas bēgļu gaitās uz Vāciju. Kad
arī tur drīz ienāk ienaidnieks, viņš
ar sievu un mazu bērnu caur degošiem
ciemiem un bumbu sprādzieniem kopā
ar izklīdušiem kaŗavīriem un citiem
bēgļiem visaukstākā ziemas laikā do-
das uz rietumiem. Trīs mēnešos iz-
brīsti purvi un izstaigāti dažādi
meži, simtiem kilometru, lai sasnieg-
tu glābiņu amerikāņu iekārotajā
vācu zonā. Tas izdodas 1945. gada
8. maijā, kad beidzas kaŗš.

Dievs viņam un ģimenei vienmēr
stāv klāt. Dievmāte tur viņu uz sa-
vām rokām savā patvērumā.

Vēlāk nonāk angļu zonā, kur ap-
metas KIL-Fridriksortas nometnē, no
kuŗas izceļo uz Kanadu. 1948. gada
29. martā kopā ar savu ģimeni nonāk
Montrealā, kur pavada sava mūŗa lie-
lāko daļu. Dzīves iztiku pelna ar
sava amata prasmi kā drēbnieks-pie-
griezējs, un ir savā darba vietā
ļoti iecienīts darbinieks.

Darbojas Montrealas latvieŗu
katoļu draudzē un Montrealas latvieŗu
biedrībā un it sevišķi MLB Ziņo-
tāja redakcijā. Neviena darbs viņam
nav par grūtu - paveic tos ar smaīdu
un iecietību. Ir klāt gandrīz vi-
sos latvieŗu sarīkojumos un ar zie-
dojumiem atbalsta daudzus pasākumus.
Uzcītīgais sabiedriskais darbinieks
iegūst cieņu un daudz uzticamu drau-
gu.

1992. gada 14. novembrī, Montre-
alā, pienāk viņa dzīves vakars. Viņš
mirst sievas Annas rokās pilsētas
ebreju slimnīcā, kuŗā pēdējos gados
sabījis daudz. Ar savu pēdējo elpas
vilcienu viņš it kā ar smaīdu, ska-
toties vienā punktā, aiziet Dieva
mierā. Mūŗīgo miera gaīsmu dodī vi-
ņam Dievs.

Viņu pēdējā gaitā izvadīja 18.
novembrī liels pavadītāju pulks. Bi-
ja daudz ziedu un atvadu vārdu. Ar
dzejas pantiem viņu atceras sieva
Anna un mazmeita Adrianna. Tie seko.

Es atceros to malu, kur visur bij tik saule,
Balts smilšu ceļš tik viegli gluds,
Ka likās, tas mūs nes vienalga kur,
Jo visur, visur bija saule,
Tur, kur bijī Tu,
Viss bij solījums un laime,
Kas nāca no Tevis.

Cik viegli dzīvot, ja var ticēt,
Cik viegli sauli saņemt katru dienu
Un zināt, ka tā ausīs citu rītu.
Tu bijī manas dzīves vasara un saule,
Bet Tu vairs nebūsi citu rītu.
Es būšu viena tumsā, ēnā - tava sieva.

Anna Kreipāns

VECTĒTIŅU ATCEROTIES

Mīļo vectētiņ, kopš Tu aizgāji
Trūkst Tavas domas.

Ikdienas steigā ieviesies tukšums,
Nepiepildīta vieta, nevajadzīga diena.
Mīļo vectētiņ, ir jautāts un meklēts.
- Atbildes nava, viss māpi bez jēgas.
Gaita ir lieka, apstājies ritums
Bez Tavas domas.

Mīļo vectētiņ, Kā var tā aiziet

Un nekad, nekad nepārnākt nekad vairs?

Adrianna

Pēc aizgājēja sēro sieva Anna, meita Veneranda un mazmeita Adrianna, Montrealas latviešu sabiedrība, tuvinieki un liels paziņu pulks.

A. K.

PATEICĪBA

Mani mīļie un dārgie draugi, vārdos es nespēju visu pateikt, nevaru parādīt savas jūtas, varu tikai lūgt Dievu par Jums visiem. Par to lielo līdzjūtību un mīlestību, ko Jūs parādījāt manam mīļajam, dārgajam vīram bērū namā, atvadoties no viņa. Ziedi nāca no malu malām. Jūs bērū namu, mīļie draugi, izgreznojāt kā paradīzes dārzu. Katrs ziedīņš, kas nāca no Jūsu sirds, smaidīja mīlestībā uz Pēteri, un Pēteris it kā smaidīja līdz, un epģeļi viņam apkārt dziedāja - Miers virs zemes un lai cilvēkiem ir labs prāts!

Mīļš paldies par ziedojumiem. Tā aizies baznīcām Latvijā un šeit - labiem mērķiem.

Vislielākā, dziļākā un mīļākā pateicība Valesai Muņčs kundzei, kas izpildīja priesterļa vietu aizlūguma vakarā latviešu valodā, izlūgdama manam Pēterim vietu pie Dieva debesīs.

Paldies Albertam Caunem par dziļi izjustiem vārdiem, atzīmējot Pēterļa lielo centību, strādājot mazajā latviešu katoļu saimē. Un Veronikai Varslavānei, mana Pēterļa sirds draudzenei, par asarās izplūdušajiem atvadu vārdiem. Viesturam Hūnam, kas pateicās Montrealas Latviešu Biedrības un MLB Zīpotāja vārdā.

Mīļš paldies visām vietējām dāmām, kas cepa, vārīja, nesa un strādāja. Speciālu pateicību izsaku Aldonai Kormai no Toronto, kas savam krusttēvam klāja bagātīgo bērū galdu.

Pateicos Jānim Tēraudam par līdzjūtības vārdiem pie vakariņu galda, pieminot visu P. Kreipāna ģimeni, kā arī Jānim Birzem un manai mazmeitai Adriannai.

Paldies māc. G. Hūnam un viņa kundzei. Paldies Jānim Blusanovičam par galda lūgšanu.

Pateicībā un mīlestībā

ANNA KREIPĀNS
un meitas

PATEICĪBA

Izsaku sirsnīgu pateicību visiem, kas juta līdz mūsu bēdās un kas pavādīja pēdējā gaitā manu brāli ARNOLDU KAŅEPU, kuŗš aizgāja aizsaulē šā gada 23. septembrī. Īpaši pateicos Visvaldim Goldes kungam par lielajām pūlēm bērū rīkošanā.

SKAIDRĪTE LIEPIŅA

Lūk, viņš iedraudzējas ar poļiem, tā tiekot pie papildus uztura un pat meitenēm. Pāris tūkstoši citi Tuškovā par to varēja tikai sapņot. 1945. g. 22. janvārī Silvāna un manas gaitas Tuškovā šķīras. Smagās - 12. rotas vadus sadala pa 1. un 2. bataljonu, un tajā aukstajā ziemas rītā aizņem kaujā uz Pomerāniju, kamēr Silvāns vēl paliek Tuškovā. Jā, Tuškova, tu bēdu nams... Bet pēc gadiem nemaz vairs neliekas, ka tur būtu tik grūti klājies. Grūtākais bija mūžīgais izsalkums.

Silvāns pēc tam nokļuvis Dienvidvācijā un pat kaŗojis pret amerikāņiem. Vienmēr viņam gadījās darīšanas ar meitenēm, bet bez tām jau nebūtu īsts romāns. Tas, bieži vien, lasās kā pasākā. Liekas, ka tūlīt pēc Vācijas kapitulācijas Silvāns nav neko vajāts, vai dzīts, kamēr lielākai daļai vēl sekoja krievu un mūsu "draugu" gūsts.

Grāmatas nosaukums it kā gluži neatbilstu Silvāna piedzīvojumiem. Dzīti gan. Bet vajāti? Tomēr izjūtas var būt dažādas. Šo grāmatu der izlasīt katram "vecajam kanakam".

I. ZILĀNS

DIVDESMITĀ BALTIEŠU VAKARĀ OTAVĀ

Piezīmes

Šī gada brauciens uz Otavu daudz nesolīja. Tā kā piedalīšanās maksa bija samazināta uz pusi (\$ 30.-) un dalībnieku skaits neierobežots, uz Otavu devamies 8 Montrealas latvieši, 3 igauņi un 10 lietuvieši. Vakars notika kokteiļu veidā. Bija tikai trīs runas. Kāds trio atskaņoja vieglu klasisko mūziku.

Galvenais, kā jau kokteiļu vakarā, bija tikšanās ar personībām, gan no baltiešu sabiedrības, gan no parlamentāriešu un diplomātu vidus. Sarunās tad nu katrs mēģināja pa savam spēkam un veiksmei ietekmēt otru ar tematiem, kas katram svarīgi.

Man iznāca izdevība ilgāk parunāties ar Kanadas Tirdzniecības ministru Vilsonu, kas ir cilvēks, ar ko viegli izmainīties domām. Mani rūpēja tas, ka neviena no Baltijas valstīm nav Kanadas sarakstā, kuŗā ir tuvu pie simts attīstītas zemes, kuŗām mūsu valdība var sniegt palīdzību. Šajā sakarībā dažādas privātorganizācijas atsakās palīdzēt Latvijai. Vilsons paskaidroja, cik kritiskā stāvoklī ir Kanadas pašas saimniecība, un ieteica, ja mēs gribot kādu jaunu palīdzības programmu, kuŗu no patreizējām attiecīgi samazināt. Par to, cik nopietna ir situācija, mēs drīz uzzināšot no Finanču ministra. Mums simpātiskajam ministram ļoti interesēja pēdējās ekonomiskās ziņas un acu liecinieku liecības no Latvijas. Tas, ka viņš jau bija labi informēts, pierādīja viņa pēcākā runa.

Interesanta bija saruna ar Žakelīni Aderlī, CESO (Canadian Executive Service Organisation) pārstāvi, kuŗas interesēs, liekas, bija vervēt kandidātus savas organizācijas lietpratēju listei. Viņa gan uzklāusīja manus jautājumus par latviešu Bērū iespējām iegūt kādu pabalstu nākotnes projektiem. Formula, liekas, ir diezgan skaidra. Pabalsta pieprasījumam ir jānāk no pieprasītājas valsts (Latvijas); dažādos pieprasījumus skata cauri CESO pārstāve (Biruta Ozola) un nosūta tos uz Kanadu. CESO birojs palīdzībai Central- un Austrumeiropai (Toronto) skata cauri savu lietpratēju listi un stājas sakaros ar piemērotāko kandidātu par vēlēšanos uzņemties projektu. Lietpratējs, kas varētu būt nezkādas izcelsmes, tad kā visvairāk piemērotākais ķeras pie darba. Te redzam, ka ir svarīgi kā projekta pieprasītājiem, tā lietpratējiem izteikti minēt latviešu valodas, tā arī Latvijas apstākļu pazīšanu. CESO maksā ceļu un mazu kabatas naudu. Uzņēmēja valsts gādā par dzīvokli un iztiku uz vietas.

Te varam pieminēt trijstūŗa sarunu ar Austrālijas sūtniecības un tikko no Maskavas iebrukušo Krievijas sūtniecības pārstāvjiem. Austrālietis bija vaļsirdīgs un izteikti atbalstīja krievu kaŗaspēka izvākšanu no Baltijas valstīm, kamēr krievs ļoti neveikli mēģināja izvairīties par šo tematu runāt.

Bija patīkami redzēt daudz jaunu seju, sevišķi lietuviešu dalībniekos, tā kā Baltiešu Federācijai nav vēl pienācis gals, kā tas varētu patreiz izskatīties Montrealā. Mums tikai sevi drusciņ jāsapurina!

Protams, gandrīz katram rokā bija vīna jeb alus glāze (laikam pilntiesīgi kokteiļi par dārgiem jeb stipriem). Tas ierobežoja aplausus nedaudzajām runām (tās gan bija ļoti labas, sevišķi Viesturam Zariņam). Bija jau šis tas uzkoŗams, ko piedāvāja apkalpotājas no paplātēm. Nedz pi-parotai vistai, nedz špicelai, nedz pildītai olai bija kāda baltu piegarša. Nebija arī ne mazākā baltu lietiskās mākslas bagātība, ja nemin dažus krāšņi tēptus tautu dēlus un meitas.

Mans personīgais vērtējums ir tāds, ka šis vakars ar patreizējo formulu ir zaudējis savu vienreizēji baltisko un eleganto seju, ko parādījām daudzajos gados, kad mēģinājām atgūt mūsu dzimteŗu neatkarību. Caur to pievilksanas spēks parlamentāriem noteikti zūd. Mēs nevarēsim iegūt to ietekmi, kādu Baltijas tautu kritiskais stāvoklis vēl vienmēr prasa. Mūsu saimnieciskie izdevumi, varbūt, samazinājas uz pusi, bet iespaids varbūt pat uz desmito daļu!

Lai gan saprotu, ka tas ir grūti īstenot, es ceru un pilnvērtīgu Baltiešu vakaru nākotnē.

JĀNIS TĒRAUDS

IZDEVIES ATCERES SARĪKOJUMS

DV Montrealas nodaļas 42 gada svētku un Lāčplēšu atceres sarīkojums notika 14. novembrī, Latviešu centra lielajā sarīkojumā zālē un bija pulcinājies ap 100 viesu. Ņemot vērā sarkušo saimi, kas kādreiz no divi tūkstoš galviņām samazinājusies uz vismaz pusi (nepilnu tūkstoti), bērņus un jauniešus ieskaitot, šis sarīkojums bija viens no iespaidīgākajiem.

To atklāja nodaļas valdes pr-dis J. Norvels ar īsu norādījumu par vanagu un vanadžu lielo darbu palīdzības saiņu sagatavošanā un nosūtīšanā uz dzimteni 7 palīdzības akcijās.

Sekoja māc. G. Hūna svētbrīdis ar laikmetīgu, šim vakaram piemērotu svētrunu, kuŗā norādīja uz Lāčplēšu lielo devumu, viņu upuriem un sasniegumiem, kuŗu rezultātā tika izcīnīta Latvijas brīvība. Arī viņš norādīja uz DV Montrealas nodaļas vanagu un vanadžu svētīgo darbu palīdzības saiņu sūtīšanā tautai Latvijā.

Lāčplēšu un Latvijas brīvības cīņitāju atceri ar speciālu šim gadījumam sagatavotu programmu izpildīja J. Metums, E. Reveliņš un I. Skrastiņš. To nobeidza ar LKOK Roberta Bebŗa Lielo Jundu, pieminot visu kādreiz Montrealā dzīvojošo Lāčplēšu vārdus. Tad J. Norvels pasniedza ziedus Lāčplēšu piederīgajiem.

Jauktais koris "Atbalss", diriģentu Andŗa Gūtmaŗa un Andreja Vītola vadībā, nodziedāja 8 šim vakaram sagatavotas dziesmas, dažas no tām vijoles un klavieru pavadījumā.

Atceres vakara lielākais un patīkamākais notikums bez "Atbalss" skaistajām dziesmām bija Šerbrukas Universitātes profesora Dr. Staņislava Jerumaŗa referāts par tematu "Mū-

Dāviniet Ziemassvētkos sev un draugiem jauniznākušo grāmatu:

Ilmārs Meŗs. "Latvieši Latvijā. Etnodemogrāfisks apskats".

- * Beidzot latviešu īpatsvars pieaug un krievi sāk braukt prom.
- * Iedzīvotāju siķs etniskais sastāvs visās pilsētās un pagastos.
- * Cik runā latviski, cik mācās latviski un cik atbalsta neatkarību?
- * Cik ir latviešu dažādās profesijās, cik dzīvo dažādos dzīvokļos?
- * Pirmo reizi trimdā publicēti šie un citi dati par tautu Tēvzemē.
- * 75 lpp. Trīs lielas krāsainas kartes. Precīza statistika tabulās.

Grāmatas cena — ASV\$ 15.00, jāpieskaita pasta izdevumi : par vienu grāmatu - \$2.50, par katru nākušo vēl \$0.50 klāt. Maksājot Kanādas \$, lūdzu pierēķiniet vēl 20% klāt. Ceki rakstāmi uz Ilmāra Meŗa vārdu un nosūtāmi uz : LSC Apgāds, 1702 Fraternity Village Drive, Kalamazoo, Michigan 49006, USA.

Sludinājums

LATVIJAS MEITENES INESĒS JOKSTES ĀRSTĒŠANAS FONDĀ ZIEDOJUŠI:

(Turpinājums)

53. Zenta un Imants Fridmanis, St. Pētersburg.	60 ASV dol.		
54. I. un O. Zariņš, Scarborough, Ont.	20 Kan. dol.		
55. I. Vītols, Toronto	20 Kan. dol.		
56. Valdis un Baiba Kurens, Downsview, Ont.	50 Kan. dol.		
57. Robert, Valis Kesters, ASV	25 ASV dol.		
58. DV vanadzē Sadberijā	50 Kan. dol.		
59. Dr. Kaspars Tūters, Toronto	50 Kan. dol.		
60. Skaidrite Brencis, Toronto	20 Kan. dol.		
61. Z. Briķis, Austrālija	17.04 dol.		
62. Elvira Briedis, Woodbridge	100 Kan. dol.		
63. V. un E. Gobiņš, ASV	50 ASV dol.		
64. Vēra Ribeniķis, ASV	30 ASV dol.		
65. Konstantīns Pupurs, ASV	20 ASV dol.		
66. Dzidra Rarevska-Upāns, ASV	10 ASV dol.	79. H. Kanders, ASV	12 ASV dol.
67. Ēriķis un Vladimīra Egļiņa		80. Anna Kriegens, ASV	15 ASV dol.
68. un Brigīta Gulbis, ASV	20 ASV dol.	81. Arvīds un Elvira Dananbergs, ASV	28 ASV dol.
69. Jēkabs un Rīta Vilnis Snieķis, ASV	25 ASV dol.	82. Anna V. Vītols, ASV	26 ASV dol.
70. Astra Alabins, Toronto	20 Kan. dol.	83. Jānis Spols, Seattle, WA	20 ASV dol.
71. Mr. & Mrs. B. Ziemītis, Don Mills, Ont.	50 Kan. dol.	84. Jēkabs Kuze, ASV	60 ASV dol.
72. A. Upē, Blainville, Que.	25 Kan. dol.	85. Antons un Jevgenija Troķas, ASV	30 ASV dol.
73. Lūcija M. Hodges, ASV	20 ASV dol.	86. Jānis Ezerģails, Scarborough, Ont.	25 Kan. dol.
74. Walda Laton, Dausville, NY	25 ASV dol.	87. Arnolds Lāsis, Toronto	50 Kan. dol.
75. Irena Tocas, Arlington Heights	50 ASV dol.	88. Kārlis Zariņš, Toronto	20 Kan. dol.
76. Antons Vučiņš, Toronto	20 Kan. dol.	89. J. Galejs, Toronto	10 Kan. dol.
77. Dr. Klara Koblants, Toronto	50 Kan. dol.	90. DV Manitobas nod.	420 Kan. dol.
78. A. Steinbergs, Kanada	25 Kan. dol.	91. Valter un Valerie Stenders, Vinipeģa	25 Kan. dol.

Kontā 1090 kopsumma 9411,85 dol.

INESĒS VĀRDĀ VISIEM ZIEDOTĀJIEM SIRSNIĢS PALDIĒS !

Atsaucīgie ziedotāji aicināti savus ziedojumus jēmaksāt — Inesēs Jokstes Fondam, Latviešu kredītsabiedrības kontā Nr. 1090, 491 College St., Toronto, Ont., Canada M6G 1A9

su varoņi laiku grieŗos" (Runa iespiesta šī numura 7. - 9. lpp. - Red.). Nevaru pateikt, cik daudz laika Dr. S. Jerumanim vajadzējis sagatavot šo laikmetīgo tematu, bet atkārtotie aplausi liecināja, ka tas nebija vienas dienas darbs.

"Atbalss" dziedāja "Gaismas pils" vijoles pavadījumā, "Es dziedāšu par tevi tēvu zeme" un kopā ar publiku "Pūt, vējiņi". Bez labā un teicamā izpildījuma iepriecināja koristu formas tērpi, kas vakaram piedeva svinīgu noskaņu. Par visu to, ko abi diriģenti kopā ar korīstiem bija sagatavojuši, jāsaka vissiltākais paldies. Jūsu piedalīšanās šajā vakarā pacēla mūsu apziņu, garu un pārliecību, ka dziesma, kas jau pagātnē izglābusi latviešu tautu no pazušanas, to darīs arī nākotnē. Nodaļas vienmēr čaklā un rosīgā vanadze Valija Grunde pasniedza abiem diriģentiem ziedus.

Montrealiešus personīgi sveica arī Kanādas DV vanadžu pr-ce Nora Pulciņa. Viņa piesprauda DV krūšu nozīmi zeltā Spīdolai Zariņai. Ir novērots, ka daži jau agrākos gados ar šo augstāko DV nozīmi apbalvotie pēc tās saņemšanas, diemžēl, kļuvuši pasīvi, kamēr citi, neskatoties uz savu gadu nastu, veic arī to biedru darbu, kas iestājušies DV "pensionāru apvienībā". Te man nāk atmiņā kādreiz jaunības dienās skaitītie mūsu sājju un mīlestības dzejnieka J. Po-

ruka dzejas vārdi: "Ir daudz pie debesīm zvaigžņu, bet katram savādi mirdz..." Pulciņa pasniedza arī vanadžu pr-cei E. Vītiņai un J. Norvelam latviešu tautas tērpu metu brošūru. Ar DV centrālās valdes atzinības rakstu apbalvoja ilggadīgo nodaļas biedru Mārtiņu Ikvildu, bet ar DV Kanadas valdes rakstiem - Ilgus Strautiņu, Elmāru Bārdiņu, Voldemāru Ozolu, Hariju Ulmani un Jāni Verneru. Pēdējos pasniedza nodaļas valdes pr-dis J. Norvels.

Ar siltām vakariņām, mājas cepumiem, tortēm un piedevām cienāja vanadzies, kuņu pulciņš šobrīd redzami sarucis, kaut apņēmība un sirde degme nav mazinājusies. Bija loterija, deju mūzika. Netrūka dažādu atspirdzinājumu. Vakarū vādīja E. Reveliņš, kam jau šādas izdarības iegājušas kaulos no Latvijas laikiem.

SKRASTIŅU INDULIS

KĀ CENTRS PULSĒ?

Kārtējā Centra valdes sēde notika 11. novembrī, Centra telpās. Valdes priekšsēdis J. Tērauds ziņoja, ka Latvijas mākslas vidusskolai dāvinātās aužamās stelles nosūtītas kopā ar pēdējo saiņu sūtījumu.

24. novembrī, parlamenta Konfederācijas zālē notiks 20. baltiešu vakars, kuņā piedalīšanās maksa vienai personai \$ 30.-, bet pārim - \$ 50.-

A. Pušpurs nolasīja Valmieras Pārgaujas bērnu nama pateicības vēstuli, kuņai bija pievienoti arī bērnu zīmējumi, par R. Gabrušas sniegto palīdzību.

L. Bisenieks dāvināja Centram Latvijā iegādātu nacionālo karogu.

8. novembrī Centra izkārtojumā notika Rīgas stiģu kvarteta koncerts. Diemžēl, ziņa par tā iesānos pienāca daudz par vēlu, lai koncertu varētu savlaicīgi publicēt. Tādēļ apmeklētāju skaits bija mazs.

Jaungada sagaidīšanu Centrs šogad rīkos kopā ar Pensionāru biedrību. To sagaidīs pēc Latvijas laika. Par to lasiet paziņojumu 31. lpp.

Nākošā Centra valdes sēde notiks 9. decembrī, plkst. 19:30, Centrā. Valdes sēdes ir atklātas visiem interesentiem.

E. A.

LATVIJAS DIENA MONTREALĀ

Vārda vistiešākā nozīmē, sarīkojumu, kas notika 21. novembra pēcpusdienā, Kvebekas provinces lielākajā pilsētā - Montrealā, var vērtēt kā Latvijas dienu svešumā. Tā iesākās Svētā Andreja Īberta Burneta katoļu baznīcā, turpinājās latviešu centra lielajā sarīkojumu zālē un ilga 5 stundas.

Latvijas karogu dievnamā ienesa S. Sprurmanis, divu tautu meitu pavadīts. Viņiem sekoja ačkupieši, skolu jaunatne, jauktais koris "Atbalss" ar diriģentu Andri Gūtmani un mācītāji Arvēds Celms no Toronto un Gunārs Hūns.

Dievkalpojumu vadīja māc. G. Hūns, bet svētrunu teica māc. A. Celms. Savā runā viņš pieminēja cildeno gara ieroci, kas deva uzvaru drūmajās 1918./19. gada dienās, un salīdzināja mūsu tautas pagātni ar apstākļiem šodien dzimtenē un šeit, svešumā. "Ar gara spēku mēs uzvarējām toreiz, un, ja Dievs savā žēlastībā mūs svētīs, tad ar to uzvarēsīm šodien, jo gars dara dzīvu un gara spēkā sabruk varmācības apspiestība. Vienmēr ap mūsu tautas dvēseli ir cīnījušies trīs gari - visuvecākais ir tas kristīgais gars, tas ir arī patiesības gars, un neizskaidrojams ir šī gara spēks. Tas no Dieva sūtīts, to pasaule dot nevar, jo tā to neredz un nepazīst. Otrs ir tas nacionālais gars, kas gadu simtiem tika nomākts, bet tad kristīgā kara ierosmē šis gars iesējās tautā, un šis gars dzima pirms mūsu valsts, pirmajām dzirkstīm uzdzirkstot senajās Brāļu draudzēs, kad atskanēja dziesmas - Ak, nāc

Tu, latvju tautas Pestītāj! Tad 1864. gadā, Dikļos 4 koņi dziedāja "Dievs, Kungs ir mūsu stiprā pils!" un no tās izauga mūsu nacionālā himna "Dievs, svētī Latviju". Šis gars veidoja tautas dvēseli, kas kopīgi savilpojās lielajos latviešu tautas kopīgos dziesmu svētkos.

Tad spuraino galvu pacēla baismīgais komūnisma gars, kas nīka līdz šim pagrīdē, bet tad ar rupju brutālu varu tas ielauzās un sabradāja, samīdžja un iznīcināja fiziski celto un garīgi radīto - nost ar Dievu, nost ar mīlestību, nost ar nacionālo tiesību. Taisnību pārmainīja netaisnība, patiesību - meli. Dievs nav, grēks nav, ticības, kas tāda - ir tikai prāts un zinātne. Zināt ir viss, ticēt - nekas, un pus pasaule trīcēja bailēs.

Bet Dievs tomēr izrādījās varenāks un pāri cilvēka varmācībai nostājās Dieva žēlastība, un šis šausmu nesējs gars un tā mācība sabruka, un šodien mēs redzam drupas, ciešanas un īstās brīvības dzimšanas mokas," teica māc. Celms.

Svētos rakstus lasīja Dags Demandts, bet koris "Atbalss" dziedāja Dainu zemi, Izauga ieviņa, Sargi mūsu tēvu zemi, Dievs, dod mūsu tēvu zemei un A. Gūtmaņa darbu "Novēlējums Latvijai". Vēl ērģeļu pavadījumā bija Andņa Gūtmaņa vijoles solo. Karogu iznesa Roberts Vītiņš.

Pēc dievkalpojuma visi devās uz netālo latviešu centru, lai turpinātu 74. valsts dibināšanas atceres sarīkojumu.

To atklāja Montrealas latviešu organizāciju padomes pr-dis Andris Spura, bet aprises vadīja jaunās paaudzes sabiedriskais darbinieks Jānis Mateus. Lietuviešu saimes vārdā klātesošos sveica A. Staskēvičus, no čehoslovāku apvienības - Dr. N. Kazdāns, kas labi pārvalda latviešu valodu, jo to savā laikā iemācījies, dzīvodams Rīgā. Baltiešu federācijas Montrealas nodaļas vārdā sveica P. Moldre, Kvebekas partijas uzdevumā - A. Žadekoviča, Lašinas pilsētas - J. Hašidi un vietējā apgabala Kanadas parlamenta loceklis R. Leitons (R. Layton), kuņš pie reizes ziņoja, ka tikko atgriezies no NATO konferences Briselē, kuņā lielākais vairums delegātu piespieda apskatīt un iztirzāt dienas kārtības punktu par krievu kaņaspēka izvākšanu no Baltijas valstīm. Tas arī ticis parakstīts no krievu delegātu puses.

Tautas balvas paziņojumu nolasīja LNAK pārstāve Montrealā Māra Valdmane-Demandt. To šogad saņēmusi Skaidrīte Darius Austrālijā (Lasiet plašāku aprakstu 9. lpp. - red.).

Īpašu atzinības rakstu no LNAK saņēma Montrealas latviešu sabiedriskais centrs. Valdmane to pasniedza valdes pr-dim J. Tēraudam.

Svētku runu teica viesis - māc. Arvēds Celms no Toronto, norādīdams, ka, kas gan viss nav noticis šajos 74 gados:

"Latvija uzdziedēja - Latviju samina - Latviju pat izdzēsa no ģeogrāfijas kartēm, bet Latvija atdzima vēlreiz, un Latviju atzina un atzīst visa pasaule. Latvija šodien brīva svešas naidīgas varas ieroču biedā, bada rēgā un mulsumā." Jautājumam, kur smelties spēku rītdienai, referents atbildēja: "Mūsu pagātne ir mūsu vislielākais mantojums un tā ir visdārgākā manta, kas mums vien ir. Bez vakardienas nav šodienas; vakardienas mācībā mēs vadām šodienu, bet šodienu rītdienas cerībā un ticībā. Latvieti - ieklausies vēstures soļos! Un vēsture tā teic, ka ne pārspēks, ne bagātība, ne brutāla vara, - gars, gara spēkā un gara varenībā mēs uzvarējām un droši mēs uzvarēsīm." Savas runas turpinājumā ar spilgtiem piemēriem Celms norādīja uz patreizējo stāvokli mūsu dzimtenē; no vienas puses uz lielo trūkumu un nabadzību, bet no otras - uz mūžīgām ķildām, nesaticību un šķelšanos, to izvērtējot ar Annas Brigaderes vārdiem: "Vai tad mana tauta nebūtu nobriedusi? Kādēļ vēl nesaprot, ka latvietis ir latvieša draugs? - Referents salīdzināja stāvokli šodien ar to, kāds tas bija 1918. g. 18. novembrī, un atrada, ka tas nebūt nebija labāks. Viņš to raksturoja ar Kārļa Skalbes vārdiem: "Kas gan bija pirmā dienā Latvi-

jas valsts? Tikai vārds, elpa, kas sasilda gaisu. Tie, kas sapņoja par neatkarīgo Latviju, gan ticēja, ka šai elpā izplauks rozes. Bet pa priekšu bija jāiztur grūti pārbaudījumi. Mūs glābs tikai ticība pašas tautas spēkiem!"

Runājot par tautas pašas spēkiem, referents, salīdzinājumā ar šodienu un šodienas jaunatni, izvērtēja toreizējās jaunatnes degsmi, jaunatnes pulciņus, skolnieku rotas, studentu latviskās vienības un tad jautāja, kā tad ir ar mūsu jaunatni šodien, cik spilgti mēs izjūtam tās trūkumu daudzējādā ziņā. Tajā pašā laikā viņš apliecināja, ka mums nekad nav bijis tik daudz akadēmiski izglītotu, redzamu tehnisku un saimniecisku spēku, kā tas ir patreiz.

Norādīja uz Padomju Savienības sabrukšanas iemesliem un idejām, kas bija balstītas uz naidu, meliem, mīlestības iznīcināšanu un apgānīšanu, Dieva nolikšanu, svētuma ignorēšanu. "Lozungs padomju dzīvei bija - jo sliktāk, jo labāk. Naida un varmācības kults iznīcināja pašu vērtīgāko, kas tautām bija - dzīves prieku. Dzīve bez prieka nav dzīve, bet Skalbe pateic to labāk: - Un kur dzīves prieks ir zudis, tur beidzas dzīve. Zaudētā prieka vietā rodas naidis, kas, savukārt, rada īgnumu, un tā īgnums ir šodienas iezīme, ko mēs sastopam ik uz soļa," turpināja māc. A. Celms.

Pieskaņoties pirmajām Latvijas brīvības cīņām un strēlnieku pulkiem, runātājs teica: "Neaizmirsīsim, ka strēlnieku pulkus nerādīja mobilizācijas pavēle - tie radās sirds degsmē." Viņš pieminēja plkv. Kalpaka vārdus, kad no 1400 gaidītiem bija ieradušies tikai 200: "Maz, maz jūsu palicis, bet ar Dieva palīgu iesim." "Ar Dieva palīgu viņi arī aizgāja, ticībā, pārliecībā un cerībā. Mūsu vakardienas spožums, lai tas pārlejas mūsu šodienai, jo šodien varbūt vēl asāk mums būtu jāšaredz, būtu jāatzīst: Dievs Tava zeme deg, grēka un ienaida liesmās. Un ne jau tikai Latvijā, bet visā Eiropā," teica runātājs. "Kur padomu smelsim, kas pienāks mums šodien un rīt?" Un tad, kā atbildi dodams, viņš citēja Friča Bārdas vārdus: "Noej pagātnē - skaties, kā bija toreiz!"

Savu runu māc. Celms beidza ar dzejnieka Fr. Bārdas vārdiem:

Dzimtene tava, ak ceļiniek, tagad ir izplūdis avots.

Latvija, ceļiniek, tagad ir vējā iziris zieds, Tomēr, lai svešuma vētras vai kur tevi nestu - Latvijas birzī lausts spieķis lai dzimteni aizmirst tev liedz!

Par kafiju, maizītēm un cepumiem atkal, kā arvien, rūpējās, galvenokārt, čaklās vanadzēs.

SKRASTIŅU INDULIS

LATVIJAS REPUBLIKAS PILSONU REĢISTRĒŠANĀS

Montrealā Latvijas Republikas pilsoņu reģistrācija sākās ceturtdien 1992. gada 3. decembrī, kad tika piereģistrētas pirmās 8 personas, Montreālas latviešu sabiedriskajā centra, 3955 Provest ielā, Lašīnā.

Reģistrēšanās laiks ir no plkst. 15:00 līdz 21:00.

Regulāri reģistrātori Centra būs sekojošās ceturtdienās:

1992. gada 10. un 17. decembrī;

1993. gada 7., 14., 21. un 28.

janvārī.

Vajadzīgi 3 dažādi dokumenti:

- Dokuments, kas apliecina personu. - Piem., Kanadas pase.

- Latvijas pilsonības piederības apliecinājoši dokumenti. Piemēram, Latvijas pase, dzimšanas apliecība (izdota Latvijā līdz 1940. gada 17. jūnijam), vai citi dokumenti, kas norāda personas piederību Latvijas Republikas pilsonībai.

- Pilsonības radniecības dokumenti. Tie svarīgi tiem, kas Latvijas Republi-

kas pilsoņu pēcteči. Piem., dzimšanas apliecības, laulību apliecības un citi.

Lai varētu reģistrēties, jāuzrāda augšminētie dokumenti un jāņem līdz sekojošais:

1. Dokumentu foto kopijas, kuŗas pievienos veidlapām.

2. Trīs (3) fotogrāfijas, melni baltās vai krāsu, pases lielumā (4,5 cm x 3,5 cm).

3. Čeks vai Naudas pārvedums (Money Order), izrakstīts uz LNAK vārda, Latvijas pases piesūtīšanai reģistrētā vēstulē, par \$ 10.00.

Plašāka informācija saņemama, zvanot LNAK pārstāvei Montrealā Mārai Valdmanei-Demandt, tel. 514-484-0712.

REĢISTRĀCIJAS KOMITEJA

VĒLREIZĒJS AICINĀJUMS TAUTIEŠIEM

Iepriekšējā MLB Ziņotāja izdevumā ievietojām lūgumu ar virsrakstu ZIŅOTĀJA LASĪTĀJIEM UN VIŅU PAZIŅĀM, kuŗā mēģinājām aprakstīt mūsu Latvijas Robežsargu Brigādes ļoti slikto saimniecisko stāvokli. Citējām arī izvilkumu no viņu lūguma.

Diemžēl, tautiešu atsaucība pagaidām ir bijusi nepiedodami gausa. Ir saprotams, ka mūsu pašu dzīve un nepieciešamais pabalsts radiem dzimtenē ir katram pirmā vietā, bet tomēr kā Latvijas tautas daļai mums ir jāuzņemam arī daļa no atbildības dzimtenes aizsardzībai. Mēģināsim šo uzaicinājumu uzklaut ar lielāku dzimtenes aizsardzības izpratni, darīsim zināmu mūsu robežsargu kontroles punktu sargiem, ka viņus atbalsta arī tie latvieši, kuŗi bija spiesti atstāt dzimtenes sētas.

Esam izpildījuši Aizgāršas robežpunkta lūgumu. Kā Ziemsvētku dāvanu no 7 montrealiešiem nosūtījām mikroviļņu krāsni novembra vidū.

Kā jau iepriekšējā rakstā bija minēts, priekšmetus var nodot nedēļas nogalēs Latviešu centrā pie MLB Bibliotekāra J. Birzes. Nodošanas termiņš pagarināts līdz 1992. gada 20. janvārim.

Centra pie ieejas ir novietota kastīte naudas ziedojumiem. Tajā tautieši var nodot savus atvēlējumus katrs pēc savām spējām.

Varam nokārtot priekšmetu saņemšanu mājās. Ja gribat piedalīties ar naudas iemaksām, lūdzam tās adresēt uz Daugavas Vanagu vārda ar piezīmi uz čeka - Memo: Robežsargiem.

Tuvākai informācija var zvanīt:

Jānim Norvelam, tel. 683-3342,

Bruno Innus, tel. 696-1112,

Arnoldam Zariņam, tel. 744-2293

Čekus lūdzam adresēt J. Norvelam, 9860 Gouin Blvd W., Apt. 202, Pierrefonds, Qué., H8Y 3H2

B. I.

Lai arī lūdzam šī gada kopīgā Ziemsvētku un Jaungada SVEICIENA dalībniekus, kas to vēl nebūtu izdarījuši, savus atvēlējumus nokārtot ar atbildes pastu.

Redakcija

LATVISKAS SERVJETES

VIESĪBU SERVJETES \$ 25.-

(150 paciņā)

PASTA IZDEVUMIEM \$ 5.-

Rotājiet galdus ar šīm latviskām servjetēm. Pasūtīnājumi Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētku Padomē, 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfé, Qué., Canada H9X 2R2, tel. 514-457-9832. Čeki rakstāmi uz LATVIAN YOUTH SONG AND DANCE FESTIVAL vārda.

S A B I E D R I S K Ā S D Z Ī V E S L A I K R Ā D I S :

Biežāk lietoto Sv. Jāņa igauņu baznīca, kur notiek dievkalpojumi, 4345 Marcil ielā.
telpu adreses: Ev.-lut. Trīsvienības draudzes nams - 3438 Rosedale Ave., tel. 489-3224.
Latviešu Sabiedriskais Centrs - 3955 Provosta ielā, Lašīnā, tel. 634-4082.

6. decembrī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes kārtējais dievkalpojums.
9. decembrī, plkst. 19:30, Latviešu centrā, Montrealas latviešu sabiedriskā centra valdes sēde.
17. decembrī, plkst. 13:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības kārtējā sanāksme. Šī būs vienīgā decembrī.
13. decembrī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes kārtējais dievkalpojums.
20. decembrī, plkst. 10:30, Notre Dame bazilikas Jēzus Sv. Sirds kapelē, 426 Sulpice ielā, Montrealas latviešu katoļu draudzes kārtējais dievkalpojums.
20. decembrī, plkst. 14:00, Latviešu centra, ev.-lut. Drīsvienības draudzes EGLĪTE. Piedalās arī Latviešu skola Montrealā.
24. decembrī, plkst. 17:00, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes ZIEMSVĒTKU priekšvakara dievkalpojums.
31. decembrī, plkst. 17:00, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes VEGADA vakara dievkalpojums ar dievgaldu.
31. decembrī, plkst. 17:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu sabiedriskā centra JAUNGADA sagaidīšanas sarīkojums. Lasiet plašāku paziņojumu zemāk!
6. janvārī, plkst. 19:30, Latviešu centrā, A/S "Bebri" kārtējā sanāksme.
7. janvārī, plkst. 13:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības kārtējā sanāksme.
9. janvārī, plkst. 17:00, Notre Dame bazilikas sarīkojumu zālē, 426 St. Sulpice ielā, Montrealas latviešu katoļu draudzes ZIEMSVĒTKU EGLĪTES sarīkojums ar plašu programmu. Skatiet īpašu paziņojumu zemāk!
10. janvārī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes kārtējais dievkalpojums.
17. janvārī, plkst. 10:30, Notre Dame bazilikas Jēzus Sv. Sirds kapelē, 426 St. Sulpice ielā, Montrealas latviešu katoļu draudzes kārtējais dievkalpojums.
17. janvārī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes kārtējais dievkalpojums.
21. janvārī, plkst. 13:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības kārtējā sanāksme.
28. janvārī, plkst. 19:00, Latviešu centrā, Montrealas Baltiešu pastmarku kluba kārtējā sanāksme.
30. janvārī, plkst. 16:30, Latviešu centrā, Montrealas Latviešu Biedrības 45 GADU PASTĀVĒŠANAS SARĪKOJUMS. Piedalīsies rakstniece INGRĪDA VĪKSNA no Toronto. Plašāks paziņojums nākamajā MLB Zīpotāja numurā.
3. februārī, plkst. 19:30, Latviešu centrā, A/C "Berbrī" kārtējā sanāksme.

MONTREALAS LATVIEŠU KATOĻU DRAUDZES
ZIEMAS SVĒTKU EGLĪTES VAKARS

notiks

sestdien, 1993. gada 9. janvārī, plkst. 17:00, Notre Dame bazilikas sarīkojumu zālē, ieeja no 426 St. Sulpice ielā.

Vakaru solās kuplināt Montrealas latviešu jauktais koris ATBALSS un tautas deju vienība AČKUPS.

No Ziemeļpola apsoliņies ierasties ZIEMSVĒTKU VECĪTIS.

Būs akordeona un citu instrumentu mūzika.

Būs LAIMES AKA, amerikāņu lotereja.

Būs kafija un atspirdzinoši dzērieni bez alkohola. Pašiem jāņem līdz groziņi.

IEEJA: pret labprātīgiem ziedojumiem.

Apmeklēt aicina

RĪKOTĀJI

MONTREALAS LATVIEŠU SABIEDRISKAIS CENTRS

rīko

ceturtdien, 31 decembrī, plkst. 15:00,
Centrā, 3955 Provosta ielā, Lašīnā,

JAUNGADA SAGAIĀŠANU.

Lūdzam ievērot agro sākumu, lai mēs šeit varētu sagaidīt JAUNGADU tieši tai pašā laikā, kā tautieši LATVIJĀ. Būs arī iespēja tiem, kas to vēlas pēc mūsu laika, turpināt.

IEEJA: \$ 20.00 no personas.

Cenā ieskaitīta aukstā un karstā BUFETE, SALDAIS GALDS un arī glāze ŠAMPĀNIEŠA JAUNGADA sagaidīšanai. BUFETE būs atvērta no plkst. 17 - 21. Būs pilns BĀRS un jauka mūzika.

Vietas pie galdiņiem laicīgi rezervējamas pie Jāņa Bilinska, tel. 630-0310.

Laipni ielūdz

RĪKOTĀJI

SPECIALIZĒJOS VISĀ MONTREALAS RIETUMU SALĀ

RE/MAX
royal (jordan) inc
independent member broker

renda e. lasdin

agent d'immeuble
real estate agent

101 amherst
beaconsfield, que. H9W 6Y7
res: (514) 630-7105
fax: (514) 694-8176

694-6900

PĒRCIET VAI PĀRDODIET?

Tulītējs BEZMAKSAS Jūsu īpašuma tirgus cenas novērtējums

Lūdzu, zvaniet šodien!

RENDA LAZDIŅŠ - 630-7105

Šo MLB ZIŅOTĀJA numuru izdalām lasītājiem uz rokas 5. decembra nedēļas nogalē, bet pārējos eksemplārus nododam Kanadas pastā 7. decembrī. Nākamo - janvāra burtnīcu mēģināsim izsūtīt gada beigās, lai ietaupītu pasta izdevumus, bet nevaram to garantēt. Lūdzam ziņot katru adrešu maiņu!

COLLINS CLARKE
MACGILLIVRAY
WHITE

FLOWERS
by
Perpetua

Funeral Directors

• 5810 Sherbrooke St. W.,
Montreal - Business Office
514-483-1870

1992 XII MLB Z 1.175e

MLB ZIŅOTĀJA administrātorai A. Porietei-Bedard, 113 Highgate Ave., Pointe Claire, Qué., Canada H9R 2X5, tel. 514-697-6624	
Ar šo nosūtu MLB Ziņotāja abonementa samaksu par ___ gadu/iem (\$ 27.50 un \$ 22.50; skatiet zemāk)	\$ _____
Gaisa pasta piemaksu (ASV - \$ 6.-, citos kontinentos - \$ 20.-)	\$ _____
Ziedoju izdevuma tehnisko izdevumu segšanai	\$ _____
Ziedoju spiestuves uzlabošanai, mašīnu iegādei	\$ _____
Vēlos saņemt sekojošus MLB Ziņotāja agrākos numurus _____ à \$ 2.50 ziedojums	\$ _____
Dāvinu MLB Ziņotāju: _____ (adrese)	\$ _____
Iesaku nosūtīt MLB Ziņotāja paraugburtnīcas	\$ _____
Ar šo nosūtu iestāšanās maksu MONTREALAS LATVIEŠU BIEDRĪBĀ - \$ 5.-	\$ _____
Ar šo nosūtu MLB biedru maksu par _____ darbības gadu/iem - à \$ 10.-	\$ _____
Ar šo nosūtu LNAK dalības maksu par _____ gadiem (MLB biedriem \$ 10.-, pensionāriem \$ 5.-)	\$ _____
Ziedoju MLB darba un pasākumu veicināšanai	\$ _____
Ceki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda.	
	Pavisam kopā \$ _____

(Maksātāja vārds, uzvārds, pasta kods, telefona numurs)

Paraksts: _____

MLB ZIŅOTĀJS
ISSN 0227 - 2433

IZDEVĒJA: Montrealas Latviešu Biedrība, 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfé, Qué., Canada H9X 2R2, tālrunis 514-457-9832.

REDAKTORS: Mārtiņš Štaubers, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfé, Québec, Canada, H9X 2R2, tālrunis 514-457-9832.

ADMINISTRATORE: Anita Poriete-Bedard, 113 Highgate Ave., Pointe Claire, Québec, Canada H9R 2X5, tālrunis 514-697-6624.

EKSPEDĪCIJA: Valta Ozola. **DARBINIEKI:** Elmārs Bārdiņš, Jānis Birze, Imants Freibergs, Anna Kreipāne, Voldemārs Ozols, Aina Paegle, Voldemārs Paegle, Anna Skujiņa, Ilga Štaubere, Vilma Ulmane un daudzi citi.

MLB ZIŅOTĀJA ABONEMENTA MAKSA: \$ 27.50 gadā; MLB biedriem, pensionāriem un kara invalīdiem \$ 22.50 gadā; gaisa pasta piemaksa uz ASV \$ 6.-, uz citiem kontinentiem - \$ 20.- gadā. Atsevišķas burtnīcas pret \$ 2,50 ziedojumu.

LAPPUŠU SLEJU MAKSAS: Mazākais paziņojums \$ 20.00, 1/4 lpp - \$ 25.00, 1/3 lpp - \$ 30.00, 1/2 lpp - \$ 35.00, 3/4 lpp - \$ 55.00, pilna lpp - \$ 60.00. Klīšeju un paziņojumu sagatavošana - \$ 20.00. Iespējama foto uzņēmumu publicēšana. Ceki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda. MLB ZIŅOTĀJS, tāpat kā MLB, ir bezpeļņas pasākums.

MLB ZIŅOTĀJS iznāk ik mēneša sākumā. Materiāli tekošajam numuram iesūtāmi vai nododami redakcijā līdz ik mēneša 15. datumam. Par izdevumā publicēto rakstu saturu atbild to autori. Redakcija var rakstus īsināt. Raksti un vispārējās ziņas nepauž ne MLB valdes, ne redakcijas, nedz tās darbinieku iesakus iztīrītos jautājumos. Rakstu autoriem jāuzdod pilna adrese, telefona numurs un jāparakstās. Anonīmus rakstus redakcija ignorē. Redakcija iesūtītos rakstus neuzglabā un nesūta atpakaļ.

MONTREAL LATVIAN SOCIETY
ASSOCIATION LETTONE DE MONTREAL

DECEMBER 1992 DÉCEMBRE

MONTHLY BULLETIN MLB ZIŅOTĀJS
BULLETIN MENSUEL MLB ZIŅOTĀJS

Envoyé par la Association Lettone de Montréal; Sent by Montreal Latvian Society - 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfé, Québec, CANADA H9X 2R2, ph. 514-457-9832.